

PEDAGÓGIAI PROGRAM

SZEDERKÉNYI ÁLTALÁNOS ISKOLA

*„Ezek a csillogó szemű gyerekek nem maguk váltották a belépőjegyet arra az útra, amit úgy hívunk: élet...
Ha szemükbe nézünk, ugyanazt a sugárzást érezzük, ugyanazt olvassuk ki belőle: itt vagyok, faragj az évek során embert belőlem...”*

(Várady J.)

Tartalomjegyzék

1. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA.....	8
1.1. Az oktató-nevelő munka pedagógiai alapelvei:	8
1.2. A nevelő-oktató munka céljai, feladatai:	8
1.3. A SZEMÉLYISÉG - ÉS KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK:	13
1.4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok:.....	17
1.5. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok:	25
1.6. Az iskola környezeti nevelési elvei	25
1.7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység:.....	26
1.8. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok:	33
1.9. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése a következő tevékenységek során történik:	35
1.10. Lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók támogatásához kapcsolódó korai jelző- és pedagógiai támogató rendszer működtetése	35
1.11. Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatásával kapcsolatos feladatok:	36
1.12. ILMT PR alapú komplex intézményfejlesztési folyamat zajlik a 2021-2022-es tanévtől a teljes tantestület bevonásával a Pécsi POK intézményfejlesztési szaktanácsadójának bevonásával.....	37
1.13. AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSA:	37
1.14. A PEDAGÓGUSOK HELYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI:	37
1.15. A SZÜLŐK, A TANULÓK ÉS A PEDAGÓGUSOK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI	39
1.16. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK VIZSGASZABÁLYZATA:	41
1.17. AZ ISKOLAVÁLTÁS, A TANULÓK FELVÉTELÉNEK, ÁTVÉTELÉNEK RENDJE	43
2. HELYI TANTERV NAT 2020	44
2.1 Az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak, kötelező és választható tanórai foglalkozások, ezek óraszámai	44
2.2 A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei	47
2.3 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	48
2.4 Mindennapos testnevelés:	53

2.5	Mindennapos művészeti nevelés:.....	53
2.6	Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái	54
2.7	A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei.....	56
2.8	A tanulók fizikai állapotának és edzettségének vizsgálata	63
2.9	Német nemzetiségi nevelés-oktatás.....	63
2.10	A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag	65
2.11	A településen élő német nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag	65
2.12	A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	66
2.13	ISKOLAI EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM.....	67
3.	AZ ISKOLA KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAMJA.....	91
3.1	Helyzetkép.....	91
3.2	Erőforrások.....	92
3.3	Iskolán kívüli együttműködés.....	94
3.4	Anyagi erőforrások	94
3.5	Alapelvek jövőkép, célok	95
3.6	Az iskola környezeti nevelési szemlélete.....	97
3.7	Tanulásszervezés és tartalmi keretek	99
3.8	Módszerek.....	106
3.9	Taneszközök.....	106
3.10	Kommunikáció	106
3.11	Minőségbiztosítás, minőségfejlesztés	108
3.12	Továbbképzések	109
3.13	Igazgatói nyilatkozat	110
3.14	Legitimáció.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

A SZEDERKÉNYI ÁLTALÁNOS ISKOLA BABARCI TAGISKOLÁJA HELYI TANTERVE	113
A SZEDERKÉNYI ÁLTALÁNOS ISKOLA SZAJKI TAGISKOLÁJÁNAK HELYI TANTERVE	129

Helyzetkép

Intézményünk 2015. szeptember 1-jétől átszervezés miatt 4 tagiskolával bővült., mely jelen időpontban – két tagiskolával rendelkezik (Babarc, Szajk) Az anyaintézményben változatlan feltételek mellett folyik a tanítás.

A tagintézményekben szép környezetben, megfelelő körülmények állnak alsó tagozatos diákjaink rendelkezésére.

A nevelés-oktatás sokszínűségét az anyaintézményben és tagintézményeiben tovább kívánjuk folytatni, oly módon, hogy az intézmény partnerei és a környezet által indukált hagyományokat, eredményeket megőrizzük (nemzetiségi oktatás, alapfokú művészeti oktatás zeneművészeti ágon a Bólyi Általános Iskola és AMI telephelyeként működik.)

Fontosnak tartjuk a kulcskompetenciáknak megfelelő nevelést és oktatást.

<i>SZEDERKÉNYI ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS TAGINTÉZMÉNYEI</i>			
Név	Cím	Alapfeladat	Specialitás
Szederkényi Általános Iskola székhely	7751, Szederkény, Pécsi út 19.	- általános iskolai nevelés-oktatás 1-8. évfolyam - napközis ellátás	- német nyelvoktató nemzetiségi oktatás - sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése-oktatása
Szederkényi Általános Iskola Babarci Tagiskolája feladat-ellátási hely	7757, Babarc, Dózsa Gy. u. 17.	- általános iskolai nevelés-oktatás 1-4. évfolyam - napközis ellátás	- német nyelvoktató nemzetiségi oktatás - sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése-oktatása
Szederkényi Általános Iskola Szajki Tagiskolája feladat-ellátási hely	7753, Szajk, Petőfi S. u. 4.	- általános iskolai nevelés-oktatás 1-4. évfolyam - napközis ellátás	- német nyelvoktató nemzetiségi oktatás - sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése-oktatása

A **Babarci Tagiskola** Babarc és Liptód Önkormányzatainak fenntartásában állt évekig, majd 2008-ban utolsóként vált a Bólyi Általános Iskola tagintézményévé. 2015-ben újabb átszervezésen estünk keresztül, leválva a Bólyi Általános Iskola és Művészeti Iskoláról, a Szederkényi Általános Iskola tagintézménye lettünk.

Tagiskolaként is igyekszünk lehetőségeink szerint szakmai önállóságunkat megtartani, hagyományainkat ápolni. Intézményünkben német nemzetiségi nyelvoktatás folyik.

Iskolánkban – mely egy 2009-ben még az önkormányzat nyertes pályázata által vizesblokkban, fűtésrendszerben felújított, szigeteléssel ellátott iskola - magas fokú az egyéni odafigyelés folyik az oktatás a tanulók számára 4, a pedagógusok által mindig aktuálisan dekorált, gyönyörű tanteremben. Az iskolához nagy udvar és aszfaltos pálya is tartozik, valamint az iskola mellett található tornaterem is a gyermekek rendelkezésére áll rossz idő esetén.

A TIOP 1.1.1-12/1. „Intézményi informatikai infrastruktúra fejlesztése a közoktatásban” projekt keretében tanári laptopokat, illetve két digitális táblát kapott iskolánk. Így lehetőségünk nyílik a jövőben a pedagógiai munka még színesebbé tételére, módszertani megújulásra.

Az alacsony létszám és a csekély számú pedagógus ellenére ugyanúgy igyekszünk mi is minden lehetőséget megadni diákjaink számára, a hétköznapi szűrkeségét rengeteg programmal gazdagítjuk természetesen aktív, tevékeny részeseként a falu kulturális életének.

A Szajki Tagiskola

A templom tövében meghúzódó iskola épülete több mint száz éves, alapterülete 427 m². A folyamatos átalakításnak (szolgálati lakás megszüntetése és tantermekké alakítása), korszerűsítésnek (tető- és nyílászárócseré, napelemek elhelyezése) köszönhetően nyerte el mai állapotát. Az épületben négy tanterem, tornaszoba, könyvtár, ebédlő és mosdóhelyiség áll a gyerekek rendelkezésére. Az osztályok mérete, mobil bútorzata lehetővé teszi a hagyományostól eltérő munkaformák megvalósítását. A tantermek egyike számítástechnika-teremként működik, melyben vállalkozói támogatásnak köszönhetően 10 új számítógépre tudtuk lecserélni a régieket. Informatikai eszközök tekintetében a TIOP 1.1.1-12/1. „Intézményi informatikai infrastruktúra fejlesztése a közoktatásban” projekt keretében laptopokat, tableteket, interaktív panelt kapott iskolánk. Így lehetőségünk nyílik a pedagógiai munka színesebbé tételére, módszertani megújulásra. Egy másik termet a német nemzetiségi népismeret tantárgy hangulatosabb, szemléletesebb oktatásához rendeztünk be. Olyan használati tárgyakat (ágyvég, ágyterítő, törölközőtartó, hímzett törölköző,

népviselői képei, pacska), fényképeket gyűjtöttünk össze, melyek a falusi élet régmúltját idézik. Mindezek mellett más, tananyaghoz kapcsolódó hasznos szemléltető anyag, évszaknak, nevezetes eseménynek megfelelő dekoráció, és a tanulók munkái teszik hangulatossá, barátságossá a belső környezetet.

Az épülethez 357 m² udvar is tartozik hintákkal, mászókaival, homokozóval. Az udvart körülvevő kerítés túloldalán, a Harangvölgyi-sétány játszótérén is biztosítani tudjuk a gyerekek számára a kikapcsolódást, a játékot, mozgást. Az iskolától pár méterre kézilabdapálya található, ahol jó idő esetén a testnevelésórákat, a sportköröket tartjuk. Az alacsony létszám szükségessé teszi a csoportösszevonást, a pedagógiai munka még átgondoltabb tervezését, szervezését.

1. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

1.1. Az oktató-nevelő munka pedagógiai alapelvei:

- Iskolánkban olyan ösztönző és biztonságot nyújtó légkört teremtsünk, melyben a gyermek szabadon, feszültség nélkül fejlődhet.
- A harmonikus személyiség kibontakozásához szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességek fejlesztése.
- A gyermek feltétel nélküli elfogadása, segítése, egymás kölcsönös tisztelete.
- Olyan demokratikus légkör megteremtése, amelyben a gyermek, a szülő és a pedagógus is jól érzi magát.
- A tanulók képességeinek kibontakoztatása, a hátrányok leküzdése, tehetségük gondozása, az esélyegyenlőség biztosítása.
- Sokoldalúan érdeklődő, önálló ismeretszerzésre, alkotásra, logikus gondolkodásra képes, egészséges szemléletű gyermekek nevelése.
- Egészséges életmódra nevelés
- Gyakorlatközpontúságra törekvés, alkalmazható tudáshoz juttatás
- Saját nemzetünk és más népek értékeinek, hagyományainak, kulturális sokszínűségének megismerése, elfogadása.
- Cselekvő elkötelezettségre nevelés az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt.
- Az emberek közti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítása

1.2. A nevelő-oktató munka céljai, feladatai:

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka céljait az általános emberi és a nemzeti értékek megismertetése, elfogadtatása és átadása határozza meg. Ennek megvalósításához a következő célokat, feladatokat tartjuk fontosnak:

- Az iskola erősségeire, hagyományaira építve az egyéni arculat megőrzése, továbbfejlesztése.
- Alapfeladatait magas színvonalon ellátó, a tehetséggondozásnak és felzárkóztatásnak egyaránt helyt adó intézmény működtetése.
- Szellemileg, erkölcsileg és testileg egészséges gyermekek nevelése.
- Az egyetemes nemzeti kultúra ápolása, a nemzeti múlt megismerése, megértése, emlékeinek, hagyományainak, jelképeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése, a nemzeti öntudat fejlesztése.
- A magyarországi nemzetiségekhez tartozók öntudatának ápolása. Az ország és tágabb környezete, a Kárpát-medence, különösen a környező országokban élő

magyarság életének megismerése.

- Az Európához tartozásunkhoz fontos tartalmak megismerése.
- Az egész világot érintő átfogó kérdések, különösen a fenntarthatóságra figyelem fordítás.
- A családdal együtt hozzájárulni ahhoz, hogy a felnövekvő nemzedék:
 - a haza felelős polgárává váljék,
 - kifejlődjék benne a hazafiság érzelemvilága,
 - reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítélőképességre tegyen szert,
 - legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz-kezelésre,
 - legyen képes lelki egyensúlya megóvására, társas viselkedése szabályozására, a konfliktusok kezelésére,
 - legyen képes a káros függőségek elkerülésére,
 - legyen szociálisan érzékeny a hátrányos helyzetű, vagy fogyatékkal élő emberek iránt, tanúsítson segítő magatartást irántuk,
 - megtalálja a helyét a családban, a szűkebb és tágabb közösségekben, a munka világában,
 - harmonikus családi minták közvetítésével becsülje meg a családi közösségeket,
 - törekedjen tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására,
 - legyen képes felelős döntések meghozatalára,
 - váljék képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre,
 - tudja kiválasztani a neki megfelelő pályát, legyen képes, hogy megtegye az ehhez szükséges erőfeszítéseket,
 - értse a médiumok nyelvét, tudatosan, kritikusan használja azokat,
 - olyan tudás birtokosává váljék, amit új, változatos helyzetekben is képes alkalmazni,
 - ismerje meg és értse a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat,
 - tartsa értéknek és feladatnak a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését.
 - Szándékunk, hogy gyermekeink elsajátított tudása értékálló és a kor igényeinek megfelelő legyen, egyensúlyra törekedve a műveltség értékhordozó hagyományai, valamint az új fejlesztési célok és tartalmak között.
 - Az elsajátított tudás értékálló és a kor igényeinek megfelelő legyen.

A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás- cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.

A fejlesztés eszközei a:

Kulcskompetenciák fejlesztése NAT 2020 szerint:

- **Kommunikációs (anyanyelvi és idegen nyelvi) kompetenciák:** magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet mindenterületén. Az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények... megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban.
- **Matematikai, gondolkodási kompetencia:** A matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. Felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását, valamint a törekvést alkalmazására.
- **Digitális kompetencia:** Ez a kulcskompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését.
- **Személyes és szociális kompetencia:** A harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi életben, ha szükséges konfliktusokat is meg tud oldani. Képessé teszi az egyént arra, hogy aktíván részt vegyen a közügyekben. *Szükséges a nemzeti öntudat helyes értelmezése, a más népekkel, elsősorban a vallási- nyelvi etnikumokkal, nemzetiségekkel is toleráns és tárgyilagos megítélésen alapuló magatartás. Az egyén cselekvési lehetőségei a diktatúra, az elnyomás kényszerpályáján: az etikailag vállalhatatlan, megalkuvó magatartás soha el nem évülő bűn nemzetünk és az emberségünk ellen.*
- **Munkavállalói, vállalkozói kompetencia:** segíti az egyént a mindennapi életben, abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra valóbeállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint hogy céljai érdekében az egyén terveket készít és hajt végre.
- **A kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság.** Magában foglalja az esztétikai megismerés, elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését, mely minden műveltségterületen jelentkezik. *A művészi-alkotói szabadság korlátjaként jelenik meg mások jogai, a nemzet és az emberiség elleni, azzal megalkuvó vagy tevőlegesen közösséget vállaló magatartás elítélése és etikai alapú megítélése, különösképpen a XX. századi totális diktatúrákkal kapcsolatban.*

Valamennyi műveltségi területen a kialakítandó kompetencia részét képezi:

A kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképesség, a problémamegoldás, az együttműködés, a kockázatértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése, a kapcsolati kultúra, a társas tolerancia.

- az egészséges életmódra nevelés, testi lelki egészség, mely a tanórai és egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg a gyakorlatban a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá szervesen magába foglalja az egészségmegőrzést is.
- Környezettudatos magatartásra nevelés, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrál.
- Társkapcsolatokkal kapcsolatos ismeretek elsajátíttatása
- Tanulásirányítás- önálló tanulásra nevelés
- Szabadidő szervezése a környezeti nevelés követelmények figyelembevételével
- Aktív állampolgárságra nevelés, melynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás
- Értékkorientációk, beállítódások hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi- vallási etnikumok diszkriminációjára.

Módszertani alapelvek, eljárások:

Iskolánkban olyan pedagógiai munkára törekszünk, amely ösztönzi a személyiségfejlesztő tanítást- tanulást, amelynek középpontjában a tanulók tudásának, képességeinek fejlesztése, a készségek elsajátíttatása, kibontakoztatása, a személyiség fejlődéséhez szükséges megfelelő feltételek biztosítása áll. Motiváló és hatékony tanulásszervezési eljárások, játékok alkalmazása.

A differenciált tanítás- tanulás megvalósulásához olyan szervezési megoldások előnyben részesítése, amelyek

- előmozdítják a tanulás belső motivációinak kialakítását, fejlesztését
- segítségével a tanulók cselekvő módon vehetnek részt a tanulási folyamatban (projektek, témnapok)
- révén előzetes ismereteik, tudásuk, nézeteik feltárásra kerülnek
- révén együttműködő (páros, csoportos munkaformák, kooperatív) tanulást

alkalmazunk

- lehetőséget teremtenek a tanulók képességeihez alkalmazkodó differenciálásra
- az egyéni képességek fejlesztése érdekében a feladathoz illeszkedő tanulószervezési technikák alkalmazását teszik lehetővé
- a különleges bánásmódot igénylő gyerekek esetében sajátos tanulószervezést eredményeznek
- révén a tehetséges tanulók fejlesztési igényeihez tudunk alkalmazkodni
- *aktív tanulás*, a tanulói kompetenciafejlesztés, az *egyénre szabott tanulási lehetőségek* biztosítása a cél
- *tanulói együttműködésen alapuló tanulás*,
- *digitális technológiával támogatott oktatási módszerek* rendszeres alkalmazása iránti igény,

1.3. A SZEMÉLYISÉG - ÉS KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK:

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze. Célunk a harmonikus személyiség kialakulásához szükséges képességek fejlesztése.

Személyiség- és közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink:

- **Erkölcsi nevelés:** A tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra, és a majdani önálló, felelős életvitelre felkészítésük. *Hangsúlyt kell helyezni a közelmúlt viharos történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén.*
- **Értelmi nevelés:** Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényeinek kialakítása.
- **Önismeret és társas kultúra fejlesztése:** Hozzásegíteni, hogy hitelesen fejezhessék ki érzelmeiket, a mások helyzetébe beleélés képességének, egymás kölcsönös elfogadásának fejlesztése. Gazdagodjon énképük, tudatosuljon, hogy saját fejlődésüket, életüket maguk tudják alakítani. Megalapozott önismeretük járuljon hozzá a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakulásához.
- **Nemzeti öntudat, hazafias nevelés:** A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát, ugyanakkor legyenek képesek azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén – akár passzívan akár tevőleges cselekvések során – az embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.

Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése. A nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus- így a nemzetiségek, a vallási-nyelvi etnikumok történelem- és államalkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatás egészében evidenciának kell lennie.

- **Állampolgárságra, demokráciára nevelés:** Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, iskolai és helyi közéletben való részvételre. A felelős, hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárrá nevelésnek szerves része a demokratikus jogállam és a nemzeti függetlenség ellen fellépő törekvések felismerése, és annak megértése, hogy a diktatúrák elleni küzdelem minden korban elsődleges állampolgári kötelezettség. Minden évfolyamon fontos feladat, az életkori sajátosságok mentén – Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése.
- **Testi és lelki egészségre nevelése:** Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása. Legyen igényük a helyes táplálkozásra, testmozgásra, a stressz-kezelés módszereinek alkalmazására. A családdal együtt felkészíteni az önállóságra, a betegségek-megelőzésére, szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyek felismerésében, kikerülésében, a váratlan helyzetek kezelésében. Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét és fittség – a test egészsége és jóléte- elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és a sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a lelki és szellemi terheléseket. A testi és lelki egészség harmonikus fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez hozzátartozik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. A tanulókat ösztönözni kell a stressz és a feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására. Motiválni és segíteni kell a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. Nélkülözhetetlen szerepet tölt be a mozgástanulás a tanulók saját testképének megismerésében és a testtudat kialakításában.
- **Családi életre nevelés:** Harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. Felkészítés a családi életre, a felelős párkapcsolatok kialakítására. Szexuális kultúra közvetítés.

- **Felelősségvállalás másokért, önkéntesség:** A hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása.
- **Fenntarthatóság, környezettudatosság:** A természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. A természettudományi oktatás és nevelés terén a tanulók empirikus tapasztalataira épülő és életkori sajátosságaikhoz, igényeikhez adekvát módon kapcsolódó ismeretátadás a természettudományos és műszaki életpályákra való szocializáció sikerességének záloga. Olyan magatartás határozza meg a tanulók viszonyát az ember életteréül szolgáló környezethez, annak fenntartható megóvásához és fejlesztéséhez, melynek tudásbázisa nem kizárólagosan a rendszerszerűség, az alapelvek és kulcsfogalmak merev struktúrájára épül, hanem elsősorban a különféle összefüggésekre alapozott és begyakorolt természettudományos és műszaki műveltség mindennapi életben és a munka világában való hatékony alkalmazhatóságához. A jelenben folyó kutatások folyamatai alapvető jellegű ismeretének és a nem hagyományos oktatásszervezési módszerek térénemének egyre nagyobb szerepet kell biztosítani!
- **Pályaorientáció:** A tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest átfogó képet kell nyújtani a munka világáról. Olyan tevékenységek biztosítása, melyek révén kipróbálhatják képességeiket, megtalálhassák az érdeklődésüknek megfelelő hivatást, pályát. Képesé váljanak, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Fejleszteni kell bennük a segítséssel, együttműködéssel, a vezetéssel és versengéssel kapcsolatos magatartás módokat.
- **Gazdasági és pénzügyi nevelés:** Ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik következményeit és kockázatát. A fenntarthatóság gazdasági – üzleti világban értelmezhető vonatkozásai olyan fejlődési folyamatot feltételeznek, mely az önfenntartó mechanizmusok, a megújuló erőforrások révén nem csak a természettudományi műveltségterülethez, hanem a testi-lelki egészség céljaihoz is kapcsolódnak az iskolai nevelés-oktatás terén.
- **Médiatudatosságra nevelés:** Legyen képes értelmezni, kritikus szemmel követni a médiumokat.
- **A tanulás tanítása:** Alapvető feladatunk. Fel kell kelteni a tanulók érdeklődését a tananyag iránt, útbaigazítást adni a tananyag

elsajátításával kapcsolatban. Meg kell tanítani, hogyan alkalmazható a megfigyelés és kísérlet, hogyan használhatók a könyvek és más információhordozók. Miként működhetnek együtt csoportban, hogyan rögzíthető és hívható elő az ismeret. Olyan tudás kialakítása, amelyet új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok áttekintésével és értékelésével.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

- *A különféle iskolai közösségek megszervezése, nevelői irányítása:*
Feladata: Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.
- *A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében.*
Feladata: A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz. Az iskolai közösségeket az életkori sajátosságokat figyelembe véve osztályfőnöki órán, iskolai kiránduláson, rendezvényeken, színjátszó szakkörön, heti értékeléssel, sportversenyekkel, tanulmányi versenyekkel fejlesztjük.
- *Az önkormányzás képességének kialakítása:*
Feladata: A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják. A tanulók tanulják meg, hogyan kell a véleményüket kifejezni, érvelni, érveiket megvédeni. Továbbá meg kell velük értetni és elfogadtatni a másságot (beteg ember, fogyatékos, más vallás, más nemzetiség, más vélemény). Mivel a különböző nevelési tényezőket koordinálni kell ennél a nevelési területnél is, döntő fontosságú a tantestületi egység.
- *A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése (állandó, illetve alkalmi), egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása*
Feladata: A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata a közösségek tevékenységének tudatos tervezése, segítése. A tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjtenek. Kialakítják, ápolják az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normákat.

A nevelőtestület feladatai: Minden nevelési lehetőség kiaknázása a közösségfejlesztés

érdekében, amelyek során a közösen elfogadott nevelési célkitűzésekkel etalonként kell szolgálni.

A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok:

1.4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok:

A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a hosszabb tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő tanítási óra.

Az iskola nevelői a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.

- A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartsuk.
- A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják.
- Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez. A nevelők az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így – elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél – a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodjanak.

Az első osztályba lépéskor a tanulási- beilleszkedési képességeket vizsgáló bizottság útmutatása alapján, a tanító felméri a tanulók bemeneti állapotát, és a fejlesztő pedagógus egyéni illetve csoportos fejlesztési terve alapján dolgozik.

Esetenként a 1.- 8. évfolyamon – ha sok SNI-s, BTM-es tanuló van, vagy magas az osztálylétszám ill. human erőforrásaink biztosítottak – a magyar nyelv és irodalom, illetve a matematika tanítása, az informatika terem befogadó képessége miatt, valamint a német nemzetiségi irányelvek útmutatása szerint, mint lehetőség - **csoportbontásban folyik az oktatás.**

Az iskolában a nevelési és oktatási célok megvalósítását az alábbi tanítási órán kívüli tevékenységek segítik:

- . Hagyományőrző tevékenységek

Az oktatás - nevelésnek nemcsak a tanóra a színtere. Jó lehetőséget teremtenek erre az évek során rendszeresen ismétlődő eseményeink, melyeket folyamatosan újakkal szeretnénk kibővíteni.

Szeptember:

- Tanévnyitó ünnepély,
- Szülői értekezletek

Október:

- Október 6. aradi vértanúk emléknapja
- Október 23. az 56-os forradalom és szabadságharc emléknapja - ünnepély
- Idősek napja – ünnepi műsorok
- Német nemzetiségi project
- intézményi Bozsik program megvalósítása
- Tehetségprogram-lábtoll-labda
- szakmai program: óvoda-iskola átmenet
- Téma nap – erdei iskola

November:

- Hulladékgyűjtés (e-hulladék),
- 8. osztályban a pályaválasztással kapcsolatos szülői értekezlet, pályaaorientációs nap megszervezése, lebonyolítása
- egészséges életmódra nevelési hét
- tinikupa_lábtoll-labda

December:

- Mikulás ünnepély,
- Mikulás teadélutánok
- Német nemzetiségi projekt – karácsony
- Adventtől – Karácsonyig kézműves foglalkozások
- Adventi/Karácsonyi ajándékműsor
- Karácsony-kupa (teremlabdarúgás)

Január:

-

Február:

- szülői értekezlet
- Farsangi projekt
- Könyvtári vetélkedő
- Nyílt napok
- Német nemzetiségi projekt – farsang
- Kommunizmus áldozatainak emléknapja

Március:

- Iskolába hívogató programok, szülői értekezlet
- Nemzeti ünnep: 1848 március 15., ünnepély
- Bemutató óra az első osztályban- szakmai beszélgetés(óvoda-iskola)
- háziversenyek, tanulmányi versenyek
- Nyuszi- buli játékos húsvétváró – alsó tagozat

Április:

- Föld napja,
- vármegyei diákolimpia_lábtoll-labda
- Költészet napja – versmondó verseny
- Holocaust áldozatainak emléknapja
- Német nemzetiségi projekt – népviselet (Trachttag) partnerek bevonásával

Május:

- Gyermeknap,
- Anyák napja,
- tanulmányi kirándulások
- iskolába hívogató foglalkozások

Június:

- Nemzeti összetartozás napja
- diáknapi sportnap
- Pedagógusnap
- ballagás, tanévzáró

- Diákönkormányzat: A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselője, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákképviselő működik. Az iskolai diákképviselő a 1-8. osztályokban megválasztott küldöttekből áll. Munkájukat a mindenkor megbízott nevelő irányítja. Működtetése a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 120.§ alapján történik.
- Napközi otthon. A köznevelési törvény előírásainak megfelelően - amennyiben a szülők igénylik – az iskolában tanítási napokon a délutáni időszakban az 1-8. évfolyamon napközi otthon működik.
- Tanulószoza
- Diákétkeztetés. Igény szerint tanulóink az iskola étkezdéjében napi 1-3 (tízórai, ebéd, uzsonna) étkezésben részesülhetnek.
 - A 8. évfolyamon a továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítésére a gyenge eredményt elérő tanulók részére felzárkóztató, valamint minden tanuló részére felvételi előkészítő foglalkozásokat szervezünk heti egy órában magyar nyelv és matematika tantárgyakból.
 - A pályaeorientáció, a pályaválasztás segítésére 7.-8. osztályban osztályfőnöki óra keretén belül, az iparkamarai tájékoztatókon, majd szakmai bemutatókon, üzemlátogatásokon való részvétel biztosításával támogatjuk a tanulókat, szülőket.
- Sportfoglalkozások: Ezen tevékenységek a tanulók mozgásigényét elégítik ki, fejlesztik mozgáskultúrájukat. Működtetünk labdarúgó, lábtoll-labda csoportokat. Lehetőséget adunk külsős sport egyesület számára is, hogy tanulóinkból toborozzanak utánpótlás korosztályos csapatokat, az úszás oktatásra a tanrendbe építve az 5. osztályban mód, külső helyszín bérlésével (Pécsvárad/Mohács) anyagi lehetőségekhez mérten. Az iskolánkban évente elvégzendő egészségügyi szűrés alapján gyógytestnevelő csoportot indítunk, melynek személyi feltételei igen, tárgyi feltételei részben adottak.
- KEVE program az alsó tagozaton
- Lázár Ervin program (LEP)

A nemzeti identitás erősítését célzó programokról szóló 1042/2019. (II.18.) Kormányhatározat alapján Magyarország Kormánya egyetért azzal, hogy az ezeréves magyar kultúra a jelen állampolgárainak és a jövő nemzedékeinek művelődése, önkifejezése és nemzeti identitása, valamint Magyarország kulturális fennmaradása szempontjából fundamentális jelentőségű érték, ennél fogva a kiterjesztése az állam kiemelt felelőssége.

A Kormány a fenti határozat alapján a Lázár Ervin Program szociális helyzettől és lakóhelytől

függetlenül minden 1-8. évfolyamon tanuló általános iskolás diák részére tanévenkénti egyszeri alkalommal ingyenesen biztosítja a színházi, tánc- és cirkuszi előadások, komolyzenei

hangversenyek, illetve őshonos állatok bemutatóhelyei látogatásának élményét.

1. évfolyam: bábelőadás az oktatási intézményben

2. évfolyam: előadó-művészeti produkció az oktatási intézményben

3. évfolyam: színházi előadás kőszínházban

4. évfolyam: komolyzenei vagy népzenei koncert koncertteremben vagy az oktatási intézményben

5. évfolyam: színházi előadás kőszínházban

6. évfolyam: cirkuszművészeti előadás (Fővárosi Nagycirkusz)

7. évfolyam: előadóművészeti produkció az oktatási intézményben

8. évfolyam: színházi előadás kőszínházban (Budapest)

- Határtalanul program pályázat: A Határtalanul! program célja a magyar-magyar kapcsolatok építése, személyes kapcsolatok kialakítása, elmélyítése. A program a nemzetpolitikai célt fordítja le konkrét tapasztalatokra, azaz a **Határtalanul! a nemzeti összetartozás operatív programja**. Keretében magyarországi iskolák tanulói az állam támogatásával osztálykiránduláson vesznek részt a szomszédos országok magyar lakta területein, így személyes tapasztalásokat szereznek a külföldi magyarságról.
- Az ERASMUS+ program: A program keretében a tanév folyamán tanulóink részt vesznek csoportos külföldi tanulmányúton, tanárok külföldi szakmai látogatáson, továbbképzésen, osztrák vendég hallgatókat fogadunk és mentorálunk szakmai gyakorlatukon iskolánkban, valamint egyéni tanulmányi utat szervezünk hetedik osztályos tanulóknak Ausztriába.
- Szakkörök: A tehetséggondozás egyik színtereként biztosítja a tanulók érdeklődési körének megfelelő foglalkoztatást. Célja bővebb ismeretszerzés az adott területen, a tanulók egyéni képességeinek kibontakoztatása. Jelentkezés után a szakkör látogatása egész évben kötelező. Állandó szakköreink a jelentkezésektől és az órakerettől függően vannak megszervezve. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola

lehetőségeinek figyelembevételével – minden tanév végén az iskola nevelőtestülete dönt. Szakkör vezetését olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

- A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyekre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a szaktanárok végzik. A versenyre felkészítés szinterei az iskolai szakkörök.
- Projektek, témahetek: A tanulók érdeklődésére, szükségleteire, és a közös tevékenykedtetésre építve szervezzük. Kilépünk a hagyományos időbeosztásból és a tantárgyi keretből. Az ismeretszerzés a különböző tevékenységek során alkotó módon történik. A tanulóink maguk szerzik meg az ismereteket a tevékenységek során, nem a pedagógus adja át direkt módon azokat. A tanítás, ismeretátadás, ismeret-felhalmozás helyett, a tanulás, ismeretszerzés, képességfejlesztést helyezünk előtérbe. A hangsúlyt az együttes munkálkodásra, egymás segítésére, elfogadására, kommunikációs készségek, technikák elsajátíttatására helyezzük. Célunk, hogy érvényesüljön a projekt didaktikai hármas alapelve: átélés, ismeretszerzés, megértés.

Leggyakoribb projektjeink:

- technikai projekt
- művészeti projekt
- nemzetiségi projekt
- környezeti project-fenntarthatósági témahét
- gazdasági ismereti project-pénz hét

A projektek során keletkezett, vagy előadott produktumok értékelése az adott műveltségterülethez kapcsolódó tantárgy követelményrendszerének megfelelően történik, ami a szaktanár feladata.

- Tanulmányi kirándulások, erdei témanap: Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal tanulmányi kirándulást szerveznek. A tanulmányi kiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. A mindenkori 5. osztálynak erdei témanapot szervezünk.
- Iskolai könyvtár (Szederkény): A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti. Működésének alapvető célja, hogy segítse az oktató-nevelő munkát. Biztosítsa készletei segítségével a szakmai munka színvonalának magas szinten tartását. Segítse az általános műveltség kiszélesítését. Folyamatosan bővülő

állományával új, korszerű ismeretek elérhetőséget tegye lehetővé. Programjaival segítse az olvasóvánevelést.

- Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata. A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják.
- Hit és erkölcsstan : Az erkölcsstan oktatási tartalmát és követelményeit a Nemzeti Alaptanterv szabályozza. A hit- és erkölcsstan oktatáson belül a tanuló által választható hitoktatás kereteiről A nemzeti köznevelésről szóló törvény rendelkezik. Az iskolai keretek között folyó hit oktatás szervezését, tartalmának meghatározását és felügyeletének ellátását minden nevelési- oktatási intézményben a bevett egyház nevében eljáró személy hatáskörébe utalja. (20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelet, 182/A§, 182/B§)
- Informális és nem formális tanulási alkalmak az 1-8. évfolyamokon: A tanulói esélyegyenlőség, a konstruktív, értékközpontú és élményalapú nevelés, az egész életen át tartó tanulás iskolai megalapozása, az alapképességek és kulcskompetenciák fejlesztése, a köznevelés hátránykompenzációs szerepének erősítése és az iskolai lemorzsolódás csökkentése érdekében informális és nem formális tanulási alkalmakat szervezünk az 1-8. évfolyamokon, melyek az EFOP-3.2.15/VEKOP-7 kiemelt projekt keretében fejlesztett oktatási és képzési tartalmakra épülnek.

A kidolgozott témamodulok, valamint módszertani segédanyagok, tananyagok használatát intézményünk pedagógusai továbbképzés keretében sajátították el.

Az újfajta, nem formális és informális tanulási programot intézményünk pedagógusai az EFOP-3.3.5-17-2017-00047 azonosító számú „Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő Iskolai Közösségi Program kísérleti megvalósítása a Mohácsi Tankerületi Központban” elnevezésű projekt keretében 2018. és 2019. június utolsó két hetében bentlakásos és napközi formában megvalósuló tematikus tanulási alkalmak megvalósítása során alkalmazták és tesztelték.

Az EFOP-3.2.15/VEKOP-7 projekt által biztosított oktatási, képzési anyagok és módszertani támogató dokumentumok ismeretében, az intézményünk által kiválasztott tematikus programelemek és azok módszertanának alkalmazásával szervezzük a diákok szabadidejét a tanórán kívüli gyakorlati tapasztalatszerzés és a tanulás közösségi élménnyé formálása során.

A projekt tapasztalatai alapján a nem-formális tanulási módszerekkel és tematikus programelemekkel olyan tanulási módokat és szervezési megoldásokat valósítunk meg, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak fejlesztését, az osztályközösségek megerősödését, melynek a színtere nemcsak az iskola lehet.

1.5. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok:

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a személyes higiéné ápolására, a helyes táplálkozásra, a rendszeres testmozgásra, a stressz-hatások hatékonykezelésére.

A tanuló ismerje meg a személyes higiéniével kapcsolatos elméleti és gyakorlati tudnivalókat. Tanulja meg a tudatos testápolást. Figyeljen ruházatára, személyes használati tárgyainak tisztaságára, esztétikájára, személyes megjelenésére.

Ismerje a helyes táplálkozás lényeges összefüggéseit, jelentőségét. Fel tudja sorolni az egészséges táplálkozás alapvető szabályait. Legyen tisztában a helytelen táplálkozás lehetséges rövid és hosszú távú következményeivel.

A tanuló tudja, hogy a rendszeres testmozgás és művészeti tevékenység hozzájárul testi és lelki egészségünk megőrzéséhez. Ismerje a legáltalánosabban végezhető mozgásformákat. Sportoljon, épüljön be mindennapi életébe a tudatos, rendszeres testmozgás. Legyen tisztában a testi és lelki egészség szoros kapcsolatával.

Ismerje meg a stressz okozta ártalmakat, a civilizációs betegségeket és ezek megelőzésének módjait. Legyen tisztában a káros szenvedélyek kialakulásával és következményeivel és tudatosan kerülje azokat.

1.6. Az iskola környezeti nevelési elvei

„A legjobb iskola, amelyben egy ifjú ember megtanulhatja, hogy a világnak van értelme, a természettel való közvetlen kapcsolat.” / Konrad Lorenz /

Környezeti nevelésünk révén eszközöket kívánunk adni gyermekeink kezébe, amelyekkel a környezeti problémákat legalább részben orvosolhatják, ezáltal saját életminőségükön is javíthatnak. Olyan eszközöket, amelyek lehetővé teszik, hogy otthonunkat, a Földet, a természeti környezetünket rendbe hozzuk és megóvjuk. A környezeti nevelés kultúrára, világképre és életmódra nevelést jelent számunkra. Feladatunk, hogy információkat, motivációt, értéket közvetítsünk, erősítsük azt a szerepvállalást, ami szükséges a természeti erőforrások hatékony felhasználásához, a felelősségvállalást a környezet állapotának megőrzéséért. Tudatosítsuk a problémákat, ismertessük fel a saját értékeket, segítsük a tanulók önértékelését, járuljunk hozzá a környezeti problémákkal szembeni felelősség kialakításához. Feladatunk, hogy megismertessük a tanulókkal az élővilág szépségét, sokféleségét, kiszolgáltatottságát, felébresszük bennük a szeretetet és a felelősséget, hogy felnőttként is védjék és becsüeljék azt.

1.7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység:

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 4.§ 12. pontja rendelkezik a kiemelt figyelmet igénylő tanuló fogalmáról. E szerint kiemelt figyelmet igénylő tanuló:

- a) különleges bánásmódot igénylő tanuló:
 - aa) sajátos nevelési igényű tanuló
 - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló
 - ac) kiemelten tehetséges tanuló
- b) hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló
- c) Iskolai nevelő és oktató munkánk egyik alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembevétele, a differenciálás; valamint különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban.

1.7.1. A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek:

- szoros kapcsolat a családdal, védőnővel, óvodával, nevelési tanácsadóval és gyermekjóléti szolgálattal, gyámüggyel
- igény szerint sajátos tartalmak, követelmények kialakítása, teljesíttetése, a Szakértői Bizottság által jelzettek, következetes betartása
- alternatív kommunikációs módszerek és eszközök beépítése a nevelés-oktatás folyamatába (pl. disputa módszer)
- segítő megkülönböztetés (önmagukhoz mért fejlődés értékelése)
- hosszabb időszáv, tágabb keretek biztosítása a feladatok megvalósításához
- sajátos tanulásszervezési megoldások, a tanulási esélyek egyenlőségét szolgáló szervezeti formák kialakítása,
- differenciálás,
- felzárkóztató foglalkozások,
- napközi otthon,
- Szülő - nevelők és tanulók együttműködésén alapuló szoros kapcsolat

1.7.2. A tehetség, képesség kibontakoztatását az alábbi tevékenységek segítik:

- a tehetség felkutatására, tehetségazonosítás, tehetségük kibontakoztatására irányuló tevékenység,
- családdal szoros együttműködés,
- a tanulás belső motivációjának erősítése
- differenciált tanítás- tanulás megvalósítása
- sajátos tanulásszervezési megoldások, különleges bánásmód,
- tehetséggondozó foglalkozások szervezése
- versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.);
- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeum-, hangversenylátogatások, kirándulások);
- pályaválasztás segítése (pl.: Iparkamarai rendezvények)
- iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;

1.7.3. A sajátos nevelési igényű tanulók nevelési elvei:

Iskolánk vállalja a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelését a következő esetekben:

- pszichés fejlődési zavarral küzdő
- tanulásban akadályozott tanuló
- hallássérült tanuló
- beszédfigyatékos tanuló

Vállalja a tanulók különleges gondozáshoz kapcsolódó jogai érvényesítését, szükségleteinek kielégítését. Ennek érdekében a tanulók problémáinak feltárásához igénybe veszi a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság, a Nevelési Tanácsadó segítségét. A szakvéleményben foglaltaknak megfelelően megszervezi a tanulók habilitációs, rehabilitációs célú foglalkoztatását, terápiáját. A tanulók nevelésében a többségi pedagógusok mellett az SNI, illetve a tanulási nehézség típusának megfelelő gyógytárgypedagógus, logopédus, fejlesztő pedagógus is részt vesz. A tanulók a következő pozitív diszkriminációs lehetőségeket vehetik igénybe a Köznevelési törvénynek megfelelően:

- A sajátos nevelési igényű tanulót a szakértői és rehabilitációs bizottság vagy a nevelési tanácsadó szakértői véleménye alapján az igazgató mentesítheti egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól. A felmentett tanulók írásbeli beszámolóinak, dolgozatainak értékelése nem érdemjeggyel, hanem százalékkal, valamint szóveges értékeléssel történik.

- Ha a tanulót egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből mentesítik az értékelés és minősítés alól, az iskola egyéni foglalkozást szervez részére. Az egyéni foglalkozás keretében – egyéni fejlesztési terv alapján- segíti a tanuló felzárkóztatását a többiekhez.
- A tanuló részére biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt, segítséget kell kapnia, hogy a tanév végén a továbbhaladáshoz szükséges teljesítmény-szintet elérje.
- Az írásbeli beszámolón lehetővé kell tenni az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszköz alkalmazását, szükség esetén az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval vagy a szóbeli beszámoló írásbeli beszámoló írásbeli beszámolóval történő felváltását.

1.7.3.1.A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók fejlesztésének alapelvei

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a szakértői bizottság szakértői véleményére épülő egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni sajátosságaik, szükségleteik figyelembevételével, a szülővel és a tanulóval történő megbeszélést követően történik.

Az egyéni fejlesztőmunka tervezése, a rehabilitációs terv kidolgozása logopédus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakon/szakirányon szakképzettséget szerzett gyógypedagógus, gyógypedagógus-terapeuta, pszichológus és egyéb szakemberek bevonásával történik és rehabilitációs célú órakeretben zajlik.

Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, célkitűzéseiről, ütemezéséről (mikro, ill. makrotervezés) tájékoztatni kell az osztálymunkában résztvevő pedagógusokat, szaktanárokat, különös tekintettel a gyermek osztályfőnökére.

Az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a tanuló fejlődését, előrehaladását segítő számonkérési, értékelési formákat; indokolt esetben, a szakértői bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből – az értékelés és minősítés alól mentesítés adható.

A tanítás-tanulás folyamatában kiemelt figyelmet, a tanulásszervezési módok, a tanulási és értékelési eljárások megválasztása terén sajátos feladatot jelent a bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, amely támogatja a pályaorientáció folyamatát is.

Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat

- a) a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása.
- b) a pozitív énkép és önértékelés kialakítása,
- c) a tanulás iránti motiváció és a kudarcűrő képesség növelése,
- d) a kortársakra és a felnőtt közösségre irányuló rendezett társas kapcsolatok kialakítása,
- e) a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés.

1.7.3.2. Tanulásban akadályozott sajátos nevelési igényű diákok inkluzív oktatása

Egy diák többféle ok miatt válhat tanulásban akadályozottá. Az e fajta sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a szakértői bizottság szakértői véleményére épülő egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni sajátosságai, szükségleteik figyelembevételével, a szülővel és a tanulóval történő megbeszélést követően történik. Számunkra saját tanterv alkalmazása szükséges. A tananyag elsajátítását az enyhe értelmi fogyatékos kerettanterv alapján kell kialakítani.

Az egyéni fejlesztőmunka tervezése, a rehabilitációs terv kidolgozása a tanulásban akadályozottak pedagógiája szakon/szakirányon szakképzettséget szerzett gyógypedagógus, gyógypedagógus-terapeuta, pszichológus és egyéb szakemberek bevonásával történik és rehabilitációs célú órakeretben zajlik.

Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, célkitűzéseiről, ütemezéséről (mikro, ill. makrotervezés) tájékoztatni kell az osztálymunkában résztvevő pedagógusokat, szaktanárokat, különös tekintettel a gyermek osztályfőnökére.

Az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a tanuló fejlődését, előrehaladását segítő számonkérési, értékelési formákat; indokolt esetben, a szakértői bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből – az értékelés és minősítés alól mentesítés adható. A tanítás-tanulás folyamatában kiemelt figyelmet, a tanulásszervezési módok, a tanulási és értékelési eljárások megválasztása terén sajátos feladatot jelent a bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, amely támogatja a pályaorientáció folyamatát is.

Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat

- a) a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása.
- b) a pozitív énkép és önértékelés kialakítása,
- c) a tanulás iránti motiváció és a kudarcűrő képesség növelése,
- d) a kortársakra és a felnőtt közösségre irányuló rendezett társas kapcsolatok kialakítása,
- e) a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés.

1.7.3.3.A hallássérült (siket, nagyothalló) tanulók iskolai fejlesztésének elvei

A hallássérült (siket, nagyothalló) tanulók fejlesztésének alapelvei

A hallássérült tanuló egyéni fejlesztési lehetőségeit személyiségjegyei, intellektusa mellett döntően befolyásolja a hallássérülés bekövetkeztének, felismerésének időpontja, kóroka, mértéke, a fejlesztés megkezdésének ideje. A hallássérült gyermekek fejlesztése az általános pedagógiai tevékenységen kívül gyógypedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációs eljárások folyamatában valósul meg.

A hallássérült tanulók többségi iskolában történő együttnevelése

A nevelés-oktatás szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. A többségi iskolában történő együttnevelés a szülő/gyógypedagógus/pedagógus közös döntését igényli az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményének figyelembe vételével.

Az együttnevelés nem lehet formális, a befogadó iskolának szükséges változtatásokat végrehajtani a valódi befogadás érdekében, így pl. a módszer és eszközrendszerben (differenciálás, egyéni képességek figyelembe vétele stb.), az óraszervezésben, a probléma megoldásában, a teljes tantestület szemlélet változásában.

Az integrált nevelés-oktatás során különös figyelemmel kell lenni a következőkre:

- Az adott tantestület pozitív hozzáállása, bevonódása és toleranciája fontos tényező.
- Az adott iskola pedagógiai programjának, illetve tantervének elkészítésekor figyelembe kell venni a hallássérült gyermek speciális fejlesztési igényeit a tananyag, a követelmény, az értékelési mód és a speciális módszertan tekintetében.
- Külön gondot kell fordítani arra, hogy a tanuló minden segítséget megkapjon hallássérüléséből, gyengébb nyelvi kommunikációs kompetenciájából, fogalmi gondolkodásából eredő hátrányának és ezzel összefüggő esetleges tanulási nehézségének leküzdéséhez.
- A többségi pedagógusnak az értékelésnél figyelembe kell vennie a hallássérülés következményeként fellépő kommunikációs nehézségeket, a szókincs esetleges elmaradását, a szóbeli, írásbeli kifejezőkészség gyengébb voltát, az abban előforduló grammatikai hibákat és kiejtési problémákat.
- Ne legyen az értékelés része olyan követelmény, mely a tanuló sérüléséből következően nem teljesíthető halló társaival azonos szinten vagy módon (hosszú memoriter, hangsúlyos,

ritmusos versmondás, tollbamondás utáni esetleges hibák stb.). Értékelésüknél az egyéni fejlesztési terv követelményeit figyelembe kell venni.

Az együttműködés során a befogadó pedagógusközösség vállalja, hogy:

- a jogszabályokban foglaltak érvényesítése során mindent megtesz a hallássérült gyermek sikeres integrációja érdekében;

Az integráltan tanuló hallássérült gyermek számára biztosítani kell mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai habilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatot tesz, illetve a hallássérülés tényéből következik (pl. audiológiai gondozás).

A Nat és a választott kerettanterv alkalmazása a hallássérült (siket és nagyothalló) gyermekek nevelése-oktatásában

Kiemelt fejlesztési feladatok

A hallássérült tanulók nevelésében a Nat-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók egyéni fejlődésének függvényei.

A fejlesztés kiemelt feladatai

- A szociális kapcsolatrendszer, az érintkezési formák pontos értelmezése, nyelvi formáinak elsajátítása a személyiség harmonikus fejlesztése érdekében.

- Az ismeretek bővítésével kapcsolatos fogalomrendszerek pontos kiépítése, a tudáselemek értő, értelmező összekapcsolása a kognitív funkciók (a felfogás, a feldolgozás, a lényegkiemelés, az összefüggések meglátása és az alkalmazás) szintjeinek fejlesztésével.

- A vizuális percepció, az önkifejezés, az önmegvalósítás, a valóság képi feldolgozásának, megjelenítésének, értelmezésének folyamatos bekapcsolása a tanulás-tanítás folyamatába a személyiség kibontakoztatása, gazdagítása céljából.

- A magyar nyelv szabályainak megfelelő beszéd komplex, folyamatos fejlesztése.

- A beszédhallás, a beszédérthetőség fejlesztése az oktatás valamennyi szakaszában.

- Az információszerzés, az interperszonális kapcsolatok új technikai formáira való felkészítés (számítógép, Internet stb.), az írásos kommunikáció, idegen nyelv ismerete, írásos formájának hangsúlyos megalapozása és fejlesztése.

- A tehetségre utaló személyiségjegyek feltárása és gondozása.

- A beszédértés és mondanivaló kifejezésének fejlesztése.

- A szövegértő olvasás folyamatos fejlesztése

- Felzárkóztatás, differenciálás
- A tehetséggondozás
- A mozgás és ritmus intenzív fejlesztése.
- A továbbtanulás, a szakmaszerzés ismereteinek, lehetőségének alapozása, kitekintés a munka világára.

1.7.3.4.A beszéd fogyatékos tanulók iskolai fejlesztésének elvei

Beszéd fogyatékos az a tanuló, akit a szakértői bizottság a sajátos nevelési igény megállapítása céljából diagnosztikus protokollra épülő komplex állapotfelmérés alapján annak minősít.

A beszéd fogyatékos tanulónál a fentiek - az egészen enyhe alaki eltérésekhez társuló, észlelési és feldolgozási problémáktól az érthetetlen beszédig - sokféle változatban előfordulhatnak.

A beszéd fogyatékos tanulók beszéd és nyelvi fejlesztése egyéni fejlesztési terv alapján komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások keretében, az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében történik. Az iskolai oktatás, a pedagógiai, logopédiai ellátás, valamint az egészségügyi rehabilitáció a beszéd fogyatékoság jellegétől függ.

A beszéd fogyatékos tanuló a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján adott tantárgy(ak), tantárgyrész(ek) értékelése alól mentességben részesülhet.

A beszéd fogyatékos tanulók nevelése, oktatása az osztályban megvalósuló, szakmailag megalapozott, differenciált foglalkoztatás mellett megköveteli az egyéni és csoportos foglalkozások változatos szervezeti kereteit.

A tanítás-tanulás folyamatában kiemelt figyelmet, a tanulásszervezési módok, a tanulási és értékelési eljárások megválasztása terén sajátos feladatot jelent a bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, amely támogatja a pályaorientáció folyamatát is.

A többségi iskolában történő együttnevelés

A beszéd fogyatékos, beszéd- és nyelvi fejlődésben akadályozott tanulók integrált oktatását felvállaló iskolának inkluzív pedagógiai szemlélettel és a különleges nevelési, oktatási, fejlesztési igény személyi és tárgyi feltételeivel kell rendelkeznie.

A NAT alkalmazása: Fejlesztési területek, nevelési célok

A beszéd fogyatékos tanulók nevelésében a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok, az egyes

műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő képességek az irányadóak, de azok fejlődési útjai, módjai, és kialakulásuk időtartama módosulhat.

Kulcskompetenciák fejlesztése

A beszédfigyatekos tanulók nevelése, oktatása, fejlesztése a Nemzeti Alaptantervben megfogalmazott, az iskolai nevelés-oktatás közös értékeire épül. Alapelveiben, céljaiban illeszkedik a NAT-ban megjelenő kulcskompetenciákhoz, a kiemelt fejlesztési tartalmakhoz.

Ahhoz, hogy a beszédfigyatekos tanulók a kulcskompetenciák birtokában eredményesen alkalmazkodhassanak a mindennapi élethelyzetekhez, figyelembe kell venni a tanuló egyéni sajátosságait.

A beszédfigyatekosság típusához igazodó módszerek - pl. dadogók esetében az írásbeliség, diszlexiás tanulóknál pedig az auditív módszerek - elsőbbségét szükséges biztosítani.

1.8. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok:

- A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatainak és a családlátogatásoknak egyik fő célja a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő problémák feltárása, megelőzése. Minden pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.
- Az iskolában a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok segítésére gyermek- és ifjúságvédelmi felelős működik. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős alapvető feladata, hogy segítse a pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját. Ezen belül feladatai közé tartozik különösen:
 - a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak;
 - családlátogatáson vesz részt a veszélyeztető okok feltárása érdekében;
 - a veszélyeztető okok megléte esetén értesíti a gyermekjóléti szolgálatot; gyámügyet, rendőrséget
 - segíti a gyermekjóléti szolgálat tevékenységét;
 - a tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi;
 - tájékoztatást nyújt a tanulók részére szervezett szabadidős programokról.
- Az iskolai gyermekvédelmi tevékenység három fő feladata: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok **megelőzése, feltárása, megszüntetése**.

A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyermekek problémáit az

iskola a gyermekjóléti szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat. Iskolánk alapvető feladatai a gyermek-és ifjúságvédelem területén:

- fel kell ismerni, és fel kell tárni a tanulók problémáit;
 - meg kell keresni a problémák okait;
 - segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához;
 - jelezni kell a felmerült problémát a gyermekjóléti szolgálat szakembereinek.
- A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik a területileg illetékes:
 - Nevelési Tanácsadóval;
 - Gyermekjóléti – és Családsegítő szolgálattal;
 - polgármesteri hivatallal;
 - gyermekorvossal;
 - iskolarendőrrel, területileg illetékes rendőrkapitányság munkatársaival;
 - továbbá a gyermekvédelemben és a gyámügyben résztvevő társadalmi szervezetekkel, egyházakkal, alapítványokkal.

Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását.

- a felzárkóztató foglalkozások;
- a tehetséggondozó foglalkozások;
- a differenciált oktatás és képességfejlesztés;
- a pályaválasztás segítése;
- a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek);
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése;
- a családi életre nevelés;
- a napközis és tanulószobai foglalkozások;
- az iskolai étkezési lehetőségek;
- az egészségügyi szűrővizsgálatok;
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok-pl. táborok);
- a szülőkkel való együttműködés;
- tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

1.9. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése a következő tevékenységek során történik:

- szoros kapcsolat a családdal, segítő támogatás ösztönzése
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése, differenciálás
- a tanulás belső motivációjának erősítése
- együttműködésre késztetés
- sajátos tanulásszervezési eljárások,
- a napközi otthon;
- az egyéni foglalkozások;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni és csoportos használata;
- a továbbtanulás irányítása, segítése;
- a tanulás tanítása;
- mentesítés bizonyos tárgyak értékelése alól / szakértői bizottság javaslata alapján/.

1.10. Lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók támogatásához kapcsolódó korai jelző- és pedagógiai támogató rendszer működtetése

Az Nkt. 19. § h) a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók támogatásához kapcsolódó korai jelző- és pedagógiai támogató rendszer működtetése (2014. évi CV. törvény 5. § (1). Hatályos: 2015. I. 1-től.)

Lemorzsolódással veszélyeztetett tanuló: az a tanuló, akinek az adott tanévben a tanulmányi átlageredménye közepes teljesítmény alatti vagy a megelőző tanévi átlageredményéhez képest legalább 1,1 mértékű romlást mutat, és esetében komplex, rendszerszintű pedagógiai intézkedések alkalmazása válik szükségessé.

Az intézmény 2019-ben bekapcsolódott a Pécsi Tudományegyetem és konzorciumi partnerei által megvalósított *Köznevelés módszertani megújítása a végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkentése céljából – EFOP-3.1.2-16-2016-00001* c. pályázati program fejlesztő munkájába.

A projekt célja a differenciált, személyközpontú nevelést-oktatást lehetővé tevő módszertani

kultúra megerősítése a köznevelési intézményekben, a nyitottságra ösztönző intézményi nevelés-oktatás pedagógiai eszköztárának fejlesztése, valamint a kidolgozott módszertan a pedagógusok körében történő országos elterjesztése.

Az intézmény pedagógusai a projekt keretében pedagógus-továbbképzésekben vettek részt, az intézmény a képzések során megismert, a program megvalósításához illeszkedő új módszertani fejlesztéseket, a végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkentését, ill. a lemorzsolódás megakadályozását támogató pedagógiai módszertani eszközöket beépíti az oktató-nevelő munkájába.

1.11. Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatásával kapcsolatos feladatok:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a felzárkóztató órák;
- a napközi otthon;
- a diákétkeztetés;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni és csoportos használata;
- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai;
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése;
- a családlátogatások;
- a továbbtanulás irányítása, segítése;
- az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége;
- a tankönyvvásárláshoz nyújtott segélyek;
- szoros kapcsolat a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.

1.12. ILMT PR alapú komplex intézményfejlesztési folyamat zajlik a 2021-2022-es tanévtől a teljes tantestület bevonásával a Pécsi POK intézményfejlesztési szaktanácsadójának bevonásával.

Az ILMT PR egy komplex, átfogó, értékalapú, rendszer- és folyamatelvű megközelítésen alapuló keretrendszer, amely figyelembe veszi az intézményfejlesztés valamennyi aspektusát. Az ILMT PR a lemorzsolódáshoz vezető veszélyeztetettség tényezők széles körét és ezek kölcsönhatásainak következményeit is figyelembe véve tesz javaslatot a szükséges és elégséges intézményfejlesztési folyamat lépéseire, a veszélyeztetettség faktorok mérséklésére ajánlott beavatkozási pontokra és a szükséges pedagógiai eszközökre, tevékenységekre.

Támogatást nyújt az intézménynek abban, hogy az 1) esélyegyenlőség/méltányos oktatás, 2) a partnerkapcsolatok rendszere, 3) a szervezeti élet és 4). a módszertani kultúra területeken fejlesztéseket eszközöljünk. A 4 terület tevékenységei segítik a tanulói eredményességi mutatók javulását, az iskolai lemorzsolódási mutatók megelőzését, javítását.

1.13. AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSA:

- Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon belül osztályfőnöki, biológia és testnevelés óra keretében, projektprogram, és a kerékpáros szakkör keretében valósul meg. Az iskolai kirándulások, akadályversenyek, egészségnapok is kiváló lehetőséget nyújtanak a gyakorlásra. Az elsősegély nyújtási feladatok elvégzéséhez az iskolavédőnői szolgálat segítségét igénybe vesszük.
- Az oktatás legfőbb célja, hogy tanulóink legyenek tisztában az elsősegély-nyújtás elemeivel, általános szabályaival, az elsősegélynyújtó feladataival, az egészségkárosodásokkal, a leggyakoribb eseményekkel és ellátásukkal.
- A tanulók tudjanak vészhelyzetben jó döntést hozni. Tudjanak szabályosan mentőt hívni.

1.14. A PEDAGÓGUSOK HELYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI:

- A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

A nevelőtestület minden tagjának feladata legmagasabb szinten a lehetőségeket legjobban kihasználva nevelni, oktatni iskolánk tanulói ifjúságát.

- A tanterv, a kerettantervek, a pedagógiai program alapelvei, értékei, cél –és feladat rendszerének maradéktalan betartása és teljesítése.
- Szakmailag tovább képezni magát.
- Az iskolai érdekeket szem előtt tartva tevékenykedni.
- A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.
 - a tanítási órákra való felkészülés
 - a tanulók dolgozatainak javítása
 - a tanulók munkájának rendszeres ellenőrzése
 - a megtartott tanítási órák dokumentálása e-Kréta naplóban, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése
 - vizsgák lebonyolítása
 - kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése
 - tanulmányi versenyek lebonyolítása
 - felügyelet vizsgákon, versenyeken, méréseken
 - tehetséggondozás, fejlesztéssel kapcsolatos feladatok
 - iskolai kulturális és sportprogramok szervezése
 - osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása
 - ifjúságvédelem
 - szülői értekezletek, fogadóórák megtartása
 - részvétel értekezleteken
 - részvétel továbbképzéseken
 - a tanulók felügyelete óráközi szünetekben, ebédeltetéskor
 - tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepségek és rendezvények megszervezése
 - iskolai ünnepségeken és rendezvényeken való részvétel
 - tanítás nélküli munkanapokon az igazgató által elrendelt szakmai tevékenység
 - iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés
 - szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása
 - osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása

Az osztályfőnököt – az intézmény vezetőséggel konzultálva – az igazgató bízta meg minden év júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

- az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit
- együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását
- segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját
- kapcsolatot tart a szülői munkaközösséggel
- figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét
- minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, javaslatát a tantestület elé terjeszti
- szülői értekezletet tart
- ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket,
- segíti és nyomon követi osztálya orvosi vizsgálatait
- kiemelt figyelmet fordít az osztályában végzendő gyermekvédelmi feladatokra
- tanulóit rendszeresen tájékoztatja az előttük álló feladatokról, mozgósít, közreműködik az iskolán kívüli tevékenységek szervezésében
- javaslatot tesz segélyezésre, jutalmazásra, büntetésre
- órát látogat osztályában

1.15. A SZÜLŐK, A TANULÓK ÉS A PEDAGÓGUSOK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákképviselő felelős vezetője és az osztályfőnökök (osztályfőnöki órákon folyamatosan) tájékoztatják.

A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, elektronikus formában – e-Kréta napló- illetve a tájékoztató füzetben keresztül írásban), fogadóórán, szülői értekezleten tájékoztatják.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóval, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy a szülői szervezettel.

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- Az igazgató legalább félévente egyszer a szülői munkaközösség választmányi ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten;
- Az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein. A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

a. Családlátogatás.

Feladata, a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

b. Szülői értekezlet.

Feladata:

- A szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
- A szülők tájékoztatása
 - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről;
 - az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól;
 - a helyi tanterv követelményeiről;
 - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról;
 - a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről;
 - az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról;
 - a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé;
 - saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról.

c. Fogadóóra.

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozója, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

d. Nyílt tanítási nap.

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

e. Írásbeli tájékoztató.

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról. (elsősorban e-napló, 1-4. osztályokban: tájékoztató füzet is használható)

A szülői értekezletek, a fogadóórák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve

választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatójával, nevelőtestületével.

1.16. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK VIZSGASZABÁLYZATA:

Az osztályozó-, javító és egyéb vizsgákra vonatkozó helyi szabályok:

Hatálya kiterjed az iskola minden tanulóira, aki

- osztályozó vizsgára jelentkezik
 - akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
 - akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít
 - különbözeti vizsgákra
- Kiterjed továbbá más intézmények azon tanulóira, akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az igazgató különbözeti vizsga letételét írja elő.
 - Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira.

Osztályozó vizsga:

Osztályozó vizsgát tehet:

- ha felmentést kapott a tanórai foglalkozások alól
- ha tanulmányi kötelezettségének az előírtnál rövidebb idő alatt tesz eleget
- ha hiányzása több 250 óránál, és a tantestület lehetőséget ad a jogszabályok szerint az osztályozó vizsgára
- ha felkészültségről független vizsgabizottság előtt ad számot Az osztályozó vizsga időpontját az igazgató jelöli ki.

Az osztályozó vizsga előírásai:

- a vizsgát bizottság előtt kell letenni
- tagjai: szaktanár, munkaközösség-vezető, igazgató, illetve helyettese
- a tanítási év utolsó napjáig meg kell szervezni
- a sikertelen osztályozó vizsgát a tanuló a javító vizsgán kijavíthatja Jellegétől függően írásbeli, szóbeli illetve gyakorlati részből áll.

Az osztályozatot a bizottság állapítja meg.

Javító vizsga:

Javítóvizsgát az a tanuló tehet, aki 2-8. évfolyamon a tanév végén maximum három tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott. A javító vizsgák előírásai:

- az iskola pedagógusaiból kialakított vizsgabizottság előtt kell tenni,
- a bizottság tagjai: szaktanár, osztályfőnök, igazgató, vagy helyettese
- a vizsgáról jegyzőkönyv készül
- időpontja: augusztus 21-31-ig terjedhet
- eredményét az osztályfőnök írja be az anyakönyvbe és a bizonyítványba
- a záradékot az osztályfőnök és az intézményvezető írja alá
- helye az iskola, ahonnan a tanulót javítóvizsgára utasították, ha a gyermek új iskolába iratkozik, ott is tehet javítóvizsgát
- a javítóvizsga nem ismételhető
- ha a tanuló a vizsgán nem jelenik meg, vizsgája sikertelennek minősül

A tanulmányi munka értékelése:

Az első évfolyam és második évfolyam, első félévében a tanulók munkáját szöveges formában értékeljük.

Második évfolyam év végétől érdemjegyen részesülnek a tanulók. Ez alól kivételt képez az erkölcsstan, illetve a hit- és erkölcsstan értékelése érdemjegyekkel.

Szöveggel/érdemjeggyel történő értékelés alapja 1-4. osztályokban:

0-40 % elégtelen
41-60% elégséges
61-80% közepes
81-90% jó
91-100% jeles

Az érdemjeggyel történő értékelés alapja 5-8. osztályokban:

0-34 % elégtelen
35-54% elégséges
55-74% közepes
75-89% jó
90-100% jeles

Az érdemjeggyel történő értékelés alapja az SNI-s tanulók esetében 1-8. osztályokban:

0-29% elégtelen
30-49% elégséges
50-69% közepes
70-84% jó
85-100% jeles

F 70/A tanulók esetében:

0-20% elégtelen
20-40% elégséges
41-60% közepes
61-80% jó
81-100% jeles

A tanuló osztályzatait, évközi teljesítménye és eredményei vagy az osztályozóvizsgán, különbözeti vizsgán valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye alapján állapítjuk meg. A kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

1.17. A tanuló érdemjegyek/ értékelések rögzítése a Kréta tanulmányi rendszerben:

Az írásbeli számonkérést követő egy héten belül az értékelést rögzíteni kell a kréta tanulmányi rendszerben.

1.17. AZ ISKOLAVÁLTÁS, A TANULÓK FELVÉTELÉNEK, ÁTVÉTELÉNEK RENDJE

Az első osztályos tanulók felvételéről az igazgató dönt. Felsőbb évfolyamokra történő felvétel esetében a tantestület véleményének kikérésével az igazgató dönt.

A körzethatáron belül minden tanulót fel kell venni!

Körzeten kívüli tanuló csak igazgatói engedéllyel írható be a férőhely figyelembe vételével.

Integrált oktatás: A pedagógiai szakszolgálat, ill. a Szakértői Bizottság javaslata alapján az igazgató dönt határozat formájában az egyedi foglalkozásokról, felmentésekről, mentesítésekről.

Egyéni munkarend szerint tanulók: felmentést a mindennapi iskolába járás alól az igazgató adhat a törvényben előírt eljárásrend alkalmazásával (Az Nkt. módosult 45. § (5)A tanulók felkészítéséről, továbbhaladásuk elősegítésének formáiról a munkaközösség vezetői javaslata alapján az igazgató dönt.

2. HELYI TANTERV NAT 2020

2.1 Az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak, kötelező és választható tanórai foglalkozások, ezek óraszámai

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai, NAT 2020 német nemzetiségi (Szederkényi Általános Iskola)								
Heti óraszám/évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	8	8	6	7	4,5	5	4	4
Matematika	4	4	4	4	4,5	4	4	4
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Etika/hit és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Német nemzetiségi nyelv	5	5	5	5	5	5	5	5
Német népismeret	1	1	1	1	1	1	1	1
Fizika							1,5	1,5
Kémia							1,5	1,5
Biológia							1,5	1,5
Földrajz							1,5	1,5
Természettudomány					2	2		
Környezetismeret			1	1				
Ének-zene	1	1	1	1	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Hon-és népismeret					1			
Dráma és színház						1		

PEDAGÓGIAI PROGRAM 2024

Osztályfőnöki					1	1	1	1
Összesen:	27	27	27	28	31	31	33	33
Szabadon tervezhető óra	2	2	2	2	1	2	2	2
Maximális órakeret a nemzetiségi órákkal	27	27	27	28	31	31	33	33
A német nemzetiségi órák ezen órákból jönnek össze	3 német	3 német	3 német	3 német	3 német	3 német	3 német	3 német
	2 szabadon tervezhető	2 szabadon tervezhető	2 szabadon tervezhető	1 szabadon tervezhető				
	1 rajz	1 rajz	1 rajz					
				2 első idegen nyelv	3 első idegen nyelv	3 első idegen nyelv	3 első idegen nyelv	3 első idegen nyelv

A szabadon tervezhető órakeret a következő elv szerint lett felhasználva:

Magyar nyelv és irodalom: 1-2-3. évf.: ének-zene csökkenésből kapott 1-1-1 órát, 4. évf.: kapott ének-zene csökkenésből 1 órát + szabadon tervezhetőből egy órát, 5. évf.: ének-zenéből 0,5 órát kapott, 6. évf.: szabadon tervezhetőből kapott 1 órát, 7. évf.: szabadon tervezhetőből kapott 1 órát, 8. évf.: szabadon tervezhetőből kapott 1 órát

Matematika: 5. évf. ének-zenéből 0,5 órát kapott, 7. évf.: szabadon tervezhetőből kapott 1 órát, 8. évf.: szabadon tervezhetőből kapott 1 órát

2.2 A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei

1. Az iskolai szintű tankönyvellátásról a következő jogszabályok rendelkeznek:

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXC törvény
- A tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. Törvény
- A tankönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről szóló 16/2013.(II.28.) EMMI rendelet
- tankönyvellátásáról szóló 2013. évi CCXXXII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról, valamint a tankönyvellátásban közreműködők kijelöléséről 501/2013. (XII. 29.) Korm. rendelet 9/N. § (1) bekezdése értelmében az Oktatási Hivatal *"évente összeállítja a tankönyvek adott tanévre vonatkozó hivatalos tankönyvjegyzékét"*
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 184/F. § (1) bekezdés b) és c) pontja alapján a tankönyvrendelés módosításnak és a normatív kedvezményben részesülők feltüntetésének határideje, a pótrendelés határideje

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket hivatalosan tankönyvvé nyilvánítottak.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei választják ki.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleten) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

A taneszközök kiválasztásánál a következő szempontokat vesszük figyelembe:

- A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének!
- Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
- A taneszközök használatában a minőségre és tartósságra törekszünk.
- Az ingyenes tankönyv felmenő rendszerű biztosításával párhuzamosan, az iskola köteles tartós tankönyvet rendelni, ha ilyen van a tankönyvjegyzékben.

Az iskola arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve más támogatásokból egyre

több nyomtatott és digitális taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára. Ezeket a taneszközöket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók ingyenesen használhatják.

2.3 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

2.3.1. Az 1-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

- Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.
- Fokozatosan átvezetjük a gyerekeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe.
- A képességek megismerése és fejlesztése, a készségek, ismeretek, tudástartalmak megalapozása, az attitűdök alakítása.
- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.
- A mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének megalapozása.
- Tanulási nehézségek feltárása és segítése, ennek érdekében a tanuló személyiségének és szociokulturális háttérének megismerése.
- Az eredményes szocializáció akadályainak korai felismerése és kezelése.
- Törekvés a mások számára érthető és kifejező beszédre.
- Figyelem a kortárs és a felnőtt beszélgetőtársra.
- Rövid hallott szöveg üzenetének, érzelmi tartalmának megértése.
- Mindennapi élmények, olvasmányok tartalmának felidézése, elmondása.
- Saját vélemény megfogalmazása.
- Az olvasás jelrendszerének elsajátítása.
- Biztos olvasási készség kialakítása hangos és néma olvasással.
- Az életkornak megfelelő globális, információkereső, értelmező és reflektáló olvasás.
- Az értő olvasás bizonyítása feladatmegoldással.
- Szövegek műfaji jellemzőinek azonosítása.
- A kézírás fokozatos kialakítása.
- Mondatalkotás, fogalmazások írása.

- Az anyaggyűjtés, elrendezés alapjainak megismerése, alkalmazása.
- Az önálló feladatvégzés egyes lépéseinek megalapozása és gyakorlása
- Feladatvégzés könyvekkel, folyóiratokkal.
- Vázlatkészítés tanítói irányítással, vázlat önálló bővítése.
- Ismerkedés információhordozókkal.
- Információk, adatok visszakeresése.
- Szöveg értelmezése, egyszerű ok- okozati összefüggések keresése.
- Szövegek pontos megfigyelése, azonosítása, felidézése.
- Nyelvi- nyelvtani jelenségek felismerése.
- Szójelentések, kifejezések értelmezése.
- Alapvető helyesírási szabályok megismerése és alkalmazása.
- Az anyanyelv és az idegen nyelv különbözőségeinek felismerése.
- A jó és a rossz, az igazság és az igazságosság felismerése mindennapi helyzetekben.
- Tájékozódás a környezetünkben és a külső világ tárgyai szerint, a tájékozódást segítő viszonyok megismerése.
- Tájékozódás a tanuló saját testhelyzetéhez képest.
- Múlt, jelen, jövő megértése.
- Összehasonlítások mennyiségi tulajdonságok szerint.
- Mennyiségi jellemzők kifejezése számokkal.
- Finommotoros mozgáskoordinációk.
- Az érzékelés, észlelés pontosságának fejlesztése.
- Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés.
- Átélt folyamat lejátszása.
- Ismeretek alkalmazása az újabb ismeretek megszerzésében.
- Új tapasztalatok visszarendezése előfogalmakhoz, fogalmakhoz.
- Tapasztalatszerzés, fogalomcsírák, érvelés.
- Beszélgetés egy témáról.
- Mások véleményének türelmes meghallgatása.
- Szóbeli beszámoló saját tapasztalatokról.
- Az idő ábrázolása óra, naptár felhasználásával, időrendbe állítás.
- A térkép legfontosabb elemeinek felismerése, helyszínek megkeresése.
- A természeti és társadalmi környezet iránti érdeklődés felkeltése, a tudományos

megismerés iránti igény fokozatos formálása.

- Egyszerű vizsgálatok, kísérletek elvégzése.
- A helyes önismeret kialakításának megalapozása.
- Közösségi viselkedésformák és magatartási normák megismerése.
- Környezettudatos magatartás gyakorlása.
- Az emocionális érzékenység fejlesztése.
- Zenei fantázia fejlesztése.
- A belső hallást alapozó képességek fejlesztése.
- Formaérzék fejlesztése
- Játékbátorság kialakítása
- Mozgás- és hangutánzás.
- Anyagok megismerése, anyagalakítások.
- Vizuális jelek és képek alkalmazása.
- Vizuális megjelenítés.
- Digitális kompetenciák fejlesztése, médiatartalmak valóságstátusának megértése.
- Biztonságos internethasználat.
- A stressz és feszültségoldás különféle lehetőségeinek kimerítése a mindennapi nevelési és más közösségi szituációkban komoly eszköz a problémakezelés és a konfliktus kezelés terén éppúgy, mint az interperszonális kapcsolatokban.
- A motoros fejlesztés eszközei a differenciálás és a motiváció fontos eszközei valamennyi képesség- és készségfejlesztési területen mind a tanórai, mind az egyéb foglalkozások során.
- Alapvető fontosságú a környezeti nevelés tanórán kívüli megvalósítása, a tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre való szocializálása, mely minden foglalkozásban helyet kap.
- Kulcsfontosságú a stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.

2.3.2. A 5-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

- Meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény- elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és a tanulásszervezési folyamat.
- A felső tagozaton folyó nevelés- oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai

tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

- Az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint a pályaválasztásra hangsúlyfektetés.
- A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.
- Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív- interaktív tanulási technikákat és tanulásszervezési módokat.
- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.
- Az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni.
- Az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban.
- Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítése, gazdagítása.
- A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával, a mentális képességek célirányos fejlesztésével az önálló tanulás és önművelés megalapozása.
- A kreativitás fejlesztése, az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés, a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük.
- A személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával, helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával.
- Törekvés a nyelvileg igényes beszédre, a megfelelő artikulációra.
- A szóhasználat, a kiejtés és a testbeszéd összehangolása.
- Törekvés a hallott szöveg üzenetének dekódolására.
- Saját vélemény megfogalmazása, megvédése, korrekciója.
- A szókincs folyamatos bővítése a nyelv minden rétegére kiterjedően, felkészülés az élethosszig tartó tanulásra.
- Olvasható, esztétikus, nyelvtanilag helyes önálló írásmód, jegyzetelési alapjainak kialakulása.

- Felkészülés az anyaggyűjtést igénylő szövegek írására.
- Önálló feladatvégzés, információgyűjtés. Segédkönyvek, kézikönyvek, lexikonok,...használatában jártasság.
- Az internet kritikus és tudatos használata.
- Szövegek pontos, értelmező felidézése.
- A tájékozódás igénye és képessége erkölcsi kérdésekben.
- Biztonságos tájékozódás térben és időben.
- Ismeretek tudatos memorizálása, felidézése.
- Nyitottság és önbizalom az újjal való ismerkedéshez.
- Közös munka vállalása, együttműködés, egymásra figyelem, egyéni felelősség és közös felelősségvállalás.
- Tolerancia, egymás segítése. A munkamegosztásban betöltött szerepek elfogadása.
- A világ megismerésének igénye.
- Önismeret, saját értékek és korlátok ismerete.
- Önértékelés, önellenőrzés, Érzelmi reakciók és fegyelmezésük.
- A tudományos gondolkodás műveleteinek megismerése.
- A megfigyelés, a kísérlet, a mérés módszereinek alkalmazása.
- Mérési adatok, ábrák értelmezése.
- Igény kialakítása, hogy környezettudatos, aktív és felelős állampolgárrá váljon.
- A médiaeszközök használatának alapszintű elsajátítása, kritikus médiafogyasztás. Digitális eszközök és tartalmak oktatási felületeinek megismerése, használata
- Igényesség a kulturált környezet iránt.
- Kitartó, fegyelmezett munka, céltudatosság.
- Az esélyegyenlőtlenség, a szegregáció elleni küzdelem, a megkülönböztetés hátrányainak bemutatása és az ellenük való küzdelem.
- A nemzetiségek, a nyelvi- vallási etnikumok iránti megértő, befogadó attitűd.
- A biológia- életvitel tantárgy gyakorlati jellegű oktatásával az egészséges életvitel kialakulásához hozzájárulás az egészséges nemzeti öntudat fogalmi elemeinek megismertetésével a közösségfejlesztés céljait is szolgáljuk, de kellő hangsúllyal mutatunk rá a toleranciafontosságára, a velünk élő nemzetiségek, vallási- nyelvi etnikumok nemzet- é s államalkotó szerepére, melynek különös jelentősége van történelem, magyar irodalom, erkölctan tantárgy terén.

- A XX. századi totális diktatúrák jellemzőinek feldolgozása. Ennek keretén belül az Alaptörvény Nemzeti Hitvallás és Alapvetés részegységeinek ismertetésével a tanulókat érthető és általuk is értelmezhető ismeretanyaghoz juttatni, mely a felelős, nemzetért tenni akaró és tudó, pozitív demokráciaképpel rendelkező állampolgárrá nevelés fontos területe.
- A természettudományos tárgyak oktatása terén – az adott kompetenciaterület sajátosságaihoz igazodóan – az alábbiak jelentik a prioritást: természettudományos és műszaki pályára való szocializáció, kutatásokba bepillantás, természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő komplex fejlesztése.

2.4 Mindennapos testnevelés:

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósítását a köznevelési törvény 27.§ (11.) bekezdésében foglaltak szerint szervezzük meg. Heti öt testnevelés óra keretében folyik a tevékenység évfolyamonként. A heti ötből egy órában- a NAT Testnevelés és sport műveltségterületében jelzett sporttevékenységek közül - **néptánc** oktatás folyik.

A tanulóknak lehetőségük nyílik a heti két óra kiváltására, amennyiben sportegyesület, sportszervezet keretei között igazolt sporttevékenységet végez. A kedvezmény igénybevétele az egyesület igazolása alapján az iskola igazgatójánál lehet kérelemmel élni. A tehetséggondozó sport szakkör keretében a lábtoll-labda sportág kiemelt figyelmet kap. Oktatásának eszközigénye, személyi feltételei adottak. A tanulók körében népszerű, valamint az utóbbi évek eredményes verseny mutatói miatt is fontos szerepe van az intézmény oktató-nevelő munkájában.

2.5 Mindennapos művészeti nevelés:

Az alsó tagozatos nevelés egyik kiemelt feladata a mindennapos művészeti nevelés. Iskolánkban heti egy-egy rajz és ének-zene óra mellett, a mindennapos testnevelés keretében szervezett néptánc óra biztosítja a mindennapos művészeti foglalkoztatást.

Az 5-8. évfolyamokon a délutáni foglalkozási időkeret felhasználásával valósul meg a minden napos művészeti tevékenység.

1-8. osztályig lehetősége van a tanulóknak az alábbi művészeti foglalkozásokon részt venni a délelőtti órákon túl.

- zeneiskolai képzés.

2.6 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

Minden tantárgyat érdemjeggyel osztályozunk.

A folyamatos ellenőrzésnek a tantestület által elfogadott elvei:

- a leggyakrabban alkalmazott ellenőrzési formák: szóbeli felelet, írásbeli számonkérés, gyakorlati feladat végrehajtása, önálló kiselőadás, házi dolgozat, órai munka.
- a tanulók teljesítményét legalább havonta egy érdemjeggyel, illetve szöveges értékeléssel értékelni kell, heti egy óras tantárgyak esetében, félévenként minimum három érdemjegyet kell adni.
- az ellenőrzést mindig kísérfje értékelés, ami legyen előremutató
- az ellenőrzés nem lehet a fegyelmezés eszköze
- a félévi és az év végi osztályzat nem térhet el lényegesen a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától
- az év végi osztályzat az egész évi teljesítményt értékelje
- a szülők értesítése gyermekük előmeneteléről az e-Kréta napló, ill. 1-4. osztályokban ezt kiegészítve, a tájékoztató füzeten keresztül folyamatosan, ezen kívül fogadóórákon és a szükséges eseti megkereséseken keresztül történik

Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje:

Az írásbeli beszámoltatás formái:

- felelet
- témaközi dolgozat (az utolsó 3-4 tananyagra terjed ki)
- témazáró dolgozat (témakör lezárása, összefoglalása és gyakorlása után íratható)
- írásbeli felelet (az utolsó két óra anyagából íratható)
- házi dolgozat év eleji, félévi, és év végi felmérés (diagnosztikai célt szolgálnak, a tanulók tudásának, készségeinek szintjét mérik)

A házi dolgozat téma- és feladatkörét legalább két héttel a beadási határidő előtt kell kijelölni. ebbe az időtartamba a tanítási szünetek időtartama nem számítható be. Lehetőleg párhuzamosan ne kerüljön kiadásra házi dolgozat. Értékelésük osztályzatokkal történhet, be nem nyújtásuk a feladat elégtelen megoldásával egyenértékű.

Valamennyi írásbeli munkát legkésőbb a megírástól számított két héten belül ki kell javítani, a tanítási szünetek kivételével!

Otthoni (napközis) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának szabályai:

- Szóbeli házi feladatként csak olyan tananyag megtanulása adható fel, melynek a feldolgozása a tanítási órán megtörtént.
- Csak annyi írásbeli házi feladat adható fel, amennyit a következő tanórán a tanító, tanár ellenőrizni tud.
- Az írásbeli házi feladat a tanult ismeretek jobb elsajátítását, a készségek kialakítását szolgálja, így azokat minden esetben ellenőrizni, javíttatni kell.
- Hétvégére és szünidőre csak írásbeli és szóbeli annyi házi feladat adható, amennyi a szokásos tanulnivaló egyik óráról a másikra.
- A kötelező és ajánlott olvasmányokat a tanév elején, de legkésőbb szeptember 20-ig köteles bejelenteni a tanár a várható számonkérési időpont körülbelüli megjelölésével.
- A napközi otthonban a tanulási idő az irányított és az egyéni tanulást figyelembe véve kétszer 45 perc.

2.7 A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

Értékelő tevékenységünk alapelve a fejlesztő támogatás. Iskolánk értékelési normája, hogy a tanári értékelés a tanuló emberi méltóságát tiszteletben tartva elfogulatlan és konkrét legyen, a minősítés hitelesen tükrözze a tanulói teljesítményt.

A tanulók magatartásának értékeléséhez és minősítéséhez az alábbi szempontokat vesszük figyelembe: Tükrözze:

- az életkori sajátosságokat;
- a közösséghez és tagjaihoz való viszonyát tanórán és tanórán kívül. Az 1-4. osztályban még inkább csak arra figyelünk, hogy a tanulók mennyire szeretik társaikat, mennyire szeretnek közösségben élni, mennyire törekszenek a házirend előírásait betartani;
- az 5-8. osztályos tanulóknál mennyire tudatos a házirend betartása, mennyire bontakozott ki bennük a felelősségérzet önmagukért és másokért, mennyire fegyelmeztettek, hogyan vesznek részt a közösség akcióiban, milyen motivációk fűződnek ezekhez.

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a **példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)** érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

A tanulók magatartását az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályban tanító nevelők minősítik, ezt a tájékoztató füzetbe, illetve a bizonyítványba, e-naplóba az osztályfőnök bejegyzzi. A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjeggyel értékeli az osztályban tanító nevelők, napközis nevelő és a gyermekekkel foglalkozók véleménye alapján. A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetekben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. A félévi és az év végi osztályzatot az e-naplóba és a bizonyítványba be kell jegyezni.

Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a) **Példás (5)** az a tanuló, aki:

- A Házirendet betartja;
- A tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik;
- Kötelességtudó, feladatait teljesíti; önként vállal feladatokat és azokat teljesíti;

- Tiszteletudó;
- Társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik;
- Az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz;
- Óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet;
- Nincs írásbeli figyelmeztetése

b) **Jó (4)** az a tanuló, aki:

- A Házi rendet betartja;
- Tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik;
- Feladatait a tőle elvárható módon teljesíti;
- Feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti;
- Az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt;
- Nincs írásbeli intője.

c) **Változó (3)** az a tanuló, aki:

- Az iskolai Házi rend előírásait nem minden esetben tartja be;
- A tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik;
- Feladatait nem minden esetben teljesíti;
- Előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva;
- A közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik;
- Igazolatlanul mulasztott;
- Osztályfőnöki intője van.

d) **Rossz (2)** az a tanuló, aki:

- A Házi rend előírásait sorozatosan megsérti;
- Feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti;
- Magatartása fegyelmezetlen, rendetlen;
- Társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik;
- Viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza;
- Több alkalommal igazolatlanul mulaszt;
- Több szaktanári figyelmeztetést kapott, és van osztályfőnöki intője, vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a

felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A szorgalom értékelésének legfontosabb összetevői:

- A házi feladat pontos elvégzése;
- A felszerelések, eszközök megléte, rendben tartása;
- Tanítási órán mutatott aktivitás;
- Munkafegyelem pontossága

Az értékelésnél figyelembe kell venni a tanulók képességeit és körülményeit.

A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a

példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2) érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

A tanulók szorgalmát az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályban tanító nevelők osztályzattal minősítik és azt a tájékoztató füzetbe, illetve a bizonyítványba az osztályfőnök bejegyzí.

A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló szorgalmát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. A félévi és az év végi osztályzatot a tájékoztató füzetbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

e) Példás (5) az a tanuló, aki:

- Képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- Tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi;
- A tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi;
- Munkavégzése pontos, megbízható;
- A tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz;
- Taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

f) Jó (4) az a tanuló, aki:

- Képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- Rendszeresen, megbízhatóan dolgozik;
- A tanórán többnyire aktív;
- Többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyen való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti;

- Taneszközei tiszták, rendezettek.

g) **Változó (3)** az a tanuló, akinek:

- Tanulmányi eredménye elmarad képességeitől;
- Tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti;
- Felszerelése, házi feladata alkalmanként hiányzik;
- Érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja;
- Önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

h) **Hanyag (2)** az a tanuló, aki:

- Képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
- Az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg;
- Tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen;
- Feladatait többnyire nem végzi el;
- Felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek;
- A tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül;
- Félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

Jutalmazási-, elmarasztalási rendszerünk irányelvei kiterjednek az iskolai és iskolán kívüli – iskola által szervezett programok - területére. A tanórai munka mellett értékeljük a különböző területeken kiemelkedő teljesítményt nyújtó tanulókat (sporttevékenység, közösségért végzett munka, kiemelkedő versenyeredmények, példamutató magatartás és szorgalom, egyéb teljesítmények).

Figyelembe vesszük:

- a tanuló egyéniségét;
- jellemét;
- életkori

sajátosságait. Elvként

alkalmazzuk:

- következetesség, arányosság;

- a súlyosságtól függően a büntetést lezártak tekintjük;
- ismétlődő vétségek esetén a fokozatosság elvét alkalmazzuk. Alkalmazás:

Dicséretet és büntetést alkalmazhat: osztályfőnök, szaktanár, napközis nevelő, igazgató, nevelőtestület

Dicsérendők:

- egyének;
- közösségek. Egyéni dicséretetek:
- a közösségi munkában példamutatóak, aktívak;
- versenyeken, vetélkedőkön becsülettel helyt állnak, helyezést és kimagasló eredményt érnek el.

Közösségi dicséret:

Osztály és szakköri tevékenységért.

Jutalmazás módjai:

- Tanév közben: szóbeli, írásbeli, a közösség előtt elhangzó dicséretetek, szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói és nevelőtestületi szinten.
- Tanév végén: évzáró alkalmával emléklapok, oklevelek, jutalomkönyvek; nyolc év kitűnő munkájáért tárgyjutalom.

Elmarasztalás, büntetés.

- Szaktanári figyelmeztetés
 - sorozatos készségtelenség, felszerelés hiánya, rendzavarás miatt.
 - 3 szaktanári figyelmeztetés után az osztályfőnök behívja a szülőt az iskolába a problémák megbeszélésére. (amennyiben a szülő nem partner, az osztályfőnök vagy az ifjúságvédelmi felelős, ill. a szaktanár – ha a három figyelmeztetés ugyanabból a tantárgyból van - családlátogatást szervez.)

- **Osztályfőnöki figyelmeztetés**

Szóban: A házirend néhány (1-2) alkalommal való - alsósoknál sorozatos – megsértése miatt

Írásban:

- A házirend sorozatos – alsósok esetén tudatos – megsértése miatt
- Egy hónapon belüli 5, vagy több hónapon át (láthatóan) rendszeres ellenőrző-hiányért
- Társakkal szembeni indulatos trágár beszédért
- Verekedés, köpködés miatt

- Társak tárgyainak eldugdosásáért
- Felnőttekkel szembeni tiszteletlen hangnem, beszéd, viselkedés miatt
- Egy hónapon belüli 5-szöri órai késésért
- Egy napnál rövidebb igazolatlan mulasztás miatt

Ismétlődés után behívjuk a szülöket megbeszélésre, ezt követö ismétlődés esetén a következö fokozat adandó!

- **Osztályfönöki intö**

- Társaival szembeni durva cselekedet, szándékos verekedés
- Az iskola területén vagy rendezvényein való dohányzásért
- Szándékos rongálás
- Egy összefüggö nap igazolatlan hiányzása miatt (magatartás változó)

- **Osztályfönöki megrovás**

- Ha a két osztályfönöki fokozatot már kimerítette a tanuló, de magatartási problémái továbbra is fennállnak
- Etikai vétség (füllentés, elcsenés, érdemjegy hamisítás)
- Az iskola vagy iskolai rendezvény engedély nélküli elhagyása esetén

- **Igazgatöi figyelmeztetés**

- háromszöri osztályfönököt követö ismétlődés esetén adható
- Felnőttekkel szembeni durva viselkedés miatt
- Ha a tanuló szándékosan veszélyezteteti társai testi épségét, egészségét.
- Több nap igazolatlan mulasztás esetén (magatartás rossz)
- Egyszeri megfélemlítés, zsarolás

- **Igazgatöi intö**

- Igazgatöi figyelmeztetést kiváltó okok ismétlődése miatt adható
- Társának brutális bántalmazása
- Szándékos nagy értékü kár okozása
- Lopás miatt

- **Igazgatöi megrovás**

- Ha a két igazgatöi fokozatot már kimerítette a tanuló, de magatartási problémái továbbra is fennállnak
- Öt tanítási napnál több igazolatlan mulasztás esetén

- **Tantestületi intés**

- Minden fokozaton eredménytelenül végigment tanulónak adandó
- Más iskolába való áthelyezés kezdeményezhető

- **Fegyelmi eljárás**

Az iskola fegyelmi eljárást kezdeményezhet a 2003-as Oktatási Törvény módosítása szerint (76.§ 1.-2. bekezdés)

- igazolatlan hiányzások
- tanuló vagy közösség elleni súlyos vétség (szemérem elleni vétség, alkohol ill. drogfogyasztás, erre való biztatás, kényszerítés, ismétlődő zsarolás, megfélemlítés) miatt.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Dicséret, jutalmazás

A.) Év közben írásban

- **Szaktanári dicséret**

- Szaktárggyal kapcsolatos kiváló tevékenységért (szakköri munka, szertárosi feladatok), rendszeres gyűjtő munkáért, versenyekre való készüléért, versenyeken való részvételért (a verseny jellegétől függően magasabb fokozat is adható).

- **Osztályfőnöki dicséret**

- az osztályközösségért végzett egyszeri vagy folyamatos jó munkáért
- iskolai rendezvényeken, műsorokon való szereplésért, szervezésért

- **Igazgatói dicséret**

- az iskola közösségéért végzett, az iskola képviselőjében nyújtott becsületes helytállásért
- megyei, területi, regionális tanulmányi-, kulturális-, sportversenyeken, pályázatokon elért jó eredményekért

Az igazgatói dicséretet a tanulóifjúság tudomására hozzuk (hirdetés, faliújság, iskolarádió).

- **Nevelőtestületi dicséret**

- országos tanulmányi verseny döntőjébe való bejutásért (tanév közben ellenőrzőbe írva)
- huzamos ideig tartó példamutató tanulmányi eredményért (tanév végén bizonyítvány jegyzet rovatába írva) akinek:
- legalább 5 tantárgyból kitűnője van és a magatartása, szorgalma is példás
- tanulmányi átlaga ötös

B.) Év végi dicsérek, jutalmak

- **Könyvjutalom adható**

- Kiemelkedő tanulmányi eredményért (5-ös)
- Kitartó szorgalomért és példás magatartásért
- „Jó tanuló, jó sportoló” minősítésért (legalább 4,5-ös átlag + rendszeres és eredményes sporttevékenység)
- **Oklevél**
 - Közösségi munkáért
 - Kiemelkedő szaktárgyi, szakköri tevékenységért
 - Sport eredményekért
- **Díszoklevél**
 - Nevelőtestületi dicséretben részesült tanulóknak adandó

- **„Akikre büszkék vagyunk”**

Iskolai dicsőség-tábla a folyosón, melyre folyamatosan kerülnek fel azon tanulók képei, eredményei, akikre büszkék lehetünk.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

2.8 A tanulók fizikai állapotának és edzettségének vizsgálata

Az iskola 5-8. évfolyamára, valamennyi tanulója kiterjedően kell elvégezni. A mérést tavasszal végezzük. Az eredményeket a testnevelők évfolyamonként rögzítik a Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt rendszerbe, elemzik és meghatározzák a tanulók fizikai fejlődése szempontjából szükséges intézkedéseket. A szülők tájékoztatást kapnak gyermekük mérési eredményeiről, fejlődéséről.

2.9 Német nemzetiségi nevelés-oktatás

A nemzetiségi oktatás – a magyarországi közoktatás részeként – megvalósítja az iskolai nevelés és oktatás általános céljait és feladatait, és e mellett biztosítja a nemzetiség nyelvének tanulását, a nemzetiség történelmének, szellemi és anyagi kultúrájának megismerését, a hagyományőrzést és –teremtést, az önismeret kialakítását, a nemzetiségi jogok megismerését és gyakorlását.

A nemzetiségi oktatás segíti a nemzetiséghez tartozót abban, hogy megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását, vállalja másságát, elfogadja és másoknak is megmutassa értékeit, erősítse a közösséghez való kötődést.

A nemzetiségi oktatást és nevelést folytató intézményekben arra kell törekedni,

- hogy a tanulók számára nyilvánvalóvá váljanak a nyelvi és kulturális gazdagság előnyei, és alakuljon ki a tanulóknak a reális nemzetkép

- hogy a tanulók felismerjék az előítéletek és kirekesztés megjelenítési formáit, és megismerjék a jelenség hátterét, veszélyeit, az emberi, állampolgári és nemzetiségi jogok megsértésének jelenségét, és a jelenség elleni fellépés jogi, illetve egyéb eszközeit.

Intézményünkben német nyelvoktató nemzetiségi oktatás folyik, amelyben a tanítás nyelve a magyar nyelv, a német nemzetiségi nyelv és irodalom tantárgyat tanítási óra keretében az első évfolyamtól oktatjuk. A nyelvoktató nemzetiségi oktatás a nyelv tanításával, az irodalom és a kisebbségi népismeret témaköreinek elsajátításával hozzájárul a nemzetiségi oktatás céljainak megvalósításához.

Gyakorlati és sokrétűen felhasználható ismeretek átadására kell, tudás megszerzésére kell törekedni, amelyek egyben feltételei az értékeken alapuló cselekvésnek. A gyerekek élményszerű helyzetekben találkoznak a legfontosabb hagyományokkal, az életmóddal, a nemzetiség kultúrájával. Cselekvés és projektorientált oktatási formákban a fokozatosság elve alapján szerezzenek ismereteket.

A német nyelv és irodalom tantárgy feladata a szóbeli és az írásbeli kommunikáció önálló és kreatív, integrált használatának elsajátításához szükséges alapvető képességek intenzív fejlesztése, a modern társadalom különféle színterein gyakorolt nyelvhasználati módok tanítása, a nyelvhasználat változatos, adekvát tanulói tevékenységekre épülő, folyamatos fejlesztése. Változatos és egyre magasabb szinteken történő kommunikáció különféle kommunikációs helyzetekben, motivált nyelvi fejlődési környezet biztosítása.

Arra törekszünk, hogy tanulóinknak lehetőséget biztosítsunk pályázati forrásból az élő idegennyelvi környezetben történő kommunikációra. Erre osztrák partneriskoláink tanulóival folytatott levelezés, skype-lás és személyes találkozások biztosítanak lehetőséget. A partnerség során megtapasztalt élmények, barátságok rávilágítanak a nyelvtanulás fontosságára és a nyelvi kompetenciák összetett fejlesztését teszik lehetővé. Tanulóink nyelvi kompetenciáit és nyitottságát kívánjuk fejleszteni oly módon is, hogy gyakorlati helyet biztosítsunk iskolánkban osztrák pedagógushallgatóknak. A közös munka során nemcsak tanulóink, hanem a kollégák módszertani eszköztára is gazdagodik."

Az irodalmi nevelés alakítsa ki és fejlessze a művekkel kapcsolatos aktív kapcsolatot. Az olvasás megszerettetése, olvasási kedv felkeltése, irodalmi műveltség megszerzése. Az erkölcsi, esztétikai értékek felfedeztetésével az értelmi és érzelmi intelligencia fejlesztése.

2.10 A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Iskolánk körzetéhez tartozó településeken a következő nemzetiségek élnek: német, roma, horvát

A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiségek kultúrájának megismerése több síkon történik.

A nemzetiségekről szóló oktatás színterei:

Tanítási órákon: történelem, ének-zene, magyar nyelv és irodalom és osztályfőnöki órán.

Tanórán kívüli tevékenységeken: részvétel a nemzetiségek által szervezett nemzetiségi napokon hagyományőrző rendezvényeken (például iskolai fellépésekkel), szabadidős programokon.

2.11 A településen élő német nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Intézményünk német nemzetiségi nyelvet oktató iskola, a nyelvoktató program 1-8. osztályig működik, melyet minden tanulónk igénybe vesz. A nemzetiségi nevelés és oktatás sajátossága, hogy intézményi keretek között biztosítja a nemzetiségi német nyelv tanulását, a német nemzetiségi történelmi, kultúra megismerését, a hagyományőrzést és –teremtést. Ezt szolgálja nyelvoktatás heti 5 órában történő megvalósulása, melyet a törvényi előírásoknak megfelelően német nemzetiségi népismerettel is támogatunk heti 1 órában. Így nyílik lehetőség arra, hogy a tanuló, a fejlődő egyén, a majdani közéleti ember az iskolai tanulás keretei között ismerje meg közvetlen társadalmi környezetének értékeit, sajátosságait. Minden tanuló megismeri ugyanakkor a lakóhely, a szülőföld kulturális örökségének leginkább jellemző sajátosságait, elsajátítja azokat az ismereteket, gyakorolja azokat a közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza megbecsüléséhez, a mindezzel való azonosuláshoz vezetnek. A német nemzetiségi oktatás fő célja, hogy kedvet ébresszen a tanulóknak a német nyelv tanulása, a nemzetiségi kultúra megismerése és megőrzése iránt. Célunk, hogy a tanulók olyan nyelvi tudásra tegyenek szert, amelyre építhetnek a továbbtanulásnál, amely képessé teszi őket német nyelven történő kommunikálásra. A német nemzetiségi nevelés és oktatás célkitűzései:

- a nemzetiségtudat kifejlesztése, formálása
- ismerje meg a tanuló a nemzetiségi lakosság történelmét és kultúráját,

- ismerje a német nyelvű országokat, azok kulturális értékeit,
- fejlesszük ki bennük az érdeklődést a multikulturális értékek iránt.

A nemzetiségi nyelvoktatás osztálykeretben folyik. A szülő joga kérni gyermeke számára ezt az oktatási formát, amelyben való részvételnek nem lehet akadálya a tanulók családból hozott nyelvtudásának hiánya vagy hiányossága. A nyelv oktatásához a nemzetiségi oktatás számára kiadott és a mindenkor tankönyvjegyzékben szereplő tankönyveket és munkafüzeteket rendeljük meg, valamint a szaktanárok által összeállított munkaanyagokat használjuk. A német nemzetiségi nyelv oktatása ugyanakkor megtámogatható bármely olyan segédanyaggal, feladatgyűjteménnyel, módszertani segédlettel, elektronikus úton hozzáférhető anyaggal, amely az intézmény, a szaktanár rendelkezésére áll (és a tanuló szülőjének többletköltséget nem eredményez). Az osztályozás és értékelés az általános elvek és módszerek alapján történik. Az oktatás tartalmát, a fejlesztési feladatokat, kialakítandó kompetenciákat illetően irányadó 17/2013. (III.1.) EMMI rendelet 4. melléklete.

2.12 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Valamennyi tanulónak joga van képességei minél maradéktalanabb kibontakoztatására, személyiségfejlődésének támogatására. Külön figyelmet kell fordítani a valamilyen okból hátrányos helyzetbe került tanulóira, akiknek olyan támogató környezetre van szükségük, amely biztosíthatja iskolai sikerességüket. Figyelnünk kell, hogy intézményünk ne legyen szegregáló iskola.

Iskolánk – többek között – az alábbi segítséget nyújtja számukra az esélyegyenlőség megteremtése érdekében:

kulcskompetenciák fejlesztését,

az oktatásban használt információs, kommunikációs technológiák alkalmazását, a digitális tananyagok felhasználásának elősegítését,

méltányos és egészséges tanulási környezet kialakítást, a pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztését, tapasztalat-, élményszerzésen alapuló tanulást,

a differenciáló módszerek alkalmazását,

a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű diákok integrált oktatása, nevelése a sajátos nevelési igényű tanulók integrált oktatása, nevelése,

az F70-es diákok inkluzív nevelése

a mindennapos testedzés, a mozgás, sportolás biztosítását, környezettudatos szemléletű oktatás-nevelést, egészségügyi, szociális támogató rendszer kialakítását,

hatékony, új tanulási módszerek elsajátíttatását és alkalmazását a tanórákon, a tanulói

aktivitás növelését a tanítási órákon,
a tanulási attitűd pozitív átformálását, a továbbtanulás támogatása,
személyiségfejlesztést és közösségépítést,
a szabadidő hasznos eltöltésének elősegítését, partnerközpontú nevelést.

2.13 ISKOLAI EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM

Az iskolai környezeti nevelés fontos és elengedhetetlen része az *egészségnevelés*. Ez a pedagógiai folyamat is kétrétegű. Egyrészt az iskolák tantervében, tanítási gyakorlatában szerepet kapnak az egészségre, az egészség megőrzésére vonatkozó ismeretek, fogalmak, adatok és összefüggések. Másrészt az iskolai élet mindennapos gyakorlatában – az iskola üzemeltetésében, fenntartásában- kell gondoskodni az iskolában dolgozók és tanulók egészségéről. Az egészség a WHO meghatározása szerint egybefoglalja a testi, a mentális-lelki és aszociális jólétre való képességeket, állapotokat. Ezért az iskolai egészségnevelés nemcsak a fizikai, hanem a mentálhigiénés és a társas viszonyok terén is átfogó feltétel-együttest kell biztosítson a felnőttek és a gyerekek életminősége, jóléte érdekében.

Az egészség mindenkinek személyes érdeke és élménye, az „intimszféra” nagyon sajátos részeként megélt állapot. Az egészségpedagógia - amely a prevencióra épül- ezért figyelembe kell, hogy vegye a személyességnek és az intimitásnak lényegét jelentő nevelési követelményeket. Az egészségnevelés nem korlátozódhat előadásokra, prédikációkra vagy szórólapokra, hanem személyes életviteli tapasztalatokhoz, felismerésekhez is kell segítse a benne részesítendőket. Itt is érvényes összefüggés van a pedagógus egészségtudatos életvitele és egészségnevelési hatékonysága között. Az egészségállapotok és a környezet kölcsönhatásai be kell épüljenek a tananyagba, azaz a diákok kell, hogy ismerjék a helyi környezeti kockázatok egészségükre gyakorolt hatását. A környezeti kockázatok észlelése azt segíti elő, hogy megelőzhetővé váljanak a megbetegedést okozó helyzetek. A környezeti kockázatok sokfélék lehetnek, észlelésüket és hatásmechanizmusait társadalmi kulturális konvenciók és hagyományok alakítják ki. Az egészségnevelés során fel kell tártani a tanulók kockázat-észlelési sajátosságait és azokat összhangba kell hozni a tudományosan igazolt tényismeretekkel. A környezeti kockázatokat bizonyos társadalmi rétegek, etnikai és kisebbségi csoportok másként értékelik és értelmezik, hiszen ez erősen függ a társadalmi csoportok hagyományaitól. A kockázat észlelés tudatosságának növelése, a tudományosan hiteles információk tananyagba való beépítése elősegítheti a megfelelő megelőzési viselkedésmódok kialakulását. Ezért is fontossá válik az együttműködés a helyi ÁNTSZ és

az egészségügyi intézmények, szakemberek és az iskola között. A szakemberekkel való együttműködés segítheti az iskolát abban, hogy beépüljenek a szakismeretek a tananyag összeállítási, fejlesztési folyamatba.

ERŐFORRÁSOK

Személyi:

A) **Belső:** tanárok, diákok, technikai dolgozók, iskolaorvos, védőnő, fogorvos

Pedagógusok:

Programok szervezése, lebonyolítása, dekoráció, veszélyes hulladékok (elemek, akkumulátorok) gyűjtése, szelektív hulladékgyűjtés, projekt programok, akciónapok, közösségi összefogáson alapuló programok, megmozdulások

Technikai dolgozók:

Programok segítése, beszerzések, étkeztetés

Tanulók:

Tantermek, zöld területek rendezése, időnkénti újrahasznosítható hulladékgyűjtés, szelektív hulladékgyűjtés

Humán erőforrások	Feladat, szerepkör	Erősségek
Iskolavezetőség	Támogatja a környezetnevelési programokat. A minőségi munka részeként értékeli az ilyen tevékenységet. Anyagi forrásokat teremt. Ösztönző rendszert dolgoz ki. Aktívan részt vesz az egyes programokban.	Hiteles személyiségek a pedagógusok és a diákság számára. Hasznosítható kapcsolatrendszer. Kreativitás, nyitottság, tolerancia
Tanárok	Kidolgozzák és a tantárgyakba beépítve tanítják az egyes környezet-egészségügyi tartalmakat. Dekoráció, kiállítások,	Valamennyi szakos belátja, hogy minden tanár feladata a környezet-egészségvédelemre nevelés.

Humán erőforrások	Feladat, szerepkör	Erősségek
Osztályfőnökök	Évfolyamokra lebontva az egészségneveléshez és a környezeti neveléshez kapcsolódó tartalmak	Lehetőség van az aktualitások azonnali „kibeszélésére” osztályközösségi szinten.
Gyermekevédelmi felelős	A hátrányos és a veszélyeztetett tanulók	
Iskolaorvos, védőnő	Előadások tartása az egészséges életmódról, a környezeti ártalmakról. Segíti a tanárok munkáját az egészségmegőrzésben	Szakmai kompetencia, személyes ráhatás.
Adminisztratív dolgozók	Támogatják a tanári munkát az egyes programok	Részt vállalnak a takarékoságban.
Technikai dolgozók	A programok tárgyi feltételeinek biztosítása, tantermek, vizesblokkok, világítási hálózat karbantartása.	Zöldítési program
Diákok	A tervezett éves programban sokoldalúan vesznek részt (hallgatóság, tevékeny szerepvállalás, önálló munkák és kezdeményezések.)	Valamennyi diák érintett a programokban. Partnerség a felnőtt résztvevőkkel. Havi rendszerességgel hulladékátvétel. A fő hangsúly a szemléletformáláson van.
Szülők	Szemléltetőeszközök gazdagítása, anyagi támogatás, külső erőforrások felkutatása.	Tevékeny részvétel a programokban, az ő szemléletük is formálódik, a környezet - egészségügyi nevelés túlmutat az iskola falain.

B. Külső:

Szülők, település lakói, cégek, üzemek, vállalkozók Szülők:

Programok segítése, lebonyolítása, utaztatás

Település lakói:

Programok segítése Cégek:

Anyagi segítségek nyújtása, tárgyi feltételek biztosítása Vállalkozók:

Rendezvények anyagi támogatása

Anyagi

Bevételek:		Kiadások: (tervek megvalósítása)	
Pályázati források, gyűjtések bevételei		Sportversenyek Egészségvédelmi programok	
Pályázatok		Zöldesítés Vízisztítók Programok lebonyolítása Díjak, működési	

A program alapelve, célja:

- Segítse a tanulókat a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában.
- Fejlessze az életvezetési képességeket.
- Fejlessze a tanulók felelősségérzetét egészségük megőrzéséért.
- Készítse fel a tanulókat a stressz-hatások feldolgozására.
- Segítse elő a környezeti- és egészség-tudatosság erősödését.
- Valósítsa meg a mindennapi testedzést a tanulók számára.
- Terjedjen ki a mentálhigiénés nevelésre is.

Területei:

Egészségmegőrzés a helyes életmód kialakításával:

- Mozgás, rendszeres testedzés játéklehetőség,
- Táplálkozási szokások kialakítása egészségünk érdekében,
- Öltözködés,
- Higiénia, tisztálkodás,
- Egészségkárosító szenvedélyek (drog, alkohol, cigaretta) megelőzése a tanórai és a tanórán kívüli nevelésben,

- Ésszerű napirend kialakítása.
- Stressz kezelési technikák elsajátítása

Szűrővizsgálatok: pl.: gerinc, szemészet, fogászat, stb. Egészségnevelési nap, verseny szervezése.

Az egészségnevelés szinterei:

a, Minden tanulót egyformán érintő elemek: Példamutató iskolai hatás

- Termek, folyosók, udvar, orvosi rendelő, élő sarok kialakítása,
- A pedagógusok, a dolgozók példamutatása,
- Ösztönzés az egészséges életmód napi gyakorlattá tételében: pl.: otthoni torna, reggeli elfogyasztása, az évszaknak megfelelő öltözködés, stb.
- Az iskola által biztosított étkeztetés étrendjére való odafigyelés, pl.: az étrend összeállításában való részvétel,
- Iskolai médiumok „egészség” rovatai.

Kötelező tanórai keretben végzett egészségnevelés:

- Tantárgyakba beépített egészségnevelés: osztályfőnöki óra, testnevelés óra, biológia óra, egészségtan modul, stb.
- Erdei iskola
- „Egészségnapok”

b, A tanulókat különböző mértékben érintő, tanórán kívüli elemek

- Szakkörök
- Egészségnevelési akciók
- Nyári táborok
- Előadások, kiállítások
- Rendszeres, egészséges környezetben (pl.: hegyekben) végzett túrák, kirándulások
- Projekt napok

Mindennapi testedzés megvalósítása:

- Testnevelési órákon - a KT. szerint
- Szervezett úszásoktatásban való részvétellel
- Iskolaotthonos, napközis, tanuló szobai foglalkozásokba beillesztve, pontos terv szerint , egészsnapos iskola

- Szabadidőben rendszeres sportfoglalkozások keretében
- Iskolai Sportkör működtetésével
- Egy-egy sportágnak az iskolában helyet adva (pl.: kézilabda) biztosítva a tanulók szervezett sportolási részvételét
- Sporttáborok szervezése
- Sportversenyek lebonyolítása
- Családi sportnap szervezése

Az iskola sportköre bekapcsolódik a falu Sportegyesületének munkájába.

Egészségnevelésünket segítő hasznos módszerek:

- Játékok
- Riport
- Közösségépítés
- Művészetek
- Programok
- Projektek

Az egészségnevelés megvalósításában résztvevők:

- Belső (iskolai) résztvevők: pedagógusok, osztályfőnökök, iskolaorvos, védőnő, diákképviselő
- Külső partnerek: Nevelési Tanácsadó, Családsegítő szervezetek, szakrendelők.

AZ EGÉSZSÉGNEVELÉS ISKOLAI TERÜLETEI

Az iskolai egészségnevelésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, és az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s **konkrét tevékenységekben alapozódjanak meg.**

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe kell beépülni. Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- az egészséges testtartás, a mozgás fontossága, szem- asztal távolsága, világítás - fényviszonyok
- természetes, mesterséges világítás fontossága
- az értékek ismerete
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamata
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben
- a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete
- a tanulás technikái
- az idővel való gazdálkodás szerepe
- a rizikóvállalás és határai
- a szenvedélybetegségek elkerülése
- a tanulási környezet alakítása
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége

Az egészségnevelési program kialakításakor érdemes áttekinteni, hogy a tervben megjelennek-e olyan az előző felsorolásból nyerhető, és az életkori sajátosságokhoz is illeszthető lényeges témák, mint például:

- az egészséges táplálkozás témái
- a szenvedélybetegségekkel való foglalkozás
- a szexuális felvilágosítás-nevelés, a családtervezés alapjai, az AIDSprevenció
- a betegség és a gyógyulást segítő magatartás (elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat)
- a testi higiénia
- a környezeti ártalmak (zaj, légszennyezés, hulladékkezelés)

- a személyes biztonság (közlekedés, rizikóvállalás)
- a testedzés, a mozgás, a helyes testtartás

Az iskolai egészségnevelés összefügg a tanári magatartással, gondossággal, az intézmény szervezettségével. Például:

- rendszeres szellőztetés
- a tanulók egészségi állapota
- osztálytermek berendezése az egészségügyi szempontoknak megfelelően
- a mozgásigény kielégítése

ISKOLAI PROGRAMOK

Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos munka hatékonyságát az segíti, ha az iskola határozott – lehetőleg minden egészséggel kapcsolatos tevékenységre kiterjedő – tervvel rendelkezik. Ezt egyeztesse, a diákokkal és a szülőkkel, az iskolához kapcsolódó más szakemberekkel. Fontos, hogy a terv feladatokat és a megvalósításukat szolgáló tevékenységeket tartalmazzon olyan fontos területekre, mint

- az egészséges személyiségfejlődés elősegítése
- egészséges táplálkozás (iskolatej akció)
- a mindennapi testmozgás
- *a rendszeres fizikai aktivitás*
- *egészségtudatos lét*
- *stressz-és feszültségoldás*
- *fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetés*
- a dohányzás, alkoholfogyasztás- és kábítószer használat megelőzése
- a fogyatékosok hátrányos helyzetűek integrációja
- az iskolán kívüli bántalmazás megelőzése
- a szexuális nevelés - már a pubertás időszakát, a nemi érés időpontját megelőzően is.

MÓDSZEREK

Az iskolában alkalmazott pedagógiai módszerek tárháza ma már számos lehetőséget biztosít az egészségnevelési program eredményes megvalósítására. Leghatékonyabbak az iskola saját ötleteire épülő, illetve önálló szervezésű programok (egymásra épülő rendezvénysorozatok), amelyeknek megvalósításában a tanárok, a diákok és a szülők

egyenként részt vesznek. Természetesen lehet ún. kész programokat is felhasználni, alkalmazni. Több tucat hazai intézmény, szervezet, vállalkozás kínálja adaptált vagy saját fejlesztésű egészségfejlesztési programjait.

- Az egészségfejlesztés szemléletének széleskörű elsajátítása az iskolában, meghívott rendőrségi és kortárs előadók segítségével, pedagógusok, szülők, alkalmazottak, tanulók számára.

Egészségtan tanár vagy egészségfejlesztésben szakirányú végzettséggel rendelkező szakember a szociális, egészségügyi területéről, iskolaorvos, háziorvos, védőnő, Rendőrség-DADA program, ÁNTSZ, Kábítószer Egyeztető Fórum, vagy helyi civil szervezet munkatársa.

- Tegyük szebbé az iskola környezetét, pl.: rendezzünk versenyeket, készítsünk a tanulókkal, a témával kapcsolatos plakátokat, pontozzuk az osztálytermeket, faliújságon a témával kapcsolatos cikkeket, írásokat stb.
- Szervezzünk kirándulásokat, tegyük lehetővé a rendszeres testmozgást, a szülőket is vonjuk be ezekbe.
- Tekintsük át a tantárgyakat és tegyünk javaslatot, hogy az egyes tárgyakban miként jelenhet meg az egészségfejlesztés szemlélete.
- Ha nincs az egészségfejlesztésben képzett szakember, így egészségtan-tanár, vagy egészségfejlesztő, egészségfejlesztő-mentálhigiénikus, népegészségügyi szakember, mentálhigiénikus, szupervizor, tanácsadó szakirányú továbbképzésben részt vett szakember vagy rövid (60-120 órás) egészségfejlesztő - egészségnevelő- mentálhigiénés pedagógusképzésben részt vett pedagógus, iskolai drogügyi koordinátor vagy Mentálhigiénés Alapprogram pedagógusoknak (MAP) képzésen részt vett kolléga, akkor a továbbképzésen való részvétel is egy fontos célkitűzés.
- Ha van képzett kolléga, csatlakozzon az iskolai drogügyi koordinátorok megyei hálózatához vagy más szakmai csoportok hálózatához.

Alapelvek, célok

Általános célok, értékek a környezeti és egészségügyi nevelésben

- AZ EGYETEMES TERMÉSZETNEK (a Világegyetem egészének), mint létező értéknek tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak környezetével, kultúrájával együtt
- a FÖLD egészséges folyamatainak visszaállítására, harmóniára törekvés
- a bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzése
- a testi-lelki egészség megőrzése
- mérték és mértéktartás
- öröm, vidámság
- globális gondolkodás
- lokális cselekvés
- holisztikus világszemlélet
- szelídség
- egészség
- higiénia

Konkrét célok és feladatok

Az iskola elhelyezkedéséből adódó jellemzők:	Célok:	Tevékenység, feladat: (a még megvalósítandók, ill. a folyamatos tevékenységek kiemelése)
Nagy forgalom	Közlekedési biztonság növelése A kerékpáros és gyalogos közti.	- forgalomlassító megléte - közlekedésbiztonsági ismeretek kiemelt tanítása - mellékutakon való közlekedés ösztönzése - kerékpárral közlekedők számára biciklitároló
Zaj	Csökkentés	- fák, cserjék ültetése - speciális ablaküvegek
Légszennyezés	Csökkentés	- zöldesítés az iskola környékén, az iskolakertben és a növények gondozása, pótlása - gyomtalanítás, parlagfű-irtás

Szemét	Tiszta, egészséges környezet	- szeméttárolók sűrítése - szelektív hulladékgyűjtés, (papír, olaj, fémdoboz, szárazelem, e-hulladék) komposztálás - felvilágosító előadások az egészségkárosító anyagokról és a fertőzési veszélyekről
Kiváló adottságú játszótér	A gyerekek mozgásigényének kielégítése	- újabb játszóterek - rendszeres versenyeztetés (háziversenyek, diákolimpia, sportegyesület)
Az iskolabelső	Tiszta, meghitt környezet	- festések, felújítások, az ünnepekhez igazodó dekorációhoz falitáblák, dísznövények, a mellékhelyiségekben szappan, WC papír - portalanítás (atkák-allergia) - gyakori szellőztetés (beltéri szennyezőanyagok: formaldehid, szén-dioxid)
Energia-felhasználás	Takarékos fűtés	- gázkazán szabályozása - nyílászárók javítása, tető szigetelése
Világítás	Egészséges, takarékos	- neonok cseréje energiatakarékos izzókra
Vízfelhasználás	Egészséges ivóvíz, vízfogyasztás csökkentése	- víztakarékos öblítés, csapok karbantartása, a klórozott szénhidrogéneket kiszűrő víztisztítók alkalmazása
Csatorna	A csatornázottság elérése	- biológiai lebontók alkalmazása - ecetsav, mosószóda, borax, szódabikarbóna és egyéb környezetbarát takarítószer alkalmazása
Rendezett iskolakert	Tanítás, pihenés, felüdülés helye egyen	növények gondozása, pótlása, fajták, madáretetők, madárodúk kihelyezése, gondozása

Az iskola eszközellátottsága	A tanítás-nevelés élmény- központúságának növelése, az esztétikai érzék fejlesztése - egészséges személyiség	- a tantermekben interaktív táblák, és számítógép - esztétikus dekorációk, falitáblák, szemléltető- anyagok - digitális fényképezőgép, gáztűzhelyek, konyhai eszközök, ismeretterjesztő folyóiratok, könyvtár, médiatár
---------------------------------	---	---

2.10.1 Tanulásszervezési és tartalmi keretek

(Lásd: környezeti nevelési program)

2.10.2 Tanórán kívüli lehetőségek

A tanulók környezeti ismereteinek bővítésével, rendszerezésével, az összefüggések feltárásával meg kell alapozni, hogy a középiskolában lehetővé váljon a környezetért, a jövő generációkért felelős viselkedést vállaló személyiség formálása.

Célkitűzések

A választott programok és az alkalmazott módszerek

- fejlesszék a tanuló szociális képességeit
- adjanak lehetőséget új ismeretek megszerzésére (biológiai sokféleség, fenntartható fejlődés)
- rendszerezzék, szelektálják, mélyítsék el a már meglévő ismereteket
- szintetizálják az egyes tantárgyak nyújtotta analitikus ismereteket, tanítsanak rendszerszemléletre
- alakítsanak ki kritikus gondolkodást
- fejlesszék a környezeti harmónia megteremtése érdekében fontos képességeket (pl.: problémamegoldó, konfliktuskezelési képességek, tolerancia, alternatív gondolkodás)
- ösztönözzenek az egészséges, környezetbarát életmód elsajátítására
- alakítsanak ki környezeti érzékenységet, helyes szokásokat, viselkedési normákat
- neveljenek a hagyományok tiszteltére
- mutassanak követendő mintákat
- ösztönözzenek felelősségteljes cselekvésekre (tárják fel, hogy mit tehet a tanuló

egyéni életében a környezeti problémák megoldása, megelőzése érdekében); tárják fel a tanulók számára a globális kérdések alapvető gazdasági, társadalmi hátterét, tegyék világossá a tanulók számára, hogy az ember a természet része, és csak akkor van esélye a boldogulásra, ha kész együttműködni környezetével, és nem uralkodni akar felette

Szakkörök:

tömegsport, kézilabda szakkör, lábtoll-labda, labdarúgás

Tanulói pályázatok:

Adjunk ki egy-egy környezetvédelmi problémát, témakört önálló kutatásra, feldolgozásra. A tanulók motiválása történhet kiírásával, a legjobb munkák díjazásával. A születendő munka formája sokféle lehet: szakmai dolgozat, rajz, fotó, film, interjú, irodalmi alkotás.

Tábor:

sporttábor, sítábor lehetőség szerint

Iskolai átfogó környezetvédelmi programok, projektek:

Megszervezhetjük annak kiderítését, hogy mennyire „zöld” az iskolánk. Ennek keretein belül a tanulók felmérést végezhetnek az iskolai víz-, fűtés-, világításrendszerről, az ezzel kapcsolatos költségekről, elkészíthetik a csepegő csapok térképét, kutathatják a hulladék kezelési módjait, az irodaszerek beszerzési módját és egészségkárosító hatásait, felhasznált mennyiségét. Az effajta program nagyon hatékony lehet, hiszen egyszerre mozgósít tanárt, diákot, technikai dolgozót és vezetőséget egyaránt.

A környezet- és egészségvédelem jeles napjai:

A természet-környezetvédelem és az egészségügy jeles napjairól a tanórákba beépítve illetve külön programokat szervezve emlékezhetünk meg és tudatosíthatjuk a jelentőségüket. A nap jellegének megfelelő vetélkedőt, akciót vagy kirándulást szervezhetünk, illetve pályázatot írhatunk ki.

Március 22.

Víz világnapja

Április 22.

Föld Napja

Május 10.

Madarak és Fák Napja

Június 5.

Környezetvédelmi Világnap

pénz hét
állatok világnapja

Akciók

Egy-egy helyi környezeti probléma megoldására vagy jeles napokon szervezzünk olyan akciókat, amelyek felhívják a lakóhelyünk közösségének figyelmét egy-egy helyi vagy globális környezeti problémára. A megmozdulást szervezhetjük magunk is, de csatlakozhatunk helyi vagy országos környezetvédő szervezetek akcióihoz (pl.: Takarítási világnap, Autómentes nap).

Kiállítások:

Rendezzünk iskolánkban nyitott, a nagyközönség által is látogatható környezetvédelmi kiállításokat (pl. szemszobrászat, természeti értékeket, helyi problémákat bemutató kiállítás). Jó lehetőség a környező iskolákkal való kapcsolattartásra.

Iskolai zöld médiumok:

Az iskolai könyvtárban létesítsünk külön polcot a környezeti témakörökkel foglalkozó könyveknek, videofilmeknek, CD-lemezeknek. Ezzel a megoldással a tanulók könnyebben átlátják a rendelkezésükre álló irodalmat, szívesebben kutatnak, olvasgatnak. Ha van rendszeresen kiadott **iskolaújság**, mindig adjunk lehetőséget a diákokat foglalkoztató zöld hírek megjelentetésére. Az **iskolarádió** különösen alkalmas lehetne arra, hogy a környezet- és természetvédő csoportok rendszeresen tartsák a kapcsolatot a teljes diáksággal, beszámoljanak munkájukról, ébren tartsák a környezetvédelem gondolatát, fontosságát.

Média:

Fontos, hogy az iskola környezetvédelmi tevékenysége ismert és elismert legyen a helyi, illetve tágabb közösségben. Ezért tartsunk szoros kapcsolatot a helyi médiával, és gondoskodjunk az érdemi események, feltárt problémák, eredmények megismertetéséről.

Tanulmányi kirándulás:

Szervezzünk egy- vagy többnapos tanulmányutat egy-egy konkrét téma részletesebb

megismerésére, egy-egy terület, táj megismerése céljából. Ellátogathatunk kisebb-nagyobb gyerekcsoportokkal tanösvényekre, nemzeti parkokba, természetvédelmi területekre, vadasparkokba, botanikus kertekbe, múzeumokba.

Zöldesítés:

A környezetvédelmi jeles napokhoz kapcsolva vagy önálló programként, a szülők illetve az iskola-közel lakosság megnyerésével cserjék, fák ültetésével szépíthetjük környezetünket és a zajtól, portól védhetjük szervezetünket.

Rendszeres hulladékgyűjtés:

Ha van lehetőség bevonni a helyi hatóságokat, szervezzük meg az egész iskolára kiterjedő hulladékgyűjtést és elkülönített elszállítást legalább a papírhulladék, e-hulladék és a szárazelem, vonatkozásában. Ezen tevékenység határfoka nagy, hiszen jelentős mértékben kihathat a tanuló tágabb környezetére is.

Vetélkedők, tanulmányversenyek:

Az érdeklődő, ambiciózus tanulókat ösztönözzük arra, hogy vegyenek részt helyi, regionális és országos versenyeken.

Általános iskola 5-6. évfolyam	Kaán Károly Természet és Környezetismereti Országos Verseny
Általános iskola 7-8. évfolyam	Herman Ottó Országos Biológia Verseny

Faluismereti program:

Szervezzük olyan programokat, amelynek során megismerhetik a gyerekek a szűkebb és tágabb környezet jellemző épületeit, tereit és egyéb objektumait. Az ismereteket vetélkedők illetve kiállítások formájában lehet még jobban rögzíteni a tanulókkal.

Kapcsolattartás külső segítő partnerekkel

Találkozzanak a tanulók a helyi, körzeti, megyei környezet- és természetvédő civil szervezetekkel, ifjúsági tagozatként aktívan be is kapcsolódhatnak ezen mozgalmakba. Szervezzük a közeli bevásárlóközpont vezetőjének engedélyével próbavásárlást, hogy a tanulók ismerkedjenek a reklámok fogásaival, a fogyasztói szokásokkal. Valamelyik nemzeti park, vagy társadalmi szervezet segítségével szervezzük a gyerekeknek

természetvédelmi akadályversenyt. A felügyelőségek, vagy környezetvédelmi cégek bevonásával műszeres vizsgálatokat is végezhetünk (pl. zajszint, talaj-, levegőszennyezettség).

Művészeti csoportok, ünnepségek

Használjuk ki a művészetek iránti érdeklődést. Néhány problémára próbáljuk ráirányítani a figyelmet a művészet eszközeivel. Szervezzünk irodalmi műsort (pl. Föld napja, Víz világnapja). Természetes anyagok felhasználásával készítsük el egy környezetbarát lakóház, porta modelljét. Éljük a drámapedagógia korszerű módszereivel is („Játsszunk színházat” szakkör)

Kézműves foglalkozás

A természet adta anyagok (termések, levelek, tollak, csigaházak..) illetve az újrahasznosítható hulladék-anyagok felfelhasználásával különböző díszeket, kompozíciókat készíthetünk, amelyekből kiállítás vagy vásár is szervezhető (pl.: Karácsonyi vásár)

Sportnap

A szülőkkel összefogva egész naposra is tervezhetjük (szombat) és az egészséges ételek, italok, gyógyhatású készítmények vásárával, táncbemutatókkal, egészségi állapotfelméréssel is összeköthetjük.

Napközis szabadidős foglalkozások

Séta a környéken, termések gyűjtése

Sportszakköri szervezések

Délutánonként változó évfolyam-összetételben sportversenyek.

Látogatások

Állatkertben, múzeumban, botanikus kertben, arborétumban, tanyán, nemzeti parkban, szeméttelen, hulladékégetőnél, szennyvíztisztító telepen, MOFA. Ennek során előre megadott szempontsor vagy feladatlap segítségével buzdítsuk a gyerekeket az önálló felfedezésre, az ismeretek önálló feldolgozására.

Szülői értekezletek

Utalás a környezet-egészségvédelem néhány fontos elemére.

Szülői fórum:

Témák. Egészséges táplálkozás, drogprevenció, lelki egészség, háztartási környezetvédelem.

Szemponatok a módszerek kiválasztásakor

- alkalmazkodjanak az életkori sajátosságokhoz
- vonjanak be minél több tanulót
- az iskola keretein túl is legyenek hatással
- a természetbe szervezett tevékenységek száma a lehető legtöbb legyen
- alapvetően pozitív szemléletet tükrözzenek, kerüljük a katasztrófedagógiát
- a lakóhelyi vagy közeli konkrét példára alapozzanak, kötődjenek a napi élethez
- nyújtsanak sok élményt a tanulónak
- az érzelmeiken át hassanak
- a személyes meg tapasztaláson alapuljanak
- együttműködésen alapuljanak (teljes tantestület, egyéb iskolai dolgozók, külső szövetségek, szülők stb.)
- alapozzanak a korosztály kíváncsiságára, versenyszellemére, öntevékenységre, megismerési vágyára, korszerű technikai ismeretére
- legyen bennük sok játékos elem

2.10.3 Módszerek

JÁTÉKOK

- Szituációs
- Memóriafejlesztő
- Kombinációs
- Érzékelést fejlesztő
- Ráhangolást segítő
- Bizalomerősítő
- Kapcsolatteremtést segítő
- Drámapedagógia

MODELLEZÉS

- Hatásvizsgálatok
- Rendszermodellezés
- Előrejelző
- Működő modellek készítése, elemzése

RIPORT MÓDSZER

- Kérdőíves felmérés
- Direkt riportok
- Fotóriport

PROJEKT MÓDSZER

- Analízis - akció projektek

TEREPGYAKORLATI MÓDSZEREK

- Terepgyakorlatok
- Táborok
- Térképkészítés
- Egyszerű megfigyelések
- Célzott megfigyelések, mérés

AKTÍV, KREATÍV MUNKA

- Természetvédelmi és fenntartási munkák
- Rekonstrukciós munkák
- Madárvédelmi feladatok
- Szelektív hulladékgyűjtés
- Rend- és tisztasági verseny

KÖZÖSSÉGÉPÍTÉS

- Csoportszervezés a környezet-egészségügyi nevelés érdekében

MŰVÉSZI KIFEJEZÉS

- Vizuális művészet a környezeti nevelésben
- Irodalmi alkotások
- Zeneművészet

- Fotóművészet
- Táncművészet
- Népművészet
- Esztétikai érzékenység és élmény fejlesztése
- A tanulók önkifejezése a művészetek nyelvén

2.10.4 Taneszközök

Környezetvédelmi vizsgálódásokhoz:

Víz-és talajvizsgáló készlet, savas eső felfogó tartály, mérőhenger, Petri-csészék, kémcsövek, szűrők, határozók, mikroszkópok, tárgylemezek, fedőlemezek, indikátorok (alumínium, ammónia, kémhatás, nitrát, olaj, ólom, vízkeménység), glicerin, cellux.

Elsősegélykészlet alapvető anyag:

10 öntapadó sebtapas, 3 közepes méretű steril kötszer, 1 nagyméretű steril kötszer, 1 extra-nagy steril kötszer, 1 steril szempárna, 2 háromszögletű kötöző-kendő, 2 krepp kötöző tekercs, 6 biztosító tű, eldobható műanyag kesztyű, olló, csipesz.

Applikációs képek:

Veszélyes, mérgező, gyúlékony anyagok, radioaktív anyagok, oxidálószer, szükséges felszerelések.

2.10.5 Kommunikáció

(Lásd: Környezeti nevelési program)

2.10.6 Minőségbiztosítás:

(Lásd: környezeti nevelési program)

2.10.7 Továbbképzések:

- Belső: Nevelési értekezletek, tanfolyamok, hospitálások
- Külső: Kistérségi, megyei, országos konferenciákon, rendezvényeken való részvétel. Az iskola ütemterve alapján évente akkreditált továbbképzéseken való részvétel.

2.10.8 Partnereink

2.10.8.1 Külső kapcsolatok:

Bólyi/Mohácsi Járási Hivatal Nemzeti Népegészségügyi

Központ (NNK)

Megyei, kistérségi szint Iskolaorvos,

Védőnő

Községi szint

Fogorvos

Önkormányzat

Családsegítő

szolgálat

Gyermekjóléti szolgálat

Kistérség

szint Pedagógiai Szakszolgálat Megyei szint

2.10.8.2 Belső kapcsolatok:

Iskolavezetés

Osztályfőnökök

Szaktanárok

Iskolai szint Gyermekvédelmi felelős

Logopédus Gyógytestnevelő

2.10.9 Komplex szűrővizsgálatok

Az iskolaorvos és a védőnő közösen végez komplex szűrővizsgálatokat az 2., 4., 6., 8. osztályokban.

korcsoport	szűrések
2., 4., 6., 8. oszt.	látásélesség
4. oszt.	színlátás
8. oszt	hallásvizsgálat
4., 6., 8. oszt.	golyvaszűrés
2., 4., 6., 8. oszt.	Bőr-kültakaró (anyajegyek), mikrócsomók sérv hastapintásos vizsgálata mozgásszervek, orthopédia: gerinc, mellkas, lúdtalp, súly- és magasságmérés, mellkőrfogat, obesitasszűrés, tüdők fiziológiai vizsgálata
2., 4., 6., 8. oszt.	vérnyomásmérés
2., 4., 6., 8. oszt.	rejtettheréjűség, fitymaszűkület

Egyéb szűrések:

- Kardiológia (szívzörej) (2., 4., 6., 8. oszt.)
- Tisztaságvizsgálat – szeptember, január, április

Védőoltások:

korcsoport	védőoltások
6. osztály	DI-TE
6. osztály	MMR
7. osztály	Hepatitis
7. osztály	HPV (lányoknak, választható)
1. osztály	DPT III. oltások számonkérése

A szakrendelésre küldöttek leleteinek begyűjtése
Gyógytestnevelési besorolások

- Előadások:
- Táplálkozás 5. osztály
 - Felvilágosító előadás 6. osztály
 - Légúti megbetegedés és ellenük való védekezés
 - Családalapítás, családtervezés, fogamzásgátlás 8. osztály

- Tanácsadás:
- Menstruáció
 - Életmód
 - Étkezés

Iskola fogászat: 1-8.osztályig félévente kezelés /prevenciós program

2.10.10 Aktív testmozgások

2.10.10.1 A mindennapos testedzés formái:

Az alsó tagozaton a heti testnevelés órák száma: 5.

A többi tanítási napokon legalább 30 perces játékos egészségfejlesztő testmozgás

A felső tagozaton heti 5 testnevelés óra, a többi napon iskolai sportkör, illetve tömegsport foglalkozások.

2.10.10.2 Sportkörök

Sportköreinket az adott tanév eleji igényfelmérés alapján szervezzük:

Lehetőségeink: kézilabda

labdarúgás tömegsport

lábtenis-labda

2.10.11 Baleset megelőzési program

Tevékenység	Módszer	Felelősök	Határidő
Általános balesetvédelmi helyzetek, szabályok az iskolában.	Baleset megelőzésére, felkészítés a balesetveszélyes helyzetek felismerésére, elkerülésére. Tilos és elvárható magatartásformák ismertetése életkoruknak és fejlettségi szintjüknek megfelelően.	Osztályfőnökök - az ismertetés tényét, tartalmát dokumentálni kell.	Szeptember, első tanítási nap.
Közlekedési eszközzel és közlekedési eszköz nélküli - szabályos	A közlekedés elmélete és gyakorlata. /Biztonságos átkelés	Osztályfőnökök Technika tanárok	Szorgalmi évenként egy óra vagy szükség szerint.
közlekedés elsajátítása, alkalmazásának fontossága.	az útesten, gyalogos és tömegközlekedési szabályok, kerékpározás szabályai, útburkolati jelek. / Versenyeken, rajz pályázatokon való részvétel, Közlekedési Park látogatása, tesztek, feladatlapok.	Rajztanárok	Témaköröknek megfelelően. Lehetséges pályázatokhoz kapcsolódóan.

Baleset megelőzés az iskolán kívül, külső helyszíneken.	Tanulmányi kirándulások, erdei iskolák, sítáborok, nyári táborok. Balesetveszélyes helyzetek a víz mellett, vizeken.	Osztályfőnökök Kísérőtanárok	Az aktualitásnak megfelelően.
Balesetvédelem a szakórákon.	Kémia, fizika óra: a kísérletekhez szükséges anyagok és eszközök szakszerű, balesetmentes használata. Testnevelés: a sporttevékenységek sérülések nélküli végzése.	Szaktanárok	Első tanórán, folyamatos
	Technika órákon: a munkafolyamatok szakszerű végzése		
Elsősegélynyújtás oktatása.	Egészségtan modul keretében.	Biológia tanárok	A modul anyagába építve.

3. AZ ISKOLA KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAMJA

3.1 Helyzetkép

1. Külső:

A település és a régió, a helyi értékek

Szederkény a Mecsekalja tájegységhez tartozik. A Karasica vízfolyás két partján Nyomja és Szederkény egyesüléséből jött létre. A falu természeti, társadalmi és gazdasági helyzetét az Önkormányzat Környezetvédelmi programja tartalmazza.

2. Belső: az iskola.

Az iskola a nagyon forgalmas 57-es főút mellett a falu közepén fekszik. Nagyon szép első udvarában, melynek egyik fele sportpálya (kosárlabda pálya, szabadtéri fitnes gépek,) továbbá színpad, a tanulók pihenését padokkal szolgálják, másik felében rengeteg bokor, fa virág látható. A hátsó játszóudvar, melynek egyik fele gyümölcsös, fa játékaival, babaházával, hintáival, és szabadtéri műfüves pályával, a környéken párját ritkítja. Az iskola két épülete közül az utcai – ahol könyvtár, a digitális kompetencia fejlesztéséhez korszerű informatika terem, ebédlő és a konyha, alagsorában pedig technika terem, karbantartó műhely és gazdasági iroda illetve raktárak üzemelnek- nagyon zajos, poros. A belső épület, melyben az alsós és a felsős tantermek helyezkednek el az előzőhöz képest kedvezőbb helyzetű. Mindkettő régi parasztházból átalakított, ennek megfelelően vályogból illetve téglából készült. Az udvari épület tetőterének beépítésével alakítottak ki négy tantermet a hozzátartozó vizesblokkal és szertárral együtt. A tantermek világításának korszerűsítéséhez szükséges összeget, mára pályázati elnyert összegből sikerült megvalósítani. Ehhez szervesen kapcsolódik a tornaterem, (melynek világítása korszerű, energiatakarékos) öltözők, vizesblokk, a szertár és a kazánház. A tornaterem emeleti részén egy intézményvezető iroda, mellette helyettesi iroda, a tanári helyiség, valamint két fából kialakított raktárhelyiség található. Ezek a később épült részek téglából készültek. A hátsó játszóudvarban egy régi kis épületből kézműves műhely létesült. A termekben és a folyosókon nagy faliújságok állnak a gyerekek és a tanárok rendelkezésére, ahol a tanulók munkáit rendszeresen kiállítjuk, illetve az aktuális hirdetni valókat

kifüggesztjük. A folyosókat és a tantermeket virágok egyéb dekorációk és az emeleti folyosón elhelyezett néprajzi sarok tesz hangulatosabbá, otthonossá. A település vállalkozási keretben működteti a melegítő konyhát.

Előélet, hagyományok:

Az iskola a környezeti nevelés terén már eddig is nagyon sokat tett, mind tanórákon, mind pedig egyéb alkalmakkor. A nagyon forgalmas főút szomszédsága napi aktualitást jelent a közlekedés tekintetében. Meglévő, szép növényeink látványa sok-sok munkával párosulva alakítja a tanulók szépérzékét, és ha lassan is de egyre rendezettebbé, tisztábbá válik a környezetünk. Rendszeresen végzünk e-hulladék gyűjtést, rendelkezünk veszélyes hulladékgyűjtő dobozzal, ahova a tanulók behozzák a lemerült elemeket, telepeket. A környezeti nevelést szolgálta a nyári kézműves tábor, a hétvégi túrák, az év végi tanulmányi kirándulások, a színházlátogatások, a Madarak és fák napja, a Víz világnapja, a gyermeknap, a Föld napja, a falusi pünkösdi rendezvények, a szüreti felvonulások, a farsangi bálók, a hulladékokból készült szobor kiállítás és divatbemutató stb. A faluban működő tájház és a falu múzeum rendszeres látogatása is a hagyományápolást és azok szeretetét szolgálják.

3.2 Erőforrások

A környezeti nevelési munkánk céljainak eléréséhez elengedhetetlen feltétel, hogy az iskolai élet résztvevői egymással, valamint külső intézményekkel, szervezetekkel, jó munkakapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki. A résztvevők és a közöttük kialakuló együttműködés egyben környezeti nevelési munkánk erőforrása is. Iskolánk már rendelkezik partnerlistával, melyet évente frissítünk.

Nem anyagi erőforrások - iskolán belüli együttműködés

Tanárok:

Az iskola minden tanárának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára. Ahhoz, hogy az iskolai környezeti nevelés, ill. oktatás közös szemléletben és célokkal valósuljon meg, ki kell alakítanunk, illetve tovább kell fejlesztenünk a munkatársak együttműködését. Azoknak a kollégáknak, akik most kívánnak bekapcsolódni az iskolai környezeti nevelési munkába, a tapasztaltabbak tanácsokat, javaslatokat adnak. A közös munka

áttekintése igazgatóhelyettesi feladat.

Diákok:

Az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére és figyelmeztesse társait a kulturált magatartásra. Ebben kiemelkedő feladata van az iskolai diák képviselőknek, az osztályközösségeknek, valamint a környezet védelme iránt különösen érdeklődő és elkötelezett tanulóknak.

Tanárok és diákok:

A diákok a környezeti témákkal kapcsolatos ismereteiket a tanáraikkal való közös munka során tanórai és tanórán kívüli programokon sajátítják el. Iskolánkban nagy szerepet szánunk a környezettudatos szemlélet kialakításában a most tervbe vett erdei iskolának és témanapoknak, a hulladékgyűjtési akciónak. A diákok és tanárok együttműködése nélkülözhetetlen a környezetbarát iskolai környezet létrehozásában és megőrzésében is. A tanórák környezeti tartalmát a szaktanárok határozzák meg, a tanórán kívüli nevelési tevékenységek áttekintése igazgatóhelyettesi feladat.

Tanárok és szülők:

Az iskolai környezeti nevelés területén is nélkülözhetetlen a szülői ház és az iskola harmonikus együttműködése. Fontos, hogy a szülők megerősítsék gyermekükben azt a környezettudatos magatartást, amit az iskola is közvetíteni kíván. Iskolánkban ez egyrészt azon keresztül valósul meg, hogy az elsajátított viselkedési formákat, ismereteket otthon is alkalmazzák a tanulók, másrészt az egyes környezeti nevelési programjaink anyagi fedezetét – a lehetőségeiket figyelembe véve – a családok maguk is biztosítják.

Nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak:

Az iskolai adminisztrációs és technikai dolgozói munkájukkal aktív részesei a környezeti nevelési programunknak. Az iskolai adminisztráció területén fontos feladatunk, hogy csökkentjük a felesleges papírfelhasználást, folyamatosan gyűjtjük a hulladékpapírt, és a kifogyott nyomtatópatront. Példamutató, ha a tanulók látják, hogy az iskola épületének takarítása során környezetkímélő, az egészségre nem ártalmas tisztítószeret használunk. Ezek beszerzése az iskolai titkár feladata.

3.3 Iskolán kívüli együttműködés

Fenntartó.

Mivel a fenntartó határozza meg az általa fenntartott intézmények profilját és költségvetését, ezért a fenntartóval való kölcsönös együttműködés – az iskola egész területén belül- a környezeti nevelési programunk megvalósítása szempontjából is nagyon fontos. Az iskola vezetőjének feladata, hogy a fenntartóval való egyeztetés során a lehető legoptimálisabb helyzet megteremtését elérje. Célunk, hogy a fenntartó a kötelező támogatáson túl is finanszírozza az iskolai környezeti nevelési programokat.

Környezeti neveléssel is foglalkozó intézmények.

A tanórai és az azon kívüli környezeti programokat színesebbé és tartalmasabbá teszi a múzeumok, a falu múzeum, a tájház, az állatkertek és a nemzeti parkok látogatása. Ezeket a látogatásokat tanórákon készítjük elő.

Hivatalos szervek.

A hivatalos szervek egyik feladata annak ellenőrzése, hogy környezetvédelmi és egészségügyi szempontból megfelelően működik-e az iskola. Javaslatokra, véleményükre építeni kívánunk az iskolai környezet kialakításában.

3.4 Anyagi erőforrások

Saját erőforrások

Költségvetés. Az iskola az éves költségvetéséből jelentős összeget biztosít a környezeti nevelési feladatok ellátására. Gyakorlatilag finanszírozásra kerül a kirándulás, liallítás, valamint iskolai környezeti témájú versenyek lebonyolítása, jutalmazása stb. Ezt egészíti ki esetenként a SZMK támogatása is. További források álnak rendelkezésre a környezeti nevelési munkához szükséges kisebb eszköz- és szakkönyvvásárlásra. Az iskolai költségvetésből minden évben olyan felújításokat kell végezni, amelyek a környezetbarát és kultúrált környezet megteremtését, továbbá a környezetkímélő működtetést szolgálják.

Külső erőforrások

Fenntartó. Mivel a fenntartóval történt egyeztetések után az iskola egyéb kiemelt nevelési területe a környezeti nevelés, ezért a fenntartó a lehetőségeihez képest támogatja az iskola törekvéseit. A Szederkény Községért Közalapítvány, a Nyugdíjas Egyesület és a Nyugdíjas Klub, valamint a Sportegyesület illetve a faluban működő vállalkozók is alkalmanként adományokkal támogatják az iskolát. Együttműködésükre ezután is számítunk. Kiemelt bevételi forrást jelentenek a pályázatok. Ennek keretében az EFOP-4.1.3. 100. FT-t nyernünk, melyben jelentősen megújult az intézmény. Vizes blokkok, tornaterem padlózata, az udvar térkövezése, közel 10 millió forintért szaktárgyi eszközfejlesztés, az utcai épület járó szintjei is megújultak.

3.5 Alapelvek jövőkép, célok

Alapelvek, jövőkép, hosszú távú célok

Az ember környezetéhez hozzátartozik mind a természetes, mind az épített és a társadalmi környezet. Ezért a környezeti nevelés olyan személyiségformálást jelent, melynek során az ember felismeri a természeti, társadalmi, gazdasági jelenségek kölcsönös voltát, helyét és szerepét e környezeti rendszerben. Kialakítja az emberekben azokat az új környezettel kapcsolatos magatartási és életviteli mintákat, melynek során a társadalom környezetért felelős személyiségeivé válnak. Ennek céljából fontos biztosítani mindenki számára azt a lehetőséget, hogy elsajátíthassa a környezet megvédéséhez szükséges tudást, készséget, értékrendszert, pozitív érzelmi hozzáállást, elkötelezettséget.

A környezetben minden mindennel összefügg, ezért szerencsés, hogy a környezeti nevelés rendszer-szemléletű, holisztikus látásmódú, lehetővé teszi az egésztől a részek felé való megismerést, több tudományterület összekapcsolását. A környezeti nevelés élethosszig tartó folyamat, nemcsak az iskolákban folyik, hanem az élet más színterein is / család, óvoda, más intézményes és intézményen kívüli terület /.

A környezeti problémák igazából soha nem helyi jellegűek, mindig tágabb környezetre hatnak, mégis érzelmileg fontos, hogy a környezeti nevelés helyi problémákra, a helyi természeti-társadalmi jellemzők megismerésére támaszkodjon, miközben megláttatja ezek globális összefüggéseit. Az aktuális problémák szemléletformáló hatásán keresztül eljut a gyerekekben a jövő iránti erkölcsi felelősség kialakításáig. Cél olyan emberek nevelése, akik a természetes és a társadalmi környezet szépségeire nyitottak, ezeket tudják értékelni,

majd a természettel harmonikusan tudnak együtt élni, életvitelüket harmonikusan tudják vezetni, ezért a nevelésnek a valóságos életben kell gyökereznie.

A problémák egyedül nem megoldhatók, ezért a környezeti nevelés fontos célja az együttműködésre nevelés, az egymásra odafigyelés, az egymás iránti szeretet kialakítása, a társadalomba való beilleszkedés képességének kifejlesztése.

A jövő problémái sok esetben még előreláthatatlanok, ezért fontos feladata a környezeti nevelésnek a kreativitás, az önálló ismeretszerzés és kritikus, problémamegoldó gondolkodás képességének kialakítása, fejlesztése.

A környezeti nevelés alapelvei közül az alábbiakat kiemelten kell kezelnünk. Ezek fogalmát, tartalmát, megnyilvánulási módjait körül kell járnunk, meg kell világítanunk:

- A fenntartható fejlődés,
- A kölcsönös függőség, ok-okozati összefüggések,
- A helyi és globális szintek kapcsolatai, összefüggései,
- Alapvető emberi szükségletek,
- Emberi jogok,
- Demokrácia,
- Elővigyázatosság,
- Biológiai és társadalmi sokféleség,
- Az ökológiai lábnyom.

Tartsuk szem előtt, hogy egy gyereket képezünk minden órán és foglalkozáson, vagyis fontos, hogy a diák fejében egységes rendszer alakuljon ki!

Hosszú távú célunk, jövőképünk, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak tanítványaink. Ennek érdekében diákjainkban ki kell alakítani:

- A környezettudatos magatartást és életvitelt,
- A személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást és életvitelt,
- A környezet értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzésének igényét és akaratát,
- A természeti és épített környezet szeretetét és védelmét, a sokféleségőrzését,
- A rendszerszemléletet,
- És tudományosan megalapozni a globális összefüggések, megértését,
- Az egészséges életmód igényét, és elsajátíttatni az ehhez vezető technikákat, módszereket.

A célok eléréséhez szükséges készségek kialakítása, fejlesztése a diákokban. Ilyenek például:

- Alternatív, problémamegoldó gondolkodás,
- Ökológiai szemlélet, gondolkodásmód,
- Problémaérzékenység, integrált megközelítés,
- Kreativitás, fantázia
- Együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia és segítő életmód,
- Vitakészség, kritikus véleményalkotás,
- Kommunikáció, médiahasználat,
- Konfliktuskezelés és megoldás,
- Állampolgári részvétel és cselekvés,
- Értékelés és mérlegelés készsége.

3.6 Az iskola környezeti nevelési szemlélete

Napjainkban a világ figyelme a fenntartható fejlődés megteremtése felé irányul. Ez az élet minden színterén tapasztalható: szociális, gazdasági, ökológiai, politikai területeken is. A fenntarthatóság ideológiai és tartalmi kialakítását az oktatásban kell elkezdenünk. A diákok számára olyan oktatást kell az iskoláknak biztosítania, amelyben a szakmai képzésen kívül hangsúlyt kapnak az erkölcsi kérdések és a környezettudatos életmód. Interaktív módszerek segítségével kreatív, együttműködésre alkalmas, felelős magatartást kialakító, döntéshozásra, konfliktus-kezelésre és megoldásra képes készségeket kell kialakítanunk. Mindezek megkívánják az új értékek elfogadtatását, kialakítását, megszilárdítását és azok hagyománnyá válását. A fenti célok csak úgy valósíthatók meg, ha hatékony tanulási, tanítási stratégiákat tudunk kialakítani.

Konkrét célok

Rövid távú céljaink tervezésében figyelembe vesszük, hogy a hosszabb távú célok megvalósításához milyen lépések vezetnek.

Új tervek

- A tantestület tagjainak megnyerése a környezeti nevelési munkához
- A tantestületen belüli továbbképzés szervezése, a környezeti nevelés

módszereinek ismertetése

- Új környezeti nevelési irodalmak feldolgozásán alapuló foglalkozások szervezése: témanap.
- Az egészségnevelési program elkészítése
- A környezet további szépítése, célszerű alakítása / hátsó udvar féltetős részének kialakítása, mely szabadtéri oktatást tesz lehetővé /.
- Az iskola hátsó udvarán egy kis kerti tó kialakítását tervezzük, így bővítve a terepgyakorlatok lehetőségeinek kiszélesítését.

Hagyományok ápolása

- Iskolanap szervezése az egész iskolai közösség számára.
- Az 5. évfolyamnak erdei iskolai programok szervezése, megvalósítása.
- Témanap szervezése 5. 6. és 7. osztályban (Fenntarthatósági Témahét)
- Nyári tábor (pl.: Csodaszarvas, Erzsébet) szervezése.
- A drog-prevenációs program folytatása.
- Osztályfőnöki órák környezetvédelmi témában.
- Hétvégi túrák, tanulmányi kirándulások, múzeum és színházlátogatások.
- Víz világnapja, Madarak és fák napja, Gyermeknap.
- Hulladékból szobor és ruhakészítés és bemutató.
- Farsangi bál
- Pünkösöd
- Szüreti rendezvény

Szaktárgyi célok:

- A szakórákon minden lehetőség megragadása a környezeti nevelésre.
- A hétköznapi környezeti problémák megjelenítése a szakórákon.
- Interaktív módszerek kipróbálása, alkalmazása / problémamegoldást, gondolkodást fejlesztő feladatok /.
- Természetvédelmi versenyekre felkészítés.
- Multimédiás módszerek alkalmazása szakórákon.
- A számítógép felhasználása tanórákon, digitális tartalmak adta lehetőségek kihasználása

3.7 Tanulásszervezés és tartalmi keretek

Tanórán kívüli és tanórai foglalkozások

A környezeti nevelés összetettségét csak komplex módszerek segítségével lehet közvetíteni. Ezért fontos a tantárgyak közötti integráció, legalább néhány területen. Minden lehetőséget meg kell ragadnunk, hogy megfelelő módon diákjainkban egységes képet alakítsunk ki az őket körülvevő világról.

A tanórai tartalom a tanulók számára a kötelezően elsajátítandó tartalmat jelenti.

Lehetőségeink:

Hagyományos tanóra, mely alatt a 45 perces tanórákat értjük.

A nemzeti alaptanterv (Nat 2020, valamint a kerettantervek lehetőségeit kihasználva – a tantárgyi programokból kiindulva – meg kell határozni a környezeti nevelési tananyagot. Minden tantárgyba próbáljuk beépíteni a környezeti nevelés célkitűzésit. Jelenjenek meg a környezeti nevelési programban itt az egyes tantárgyak elvárásai, céljai környezeti nevelési szempontból. A helyi tanterv megírásakor is törekedjünk rá, hogy az egyes tantárgyak célkitűzéseinél jelenjenek meg a környezeti nevelési célok is. A tanórán a tananyagon kívül még sok apróság is nevel a környezet megóvására, környezetbarát életmódra.

Az egyes tanórákon megvalósítható környezeti nevelési célok:

Testnevelés

A tanulók

- fedezzék fel, értsék meg hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják egészséges testi fejlődésüket;
- legyenek tisztában azzal, hogy a testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében;
- értsék és tapasztalják meg a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés az egészségre veszélyes;
- igényeljék, hogy a sportoláshoz lehetőség szerint természetes anyagokból készüljenek az eszközök, és a tornaszerek;
- sajátítsanak el régi magyar, mozgást igénylő népi játékokat;
- tudatosítsák általa az egészség és a környezet komplexitását.

Magyar nyelv és
irodalom

Általános iskola alsó tagozat (6

-10 év) A tanulók

- ismerjék meg közvetlen természetes és mesterséges ember alkotta környezetük értékeit bemutató irodalmi alkotásokat, meséket, mondákat stb.;
- egy táj megismerésekor képesek legyenek kifejezni érzelmeiket, alkalmazva érzékeljék az anyanyelv gazdagságát, szépségét a szóbeli és írásbeli kommunikáció során.

Általános iskola felső tagozat.

A tanulók

- ismerjék meg az anyanyelv gazdagságát, a tájnyelv, a köznyelv és az irodalmi nyelv egymásra hatását, és mindezt tudják alkalmazni a természeti és ember alkotta környezettel kapcsolatteremtésben;
- törekedjenek az anyanyelv védelmére;
- sajátítsák el a média elemzésének technikáit;
- tudjanak disputát folytatni.

A tanulóknak

- alakuljon igénnyé a hatékony kommunikációra való törekvés;
- növeljük a környezethez való, pozitív érzelmi és intellektuális közeledést a környezet- és természetvédelmi témájú könyvek feldolgozásával;
- fejlesztjük az egyéni és a közösségi kompetenciákat a drámajátékok segítségével.

Történelem

A tanulók

- értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet;
- tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák alakulására;
- ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a

hagyományok tisztelete;

- értsék meg az egész világot érintő globális problémákat, és érezzék hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelősségét és feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében.

Idegen nyelv

A tanulók

- váljanak érzékennyé a természet szeretetére a jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével;
- legyenek érzékenyek a hazai környezeti problémákra, és ismerjék meg a nyelv segítségével más országok hasonló problémáit
- ismerjék meg más népek ilyen irányú tevékenységeit, valamint az idegen országok környezetvédelemmel foglalkozó szervezeteit;
- legyenek képesek a környezetvédelmi problémákra önállóan, csoportmunkában, projekt-munkában választ keresni;
- állampolgári felelősségtudata fejlődjön.

Matematika

A tanulók

- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket matematikai módszerekkel demonstrálják;
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére statisztikai módszerek alkalmazásával;
- tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni;
- logikus gondolkodása, szintetizáló és lényegkiemelő képessége fejlődjön;
- tudják megfigyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait;
- váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására;
- ismerjenek konkrét, a valós életből vett példákat, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni;
- legyenek képesek reális becslésekre;
- tudjanak egyszerű statisztikai módszereket alkalmazni.

A tanulóknál

- alakuljon ki a rendszerben való gondolkodás;
- alakítsuk ki a környezeti rendszerek megismeréséhez szükséges számolási készségeket.

Fizika

A tanulók

- váljanak képessé a környezeti változások magyarázatára;
- ismerjék meg az élő szervezetekre káros fizikai hatások (sugárzások, zaj, rezgés) egészségkárosítását, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit;
- ismerjék fel a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat, valamint az élő és élettelen közötti kölcsönhatásokat;
- tudják értelmezni a környezet változásának törvényszerűségeit, és ennek tudatában legyenek képesek megoldást keresni a globális környezeti problémákra;
- mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni;
- ismereteik birtokában, tetteik következményeit látó, távlatokban gondolkodó állampolgárokká váljanak

Földrajz

A tanulók

- szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetről;
- érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit;
- ismerjék meg a világ globális problémáit;
- ismerjék meg és őrizzék a természeti és ember alkotta táj szépségeit.

Biológia

A tanulók

- ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit;

- ismerjék és szeressék a természeti ill. az épített környezetet;
- ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti-működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket;
- ismerjék meg a környezet egészségügyi-problémákat;
- legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére;
- sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli problémákat;
- legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére;
- sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat;

A tanulóknak

- alakuljon ki ökológiai szemléletmód.

Kémia

A tanulók

- rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel;
- törekedjenek a környezettudatos magatartás kialakítására;
- legyenek képesek a környezeti elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére;
- értsék meg a különböző technológiák hatását a természeti és épített környezetre, valamint becsüljék meg ezek gazdasági hatásait.

Ének-zene

A tanulók

- ismerjék fel a természeti ill. művészeti szépség rokonságát és azonosságát;
- ismerjék meg a természet zenei ábrázolásának módjait;
- fedezzék fel a természet szépségeinek megjelenését a népdalokban;
- vegyék észre a zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepét;
- tudják, hogy az élő ill. élettelen természet hangjai a zenében és a hétköznapi életben egyaránt akusztikus élményt jelentenek;
- fedezzék fel a zenei környezetszennyezést és tudjanak ellene védekezni.

Etika

A tanulók

- legyenek képesek a már kialakított, megteremtett értékek között úgy élni,

hogy a lehető legkevesebb károsodást okozzák;

- tanuljanak meg a természet károsítása nélkül teljes életet élni;

A tanulóknak

- alakítsuk ki azt a szemléletet, hogy a természet elemei emberi hasznosságuk fokától függetlenül is értéket képviselnek;
- alakuljon ki személyes elkötelezettség és tolerancia a környezeti kérdésekkel kapcsolatban;
- fejlődjön, szilárduljon meg a társadalmi szolidaritás és igazságosság az egészséges környezetért.

Vizuális kultúra

A tanulók

- ismerjék fel a természeti ill. művészeti szépség rokonságát és azonosságát;
- ismerjék meg a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit;
- ismerjék és tudják, hogy a hagyományápolás a fenntarthatóság egyik alappillére; tudjanak példákat említeni a népi építészet hazai előfordulásaira;
- ismerjék a természetes alapanyagok használatát;
- legyenek képesek a műalkotásokat környezeti nevelési témaköröknek megfelelően elemezni;
- ismerjék a tárgyi világ formanyelvi elemeit, a tartalom és a forma összefüggéseit;
- tudjanak példákat mondani a környezetvédelmi szempontok szerinti formatervezésre;
- kutassanak fel, ismerjenek meg helyi, népi építészeti emlékeket.

Tánc és dráma

A tanulók

- tudjanak improvizálni természeti jelenségeket a tánc és dráma eszközeivel;
- legyenek képesek adott szituáció megfogalmazására tartásképpen és mozdulatsorok segítségével (árvíz, erdőtűz, stb.)
- sajátítsák el a néptánc elemeit, lássák benne a környezeti nevelési lehetőségeket.

Nem hagyományos tanóra, ami lényegében a komplex (kereszt tantervi, tantárgyközi)

foglalkozásokat öleli fel, s mint ilyen kiemelkedő jelentőségű a környezeti nevelés szempontjából.

Ilyen lehetőségek:

- Téma nap – témahét: Az erdei iskolát és a témanapot a szeretnénk megtartani. Ezen a foglalkozáson egy adott témával ismerkedhet egy tanulócsoport a pécsi Árpádtetőn működő erdei iskolában.

Ide soroljuk a Határtalanul pr. és az Erasmus pr. által nyújtott néhány napos külföldi utjainkat is.

- Jeles Napok: Ide a hagyományosan, minden évben megtartott, állandó programmal rendelkező jeles napokat vegyük listára, melyeken többek között a kötelező tananyagot sajátították el tanulóink. Ezek a következők: A Föld napja, Víz Világnapja, a Madarak és Fák Napja, Szüreti Fesztivál, Pünkösöd, Adventi / Karácsonyi megemlékezés, Farsangi bál, Gyereknapi, Mikulás ünnepség, Március 15., Jún. 4.
- Terepgyakorlatok: Ezek megvalósítása is a közeli terveinkben szerepelnek. A Karasica vízfolyás közelsége és a hátsó udvarba tervezett kerti tó kialakítása lehetővé teszi a vizek élővilágának megismerését. A nem túl közeli erdő meglátogatásával pedig az erdők élővilága kerülhet közelebb tanulóinkhoz.
- Nem a tanteremben tartott óra: Falusi iskola lévén lehetőségünk van egy-egy gazdasági udvar, vagy egy istálló meglátogatására. Tanulmányi kirándulások során a múzeumok és műemlékek megnézésekor szintén lehetőség nyílik a környezeti nevelésre.
- Kézműves foglalkozások: Egy-egy ünnephez kötött foglalkozással a hagyományok felelevenítése kapcsán szintén lehetőség nyílik a környezet értékeinek felismerésére, védelmére.
- Versenyek: Az elmúlt tanév során pl. salátakészítő és zöldség-szobor készítő versenyt szerveztünk, de volt már hulladékokból szobor illetve ruhakészítő versenyt rendeztünk. Ezeken szintén jó lehetőség nyílt a környezeti nevelésre.
- Szakkörök: pl. színjátszó szakkör vagy a sportszakkörök, illetve matematika szakkör, német szakkör, ének-kar.
- Hulladékgyűjtés

- Akciónapok
- Közösségi megmozdulások
- projektnapok

3.8 Módszerek

A környezeti nevelésben a hatékonyság növelése érdekében módszertani megújulásra van szükség. Olyan módszereket kell választanunk, amelyek segítségével a környezeti nevelési céljainkat képesek leszünk megvalósítani.

Néhány módszercsoport:

- kooperatív (együttműködő) tanulási technikák;
- játékok;
- modellezés;
- riportmódszer;
- projektmódszer;
- terepgyakorlati módszerek;
- kreatív tevékenység;
- közösségépítés;
- művészi kifejezés.

3.9 Taneszközök

Az iskola rendelkezik azokkal az alapvető oktatási eszközökkel, szakkönyvekkel, amelyek a környezeti nevelési munkához szükségesek. Folyamatosan pótolni kell az elhasználódott vegyszereket, eszközöket, valamint lépést tartva a fejlődéssel, új eszközöket kell beszerezni. Folyamatosan frissíteni kell a környezeti nevelési szak és CD könyvtárat. Biztosítani kell, hogy a környezeti nevelési tanórák és programok számára megfelelő audiovizuális ill. multimédiás eszközök álljanak a tanárok és a tanulók rendelkezésére.

3.10 Kommunikáció

A környezeti nevelésben – jellegénél fogva – nélkülözhetetlenek a kommunikáció legkülönbözőbb módjai. Ugyanakkor legalább ilyen fontos, hogy diákjaink a nagyszámú írott, hallott és látott média-irodalomban kritikusan, a híreket okosan mérlegelve tudják feldolgozni. Fontos számunkra, hogy képesek legyenek a szakirodalomban eligazodni, az értékes információkat meg tudják az értéktelentől különböztetni. Tanulóinkat meg kell tanítani a fellépésre, a szereplésre, az előadások módszertanára. Végzett munkájukról számot kell adniuk írásban és szóban egyaránt – ezen képesség napjainkban nélkülözhetetlen.

A kommunikáció formái

Iskolán belül:

- Kiselőadások tartása megfelelő szemléltetőeszközökkel;
- Házi dolgozat készítése;
- Poszterek készítése és bemutatása;
- Faliújságon, honlapon közölt információk készítése;
- Szórálapok készítése.

Iskolai kommunikáció színterei:

- Tanárok – iskolavezetők, tanárok – tanárok: előre kiírt és rögtönzött értekezletek, faliújság, megbeszélések.
- Diákok – tanárok: faliújság, honlap, személyes kapcsolat.
- Iskola – szülők: szülői értekezletek, fogadóórák, levélben való tájékoztatás (e-napló), nyílt napok, kiállítás.
- Iskola – fenntartó: személyes kapcsolat, telefon, e-mail vagy levél.
- Iskola – egyéb partnerek: nyílt nap, levélben való tájékoztatás, személyes kapcsolatfelvétel.

Iskolán kívüli kommunikáció formái:

- Környezetvédelmi cikkek feldolgozása különböző napilapokból;
- Környezeti problémákról megjelent tudományos cikkek feldolgozása;
- Környezetvédelemről szóló rádió- és televíziós hírek feldolgozása, értékelése;
- A környezet állapotfelmérésének értékelése, kapcsolatfelvétel az illetékesekkel;
- A közvetlen környezet problémáinak felmérése, értékelése, együttműködés az Önkormányzattal.

A külső kommunikáció színterei:

Külső (helyi és országos média)

- A település körzeti TV-je, képújság.
- Országgal: TV, rádió, internet, levelezés, digitális lehetőségek kihasználása.

3.11 Minőségbiztosítás, minőségfejlesztés

A minőségbiztosítás során a következő sémában lehet gondolkodni:

- Készítünk egy tervet, majd kipróbáljuk;
- Ha nem működik, elemezzük a tervet, megkeressük a hibákat, helyesbítjük, majd újra kipróbáljuk;
- Ha még mindig nem jó, megismételjük az előző lépést;
- Ha a próba működik, végrehajtás, majd értékelés következik.
- A környezeti nevelésben nem olyan egyszerű meghatározni a mérések, értékelések módjait, kritériumait, mint a hagyományos tantárgyi tudásszerzésben.

A tanulók környezeti nevelési eredményeinek értékelési

szempontjai: Egyes tanulók esetében

- Az iskolai cél- és értékrendszer megvalósulása
- A szociális képességek alakulása
- A beállítások és értékorientáció fejlődése
- A csoporthelyzet megismerése
- A konfliktuskezelés módjai

Osztályközösségek esetében

- A csoportviszonyok alakulása
- A közvélemény, a morális gondolkodás változása
- Az informális kapcsolatrendszerek alakulása
- A tevékenységrendszer megismerése.

A pedagógus környezeti nevelési gyakorlata színvonalának minősítése:

- Rendelkeznek-e mindazon ismeretekkel, szakmai hozzáértéssel és személyiségvonásokkal, amelyek a környezettudatosság és az együttélési morál alakítása során mintaként szolgálnak?
- Felkészülésüket áthatja-e az együttműködésre törekvés?
- Törekednek-e fenntartani az egyensúlyt a személyiség szabadsága és a munkavégzés rendje között?
- Tanulóik számára jól szervezett tevékenységek során biztosítják-e a sokoldalú, személyes tapasztalatszerzési lehetőséget és kommunikációs

helyzetet?

- Alkalmat adnak –e az önálló elemzés, szabály, sejtés tanulói megfogalmazásának?
- Segítik-e a szabály, összefüggés, megállapítás napi élethelyzetekben megjelenő példáinak és a szükségszerűségeinek felismerését?
- Lehetőségeket biztosítanak-e arra, hogy a tananyag legyen természetes valóságában tanulmányozható, és élményt nyújtson?
- Megszervezik-e az egyéni és kooperatív tanulás formáit, biztosítják-e a differenciálás lehetőségeit a képességek fejlesztésének folyamatában?

Tantárgyak

- A tantárgyakban előírt környezeti nevelési tartalmakat az adott tantárgyra előírt ellenőrzési, értékelési formákkal tudjuk mérni.

A tanulók személyiség-fejlődése

- A tanulók személyiségének formálódását már nem ilyen egyszerű mérni. Használhatunk kérdőíveket, szociometriai vizsgálatokat, különböző megfigyeléseket, egyéni vagy csoportos beszélgetéseket.

3.12 Továbbképzések

Az élethosszig tartó tanulás egy pedagógus számára nélkülözhetetlen. Ennek egyszerre kell tartalmaznia a szakmai és a módszertani ismeretekben való fejlődést. Az iskola továbbképzési programjába beépítve, az ötéves továbbképzési idő alatt évente legalább egy tanár részt vesz a külső intézmények által szervezett környezeti nevelési programokon.

3.13 Igazgatói nyilatkozat

Az igazgató nyilatkozata

A Szederkényi Általános Iskola Pedagógiai Programjának módosításával kapcsolatban nyilatkozom arról, hogy a Pedagógiai Program a korábban elfogadott program kötelezettségéhez képest, a Mohácsi Tankerületi Központra, mint intézményfenntartóra háruló többletkötelezettséget nem tartalmaz.

Szederkény, 2024.08. 31.
igazgató

3.14 Legitimáció

Az intézményvezető nyilatkozata

A Szederkényi Általános Iskola pedagógiai programjának módosítását a nevelőtestület bevonásával készítettem el.
Szederkény, 2024.08.31.

.....
igazgató

A szülői közösség véleményezési nyilatkozata

A Szederkényi Általános Iskola szülői közössége az intézmény pedagógiai programjának módosításával kapcsolatos véleményezési jogát gyakorolta.

Szederkény, 2024. 08.31.

.....
a szülői közösség képviselője

A fenntartó jóváhagyó nyilatkozata

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 26. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a Szederkényi Általános Iskola a pedagógiai programjának módosítását a mai napon a fenntartó képviselőjeként jóváhagyom.

Mohács, 2024. 08. 31.

.....
Kászné Lebő Zsuzsanna
tankerületi igazgató

A SZEDERKÉNYI ÁLTALÁNOS ISKOLA BABARCI TAGISKOLÁJA HELYI TANTERVE

A Babarci Tagiskola helyi tantervét a Szederkényi Általános Iskola Pedagógiai Programjának részeként készítette el.

1. Személyi és tárgyi feltételek a 2024-2025-es tanévben

A 2024-2025-ös tanévet 18 tanuló kezdi iskolánkban.

Évfolyam	1.	2.	3.	4.
Létszám	5	7	3	3

Az alacsony létszám egy tanulócsoport létrehozását teszi lehetővé. A rendelkezésünkre álló órakeret terhére az összevont tanulócsoportot bontjuk, illetve bizonyos tantárgyaknál más-más összevonással hozunk létre tanulócsoportokat. A csoportok kialakításának szempontjai:

- az 1. és 4. évfolyam minél alaposabb felkészítést kapjon az előkészítés, az ismeretek megalapozása, illetve elmélyítése terén, hiszen az egyik évfolyam intézményváltás után, a másik intézményváltás előtt áll. Szeretnénk, ha diákjaink biztos alapokkal, tudással hagynák el iskolánkat
- tantermeink befogadóképessége
- az évfolyamok létszáma
- az alkalmazható tanulási technikák, módszerek hatékonysága.

A tanulók oktatásáról, neveléséről három főállású pedagógus gondoskodik. Munkájukat korszerű technikai háttér is biztosítja. Iskolánk interaktív táblákkal, tanulói tablettákkal rendelkezik.

2. Iskola oktató-nevelő munkájának tartalmi szabályozói

2.1. Törvényi háttér

- 2011.évi CXCV törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 10/2012. (VI. 4.) Kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről

- 5/2020. (I. 31.) Kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Kormányrendelet módosításáról
- A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók:
 - Kerettanterv az általános iskola 1–4. évfolyama számára
 - Irányelvek a nemzetiségi oktatáshoz (Német nemzetiségi nevelés-oktatás)
 - A nemzetiségi nevelés-oktatás kerettantervei (A német nemzetiségi nevelés-oktatás kerettantervei: Német népismeret 1–4. évfolyam, Német nyelv és irodalom (nyelvoktató) 1–4. évfolyam)
 - Irányelvek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához
- 2013. évi CCXXXII. törvény a nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról
- 17/2014. (III.12.) EMMI rendelet a tankönyvvé, pedagógus-kézikönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről

Óraterv a 2024-2025-ös tanévtől

3. Ajánlás a nemzetiségi iskolák számára:

A	B	C	D	E
Tantárgyak műveltségi terület szerinti felosztásban				
	1	2	3	4
Magyar nyelv és irodalom				
magyar nyelv és irodalom	6	6	5	5
Nemzetiségi nyelv és irodalom				
Nemzetiségi nyelv és irodalom	5	5	5	5
Matematika				
matematika	4	4	4	4
Történelem és állampolgári ismeretek				
nemzetiségi népismeret	1	1	1	1
Etika / hit- és erkölcstan	1	1	1	1
Természettudomány és földrajz				
környezetismeret			1	1
Idegen nyelv				
első élő idegen nyelv				2
Művészetek*****				
ének-zene	1	1	1	1
vizuális kultúra	1	1	1	1
Technológia				
technika és tervezés	1	1	1	1

digitális kultúra			1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés				
testnevelés	5	5	5	5
kötött célú órakeret***	-	-	-	-
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23
Szabadon tervezhető órakeret a nemzetiségi oktatásban a jelen tervezet szerint*****	2	2	1	0
Maximális órakeret a Nat szerint	24	24	24	25
Lehetséges nemzetiségi órakeret	27	27	27	28
Jelen ajánlás szerinti óraszám	25	25	26	28

Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	7	7
Német nyelv és irodalom	5	5	5	5
Német népismeret	1	1	1	1
Matematika	4	4	4	4
Etika/Hit- és erkölcsstan	1	1	1	1
Környezetismeret	-	1	1	1
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Összes tanítási óra	26	27	27	27

2.3. Alkalmazott csoportbontások, összevonások évfolyamok között tantárgyanként:

Tantárgyak	Évfolyamok	
	Bontás:	Összevonás:
Magyar nyelv és irodalom		1-3, 2-4.
Matematika		1-3, 2-4.
Német nyelv és irodalom	-	1-3., 2-4.
Német népismeret	-	1-2., 3-4.
Környezetismeret		3-4.
Vizuális kultúra	-	1-4.
Technika és tervezés	-	1-4.
Ének-zene	-	1-4.
Testnevelés	-	1-4.
Digitális kultúra	-	3-4.

2.4. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Nevelőtestületünk a helyi tanterv és a szakmai munkaközösségek megbeszélése alapján választja ki az oktatásban használt tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket. A tankönyvek kiválasztásánál figyelembe vesszük az éves költségvetési törvényben meghatározott támogatás összegét, amelyet az iskolafenntartó kap a forgalomba kerülő tanulói tankönyvek megvásárlásának támogatásához. A pedagógusok a nevelő-oktató munka során csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket az Oktatási Hivatal hivatalosan tankönyvvé nyilvánított, és a hivatalos tankönyvjegyzéken szerepel. A tankönyveket úgy választjuk ki, hogy azok a tankönyvrendelés és ellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint minden tanulónak biztosítottak legyenek.

Alapvető szempontjaink a tankönyvválasztásnál:

- a tankönyv tartalmában, információiban, ábravilágában, a feldolgozás mélységében igazodjon a tanuló szükségleteihez, életkori sajátosságaihoz, felfogóképességéhez
- legyen figyelemfelhívó, szép kivitelezésű és időtálló, jól olvasható és áttekinthető
- az alaptankönyvhöz tartozzon feladatlap vagy munkalap a megerősítés, a tanuló önálló munkáltatása, valamint a tudás ellenőrzése céljából
- olyan tankönyveket rendelünk elsődlegesen, amelyek a tantárgyak tanterveihez illeszkednek, és kézikönyveket is kínálnak.

A tankönyvválasztást a nevelőtestület tanévenként felülvizsgálja, és a tankönyvrendelést megelőzően döntést hoz.

„A köznevelési törvény 46.§ (5) bekezdése rendelkezik arról, hogy 2013. szeptember 1-jétől az elsőtől a nyolcadik évfolyamig, továbbá a nemzetiségi nevelés-oktatásban és a gyógypedagógiai nevelés-oktatásban az állam biztosítja, hogy a tanuló számára a tankönyvek térítésmentesen álljanak rendelkezésre”.

Tanév közben a meglévő tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök, ruházati és más felszerelések beszerzésére vonatkozó döntés nem változtatható meg, ha abból a szülőre fizetési kötelezettség hárul.

A tartós tankönyvek az iskolai könyvtár tulajdonát képezik, oda bevételezésre kerülnek, és kölcsönzés útján jutnak a tanulókhoz. A kölcsönzési idő lejártá után, vagy a tanuló esetleges

iskolaváltoztatása miatt, azok ismét visszavételezésre kerülnek az iskola könyvtárába. A kikölcsönzött könyvekért a tanuló anyagi felelősséggel tartozik.

A taneszközök kiválasztásának elvei:

A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek az alábbi szempontokat veszik figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének;
- több tanéven keresztül használható legyen;
- legyen esztétikus, könnyen kezelhető;
- lehetőség szerint a mérsékelt árú terméket részesítsük előnyben.

A taneszközök használatában a stabilitásra törekszünk; új taneszközt nagyon szükséges - az oktatás minőségét lényegesen jobbító - esetben vezetünk be. Alapvető szempontnak tartjuk, hogy taneszközeik több észlelési terület (vizuális, auditív, kinezteziás, taktilis, motoros) aktivizálására legyenek alkalmasak.

A tanulmányi segédletek kiválasztásának elvei

A tanulmányi segédletek kiválasztásának elvei megegyeznek a tankönyvekével. Az eszközök kiválasztásakor az általános pedagógiai és oktatási elvek érvényesülnek, fokozottan figyelembe véve az SNI-s tanulók számára is jól használhatóakat

A tankönyvrendelésnél a 2013. évi CCXXXII. tankönyvtörvény és a 17/2014. (III.12.) EMMI rendelet előírásai szerint járunk el.

A tananyagok elsajátítását, a korszerű tanulásszervezési eljárásokat támogató segédletek beszerzését, elkészítésének szükségességét tantestületünk évről évre felülvizsgálja, és lehetőségeinkhez mérten pótoljuk, beszerezzük azokat.

2.5. A mindennapos testnevelés megvalósításának módja iskolánkban

A heti 5 testnevelésórának tanulóink 5 órában tesznek eleget. A heti 4 testnevelés óra heti 1 tánc foglalkozással egészül ki a délelőtti órakeretben.

Jó idő esetén a testnevelésórákat és a sportkör foglalkozásait az iskola udvarán tartjuk.

2.6. Tanórán kívüli foglalkozások

- **Fejlesztő foglalkozások (Differenciált fejlesztés)**

SNI-s tanulóink fejlesztését utazó gyógypedagógus végzi.

- **BTMN-es fejlesztés**

BTMN-es tanuló fejlesztését a szakvéleményben előírt fejlesztési terület meghatározása szerint, az előírt óraszámban végezzük. A fejlesztési terv az osztályfőnök és a fejlesztést végző pedagógus együttműködésével jön létre.

- **Napközis ellátás**

Tanulóink részére a napi háromszori étkezés mellett biztosítjuk a másnapra való felkészülés lehetőségét. Tanítói felügyelet mellett, a szükséges segítséget megkapva oldhatják meg feladataikat diákjaink. A helyes tanulási technikák, módszerek kialakításával szorgalmazzuk az önálló ismeretelsajátítást tanulóink körében.

- **Hitoktatás**

A tantárgyi rendszerbe minden évfolyamon beépült az Etika/ Hit- és erkölcstan óra. A tantárgyra vonatkozó választás egy teljes iskolai tanévre vonatkozik, melyet minden év május 20-ig lehet módosítani.

2.7. A tanulók tanulmányi munkájának, magatartásának, szorgalmának értékelési módjai

Értékelés 1-4. évfolyamon

A gyermekek eltérő fejlődési üteme ebben a fejlesztési szakaszban megkívánja az értékelés fejlesztő hatásának előtérbe helyezését. Szeretnénk hatékonyabbá, feszültség mentesebbé tenni az első négy évfolyamon az aktív alapozás időszakát.

Az 1. évfolyamon tanév közben és tanév végén, valamint a 2. évfolyam I. félévének végén szóvegesen értékelünk.

Az alapozó szakasz 2. évében már megjelennek iskolánkban az érdemjegyek, de az I. félév végén még szóveges értékelést kapnak a gyerekek. Tanév végén pedig osztályzatot adunk.

Az értékelés alapja a kerettantervben, illetve a helyi tantervben megfogalmazott elvárások, követelmények.

A szóveges minősítés kategóriái:

- **Kiválóan teljesített (K)**
- **Jól teljesített (J)**
- **Megfelelően teljesített (M)**
- **Felzárkóztatásra szorul (F)**

Kiválóan teljesített: tanulmányi előmenetele, tanórai szorgalma, magatartása példaértékű, az előírt követelményeknek eleget tesz, vagy meghaladja azt.

Jól teljesített: egész tanév folyamán fejlődését figyelembe véve egyenletes teljesítményt nyújtott, a következő tanévben előrehaladása valószínű problémamentes lesz.

Megfelelően teljesített: figyelme még nem tartós, problémák vannak a feladattudatával, tantárgyi ismeretei részben hiányosak, teljesítménye változó, egyenetlen.

Felzárkóztatásra szorul: a tantárgyak többségét tekintve gyenge teljesítményt nyújt, alapvető hiányosságai vannak, a követelményeket sok esetben csak nevelői segítséggel teljesíti, de előfordul, hogy ez így sem sikerül. Folyamatos tanítói irányítást igényel, egyéni fejlesztési terv alapján.

A tanulói teljesítményét 2. évfolyamtól (iskolánk már I. félévben) érdemjegyekkel értékeli (1-5). Második évfolyam év végétől félévkor és év végén osztályzatot kapnak a tanulók.

Érdemjegyet kaphat a tanuló:

- témazáró dolgozatokra,
- írásbeli, szóbeli feleletekre,
- kiemelkedő órai munkára,
- memoriterekre,
- színvonalas kutatási és gyűjtőmunkákra,
- kiselőadások, bemutatók, prezentációk, kisfilmek készítésére, bemutatására,
- kiemelkedő tanulmányi munkára (versenyeken való részvétel, iskolai ünnepek színvonalasabbá tétele stb.)

A tanulók teljesítményének nyomon követése érdekében az érdemjegyek száma:

	Havonta	Félévente	Tanév végéig
	min.	min.	min.
Heti 1 órás tantárgy	1	3	6
Heti 2 órás tantárgy	2	6	12
Heti 3 órás tantárgy	2	7	14
Heti 4 vagy több órás tantárgy	3	10	20

A témazárók érdemjegye két jegyet ér, ezért ezeket duplán számítjuk.

Az érdemjegyek mellett más értékelési eszközök, módszerek is alkalmazhatók (piros pont, csillag, különböző jelek, szimbólumok). Ezek érdemjeggyé, szöveges értékeléssé alakítása (beváltása) a nevelőtestület megegyezése alapján történik.

Teljesítményszázalékok beváltása szöveges értékeléssé, érdemjegyekké:

Százalék	Szöveges minősítés
85-100	Kiválóan teljesített
71-84	Jól teljesített
41-70	Megfelelően teljesített
0-40	Felzárkóztatásra szorul

Normál	
Százalékok	Érdemjegy
91-100	5
76-90	4
61-75	3
41-60	2
0-40	1
SNI	
86-100	5
71-85	4
51-70	3
31-50	2
0-30	1

2.8. A tanulók magatartásának és szorgalmának értékelése

Az értékelés szempontjai és formái:

Magatartás:

A magatartás osztályzata a tanulók életkori sajátosságaihoz igazodóan értékeli az iskolai és az iskolán kívüli fegyelmezettséget, viselkedést. Értékeli a társakhoz, a felnőttekhez való

viszonyulást, a házirend betartását, saját és mások iránt érzett felelősségérzetet, az iskola vagyontárgyainak megóvását, az adott félévben, illetve tanévben. Hangsúlyozzuk, hogy az értékelésnél, a minősítésnél az iskola által támasztott erkölcsi követelmények jelentik a viszonyítási alapot.

Az értékelés négy fokozatban történik, havonta: példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)

Példás (5) az a tanuló, aki:

- a házirendet maradéktalanul betartja;
- a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik;
- kötelességtudó, feladatait teljesíti;
- tisztelettudó;
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik; • az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz;
- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet; a tanév során nem részesült írásbeli figyelmeztetésben.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik;
- kötelesség és tisztelettudó;
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti;
- a tanév folyamán egynél több szaktanári, vagy osztályfőnöki figyelmeztetője nincs.

Változó (3) az a tanuló, aki:

- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be, rendszeretete ingadozó;
- a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik; feladatait nem minden esetben, vagy pontatlanul teljesíti;
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva;
- az osztályközösség munkájában esetenként vesz részt;

- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik; igazolatlanul mulasztott;
- több szaktanári figyelmeztetése és/vagy osztályfőnöki intője van.

Rossz (2) az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti;
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti;
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen;
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik;
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza;
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt;
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

Szorgalom

A szorgalom jegy a tanuló egyéni képességeihez mérten a tanulmányi munkához való viszonyát, munkavégzésének színvonalát, a tanuló kötelességtudatát értékeli. A késések, az igazolatlan órák, az ellenőrzőhiányok elbírálásánál a mindenkorai házirend szabályai érvényesek, és ezt ennek megfelelően kell figyelembe venni.

Az értékelés négy fokozatban történik, havonta: példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2)

Példás (5) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, vagy azt meghaladó egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi;
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi;
- munkavégzése pontos, megbízható;
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz;
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza;
- írásbeli munkája rendezett;
- tanulmányi munkájában megnyilvánul a tudás megszerzésének igénye.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- képességeihez mérten időnként alul teljesít;
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik;
- a tanórákon többnyire aktív, figyelmes, pontos munkát végez;
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti;
- taneszközei tiszták, írásbeli munkái rendezettek.

Változó (3) az a tanuló, akinek:

- tanulmányi eredménye elmarad képességeitől;
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti;
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik;
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja, tanulmányi munkájában visszaesés tapasztalható;
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik, ösztönözni kell; írásbeli munkája elfogadható.

Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg;
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen, jelentősebb visszaesés tapasztalható;
- feladatait többnyire nem végzi el, kötelességtudata alacsony fokú;
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek;
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül; félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen;
- írásbeli munkái hiányosak, rendezetlenek.

Fontos lehet adott helyzetben a tanulók előmenetelének egyéni elbírálása magatartásból és szorgalomból egyaránt. Az egyéni elbíráláskor szem előtt kell tartani az adott helyzet kialakulását befolyásoló tényezőket (pl. a tanuló családi körülményeit, egészségügyi állapotát stb.)

3. Mérések

3.1. Diagnosztikus fejlődésvizsgáló rendszer alkalmazása (DIFER)

Központi diagnosztikus mérőeszköz-rendszer segíti a pedagógiai folyamat bemeneti pontján (1. évfolyam) a tanulók megismerését, a hiányosságok feltárását. A tanulók eltérő ütemű fejlődéséből adódó egyéni hátrányok csökkentése az alapkészségek sikeres megalapozása és kibontakoztatása érdekében. A vizsgálatok eredményeinek megbeszélése - az eredmények elemzése után, - ha ez szükséges- segíti a nevelőket az egyéni fejlesztési tervek elkészítésében a hiányosságok megszüntetése érdekében.

A mérés az iskolai munka kezdő szakaszában nélkülözhetetlen alapkészségekre terjed ki. (Írásmozgás-koordináció; Beszédhanghallás; Relációszókincs, Elemi számolás; Tapasztalati következtetés, Tapasztalati összefüggés-megértés, Szocialitás) A mérés eredménye alapján fordulunk a szakszolgálathoz, illetve egyéni fejlesztési tervet készítünk – ha ez szükséges – a hiányosságok pótlására.

A tanulóknál a vizsgálatot a mindenkori tanév rendjében meghatározott határidőig végezzük el, ha az előkészítő időszakban tapasztaltak indokolják.

4. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok teljesítése

A házi feladat célja a tanórai ismeretek megszilárdítása, emlékezetbe vésése, valamint gyakorlás, önálló feldolgozás, ismeretszerzés a tanórai tananyaghoz kapcsolódóan.

A feladatok meghatározásának alapelve, hogy igazodjon a tanulók életkori sajátosságaihoz és terhelhetőségéhez. Segítse a tanulókat az alkalmazóképes tudás megszerzéséhez.

Formája: szóbeli, írásbeli.

A házi feladat:

- tartalmilag legyen összhangban az órán feldolgozott tananyaggal,
- mennyisége legyen arányos a tanulók terhelhetőségével, az ellenőrzésre fordítható idővel
- a feladatok kijelölésében érvényesüljön az egyéni különbségekhez való alkalmazkodás, a differenciálás,
- a kijelölt házi feladat megfelelően előkészített legyen,
- járuljon hozzá az alapvető kulcskompetenciák fejlesztéséhez.

Helyi tantervünk nem említett pontjai megegyeznek a székhelyintézmény helyi tantervének tartalmával, levetítve az életkori sajátosságoknak megfelelően iskolánk alsó tagozatára.

Babarc, 2024. augusztus 27.

Legitimáció

A Szederkényi Általános Iskola Babarci Tagintézményének pedagógiai programjának módosítását a nevelőtestület bevonásával készítettem el.

Babarc, 2024.08.31.

A Szederkényi Általános Iskola Babarci Tagintézményének szülői közössége az intézmény pedagógiai programjának módosításával kapcsolatosan véleményezési jogát gyakorolta.

Babarc, 2024. 08.27.

Szabó Edina
szülői közösség képviselője

A SZEDERKÉNYI ÁLTALÁNOS ISKOLA SZAJKI TAGISKOLÁJÁNAK HELYI TANTERVE

2024.

2. Az oktató-nevelő munka szervezési keretei

Az alacsony létszám egy tanulócsoporthoz létrehozását teszi lehetővé, mely magába foglalja 1. évfolyamtól 4. évfolyamig a tanulókat. A rendelkezésünkre álló órakeret terhére tanulóinkat két-két évfolyamból álló összevont tanulócsoporthra bontjuk. Az összevonások tantárgyanként változók lehetnek. Az alapozó tantárgyak esetében (magyar nyelv, irodalom, nemzetiségi nyelv, matematika) 1-3. és 2-4. összevonásokat alkalmazunk. A készségtantárgyak esetében 1-2. és 3-4. évfolyamból álló tanulócsoporthoz alakítottunk ki.

Alkalmazott csoportbontások, összevonások évfolyamok között tantárgyanként:

Tantárgyak	Évfolyamok			
	1.	2.	3.	4.
Magyar nyelv				
Irodalom				
Matematika				
Nemzetiségi nyelv és irodalom				
Német népismeret				
Környezetismeret	-			

Rajz		
Technika és tervezés		
Ének		
Testnevelés		
Digitális kultúra	-	
Testnevelés/Úszás		-
Testnevelés/Tánc	-	

4. Iskola oktató-nevelő munkáját szabályozó törvények, rendeletek

- 2011.évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről
- A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók:
 - Kerettanterv az általános iskola 1–4. évfolyama számára
 - Irányelvek a nemzetiségi oktatáshoz (Német nemzetiségi nevelés-oktatás)
 - A nemzetiségi nevelés-oktatás kerettantervei (A német nemzetiségi nevelés-oktatás kerettantervei: Német népismeret 1–4. évfolyam, Német nyelv és irodalom (nyelvoktató) 1–4. évfolyam)
 - Irányelvek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához
- 2013. évi CCXXXII. törvény a nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról
- 17/2014. (III.12.) EMMI rendelet a tankönyvvé, pedagógus-kézikönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról

2.1. Tartalmi szabályozók / Alkalmazott óratervek

Az iskolában folyó oktató-nevelő munkát a **Nemzeti alaptanterv 2020** határozza meg minden évfolyamon, illetve a NAT 2020-hoz kapcsolódó tartalmi szabályozók, kerettantervek, irányelvek.

2.2. Az alábbi táblázat a NAT 2020-as ajánlásokat és az iskolánk által alkalmazott tantárgyi óraszámokat tartalmazza.

○

Az 1-4. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai, 2020 NAT												
Az egyes évfolyamoknál a fekete a NAT2020-as, a piros a nemzetiségi iskolákra vonatkozó ajánlást, a kék iskolánk választott óraszámait jelöli.												
Heti óraszám/évfolyam	1.			2.			3.			4.		
Magyar nyelv és irodalom	7	6	7	7	6	7	5	5	5	5	5	5
Matematika	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Nemzetiségi nyelv és irodalom		5	5		5	5		5	5		5	5
Nemzetiségi népismeret		1	1		1	1		1	1		1	1
Etika/hit és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret							1	1	1	1	1	1
Első élő idegen nyelv										2	2	0
Ének-zene	2	1	1	2	1	1	2	1	1	2	1	1
Vizuális kultúra	2	1	1	2	1	1	2	1	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Digitális kultúra							1	1	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Kötelező alapóraszám	22			22			22			23		
Szabadon tervezhető óra	2	2	2	2	2	2	2	1	1	2	0	0
Összes tervezett óraszám	22	25	26	22	25	26	22	26	26	23	28	26
Összesített óraszám	48			48			48			49		
Maximális órakeret	24			24			24			25		

2.3. Óraterv a 2024-2025-es tanévben

	NAT 2020			
Tantárgyak	1.	2.	3.	4.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5
Nemzetiségi nyelv és irodalom	5	5	5	5
Német népismeret	1	1	1	1
Matematika	4	4	4	4
Etika/Hit- és erkölcsstan	1	1	1	1
Környezetismeret	-	-	1	1
Ének-zene	1	1	1	1

Vizuális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra	-	-	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Összes tanítási óra	26	26	26	26

3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Tanulóink a törvényi szabályozóknak megfelelően térítésmentesen jutnak tankönyvekhez. *Tanév közben a meglévő tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök, ruházati és más felszerelések beszerzésére vonatkozó döntés nem változtatható meg, ha abból a szülőre fizetési kötelezettség hárul.*

A hatékony és élményszerű ismeretszerzés érdekében a tankönyvek kínálatából olyanokat választunk

- melyeket az oktatásért felelős miniszter hivatalosan is tankönyvvé nyilvánított,
- melyek összhangban vannak a tantervi ajánlásokkal, tartalmakkal,
- megfelel az iskola helyi tantervének,
- biztosítják a sokoldalú ismeretszerzést,
- korszerű ismereteket nyújtanak a tanulók életkori sajátosságainak figyelembe vételével,
- tartósak, esztétikusak és gazdaságosak,

- lehetőséget nyújtanak az önálló ismeretszerzésre, a gyakorlásra is. Nyelvoktatás terén olyan tankönyvcsaládot választunk, melynek tartalma közelebb áll a hétköznapi nyelvhasználathoz, tankönyv, munkafüzet, hang- és képanyag eredményesen, élményszerűen használható.
- melyek minősége, megjelenése alkalmas a diákok esztétikai érzékének fejlesztésére, nevelje a diákokat igényességre, precíz munkavégzésre, a taneszköz állapotának megóvására.
- melyek egymásra épülő tantárgyi rendszerek, tankönyvcsaládok, sorozatok tagjai;
- melyekhez megfelelő nyomtatott kiegészítő taneszközök állnak rendelkezésre (pl. munkafüzet, tudásszintmérő, feladatgyűjtemény, gyakorló);
- melyekhez rendelkezésre áll olyan digitális tananyag, amely interaktív táblán segíti az órai munkát feladatokkal, videókkal és egyéb kiegészítő oktatási segédletekkel;
- melyekhez biztosított a lehetőség olyan digitális hozzáférésre, amely segíti a diákok otthoni tanulását az interneten elérhető tartalmakkal.

A nyomtatott taneszközökön kívül egyes tantárgyak esetében szükség van további eszközök beszerzésére (rajz- és technikacsomag, tornafelszerelés). Ezeknek a felszereléseknek a listáját évfolyamonként meghatározzuk és a honlapon elérhetővé tesszük a szülőközösség számára, hogy maradéktalanul fel tudjanak készülni a tanévre

A tervezett tankönyvek megrendeléséről szintén tájékoztatjuk a szülőket.

A tankönyvrendelésnél a 2013. évi CCXXXII. tankönyvtörvény és a 17/2014. (III.12.) EMMI rendelet előírásai szerint járunk el.

A tananyagok elsajátítását, a korszerű tanulásszervezési eljárásokat támogató segédletek beszerzését, elkészítésének szükségességét tantestületünk évről évre felülvizsgálja, és lehetőségeinkhez mérten pótoljuk, beszerezzük azokat

4. A mindennapos testnevelés megvalósításának módja iskolánkban

A heti 5 testnevelésórát az 1-2. és a 3-4. évfolyam tanulóiak összevonásával tartjuk. Az 1-2. évfolyam testnevelésóráiból 2 tanítási óra helyszíne a Mohácsi Uszoda. Tanulóink részt vesznek az Úszó Nemzet Programban, és heti rendszerességgel látogatják a foglalkozásokat egészen a tanév végéig.

A 3-4. évfolyamból álló tanulócsoport ötödik testnevelésórája táncfoglalkozás. Ezeken az órákon nemzetiiségi játékokat, táncokat tanulnak a gyerekek. A fent említett tanórákon a részvétel a tanuló számára kötelező, a tovább haladáshoz szükséges óraszám teljesítésébe beletartoznak.

Jó idő esetén a testnevelésórákat az iskola szomszédságában lévő aszfaltos kézilabdapályán tartjuk.

Tanulóink egészséges testmozgását a közeli játszótér látogatásával, gyalog- és kerékpártúrák szervezésével is biztosítjuk.

5. Tanórán kívüli foglalkozások

- **Fejlesztő foglalkozások (Differenciált fejlesztés)**

A fejlesztő foglalkozások keretében segítjük azokat a tanulóinkat, akik bizonyos tananyag tartalmakat nehezebben sajátítanak el. Célunk a hátránykompenzálás, a továbbhaladás biztosítása.

SNI-s tanulóink fejlesztését utazó gyógypedagógus végzi.

- **Tanulószo**

Tanulóink részére a napi háromszori étkezés mellett biztosítjuk a másnapra való felkészülés lehetőségét. Tanítói felügyelet mellett, a szükséges segítséget megkapva oldhatják meg feladataikat diákjaink. A helyes tanulási technikák, módszerek kialakításával szorgalmazzuk az önálló ismeretsajátítást tanulóink körében.

- **Hitoktatás**

A tantárgyi rendszerbe minden évfolyamon beépült az Etika/ Hit- és erkölcstan óra. A tantárgyra vonatkozó választás egy teljes iskolai tanévre vonatkozik, melyet minden év május 20-ig lehet módosítani.

6. A tanulók tanulmányi munkájának, magatartásának, szorgalmának értékelési módjai

Az értékelés a tanulók személyiségének fejlesztését kell, hogy szolgálja a nevelés-oktatás teljes folyamatában.

Az értékelés legyen:

- sokoldalú,

- objektív,
- ismeretekre és azok alkalmazására, tevékenységre irányuljon,
- segítse a kulcskompetenciák fejlődését,
- igazodjon a fejlesztési követelményekhez, belépő tevékenységformákhoz, tovább haladási feltételekhez évfolyamonként, fejlesztési szakaszonként,
- változatos (szóbeli, írásbeli, szöveges, osztályzattal történő, fejlesztő értékelés)
- rendszeres.

A tanuló értékelése nem lehet a fegyelmezés, retorzió eszköze! Célja az objektivitás, a motiváló szándék!

6.1. Az értékelés fajtái

- **Diagnosztikus értékelés**

Célja: előzetes helyzetfeltárás a tanuló tudásáról a tanulás hatékonyságának javítása érdekében. Rögzíti egy-egy tanítási – tanulási szakasz kezdetén a tanulók induló tudásállapotát.

Alkalmazása: kiinduló, kezdő szint megállapítása egy-egy tanítási ciklus megkezdésekor, illetve egy-egy új tantervi téma kezdetén. (Az értékelés nem fejeződik ki érdemjegyekben.)

- **Formatív, fejlesztő értékelés**

Célja: folyamatos információgyűjtés, a tanítási-tanulási folyamat állandó kísérője. Segítő, formáló szándékú. Felhívja a figyelmet az egyéni haladás ütemére, eredményekre, hiányosságokra.

Alkalmazása: a tanítási – tanulási folyamat egészében megerősítésre, korrigálásra, a tanulók önellenőrző, önértékelő képességének fejlesztésére is alkalmas.

- **Összegző (szummatív) értékelés**

Célja: a tanulók fejlődésének átfogó minősítése. Adott tanítási – tanulási szakasz lezárásakor az elért tudásállapot rögzítése, viszonyítás az induló tudásállapothoz.

Alkalmazása: nagyobb tanulási témák, időegységek végén (témazárók, félév, tanév vége).

6.2. Értékelés 1-4. évfolyamon

A gyermekek eltérő fejlődési üteme ebben a fejlesztési szakaszban megkívánja az értékelés

fejlesztő hatásának előtérbe helyezését. Szeretnénk hatékonyabbá, feszültség mentesebbé tenni az első négy évfolyamon az aktív alapozás időszakát.

Az 1. évfolyamon tanév közben és tanév végén, valamint a 2. évfolyam I. félévének végén szóvegesen értékelünk.

Az alapozó szakasz 2. évében már megjelennek iskolánkban az érdemjegyek, de az I. félév végén még szóveges értékelést kapnak a gyerekek. Tanév végén pedig osztályzatot adunk.

Az értékelés alapja a kerettantervben, illetve a helyi tantervben megfogalmazott elvárások, követelmények.

A szóveges minősítés kategóriái:

- **Kiválóan teljesített (KT)**
- **Jól teljesített (JT)**
- **Megfelelően teljesített (MT)**
- **Felzárkóztatásra szorul (F)**

Kiválóan teljesített: tanulmányi előmenetele, tanórai szorgalma, magatartása példaértékű, az előírt követelményeknek eleget tesz, vagy meghaladja azt.

Jól teljesített: egész tanév folyamán fejlődését figyelembe véve egyenletes teljesítményt nyújtott, a következő tanévben előrehaladása valószínű problémamentes lesz.

Megfelelően teljesített: figyelme még nem tartós, problémák vannak a feladattudatával, tantárgyi ismeretei részben hiányosak, teljesítménye változó, egyenetlen.

Felzárkóztatásra szorul: a tantárgyak többségét tekintve gyenge teljesítményt nyújt, alapvető hiányosságai vannak, a követelményeket sok esetben csak nevelői segítséggel teljesíti, de előfordul, hogy ez így sem sikerül. Folyamatos tanítói irányítást igényel, egyéni fejlesztési terv alapján.

A tanulói teljesítményét 2. évfolyamtól (iskolánk már I. félévben) érdemjegyekkel értékeli (1-5). Második évfolyam év végétől félévkor és év végén osztályzatot kapnak a tanulók.

Érdemjegyet kaphat a tanuló:

- témazáró dolgozatokra,
- írásbeli, szóbeli feleletekre,
- kiemelkedő órai munkára,
- memoriterekre,

- színvonalas kutatási és gyűjtőmunkákra,
- kiselőadások, bemutatók, prezentációk, kisfilmek készítésére, bemutatására,
- kiemelkedő tanulmányi munkára (versenyeken való részvétel, iskolai ünnepségek színvonalasabbá tétele stb.)

A tanulók teljesítményének nyomon követése érdekében az érdemjegyek száma:

	Havonta	Félévente	Tanév végéig
	min.	min.	min.
Heti 1 órás tantárgy	1	3	6
Heti 2 órás tantárgy	2	6	12
Heti 3 órás tantárgy	2	7	14
Heti 4 vagy több órás tantárgy	3	10	20

A témazárók érdemjegye két jegyet ér, ezért ezeket duplán számítjuk.

Az érdemjegyek mellett más értékelési eszközök, módszerek is alkalmazhatók (piros pont, csillag, különböző jelek, szimbólumok). Ezek érdemjeggyé, szöveges értékeléssé alakítása (beváltása) a nevelőtestület megegyezése alapján történik.

Teljesítményszázalékok beváltása szöveges értékeléssé, érdemjegyekké:

Százalék	Szöveges minősítés
85-100	Kiválóan teljesített
71-84	Jól teljesített
41-70	Megfelelően teljesített
0-40	Felzárkóztatásra szorul

Normál	
Százalékok	Érdemjegy
PEDAGÓGIAI PROGRAM 2024	5
76-90	4
61-75	3
41-60	2
0-40	1
SNI	
86-100	5
71-85	4
51-70	3
31-50	2
0-30	1

6.3. A tanulók magatartásának és szorgalmának értékelése

Az értékelés szempontjai és formái:

Magatartás:

A magatartás osztályzata a tanulók életkori sajátosságaihoz igazodóan értékeli az iskolai és az iskolán kívüli fegyelmezettséget, viselkedést. Értékeli a társakhoz, a felnőttekhez való viszonyulást, a házirend betartását, saját és mások iránt érzett felelősségérzetet, az iskola vagyontárgyainak megóvását, az adott félévben, illetve tanévben. Hangsúlyozzuk, hogy az értékelésnél, a minősítésnél az iskola által támasztott erkölcsi követelmények jelentik a viszonyítási alapot.

Az értékelés négy fokozatban történik, havonta: példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)

Példás (5) az a tanuló, aki:

- a házirendet maradéktalanul betartja;
- a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik;
- kötelességtudó, feladatait teljesíti;
- tisztelettudó;
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik;
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz;
- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet; a tanév során nem részesült írásbeli figyelmeztetésben.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik;
- kötelesség és tisztelettudó;
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti;

- a tanév folyamán egynél több szaktanári, vagy osztályfőnöki figyelmeztetője nincs.

Változó (3) az a tanuló, aki:

- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be, rendszeretete ingadozó;
- a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik; feladatait nem minden esetben, vagy pontatlanul teljesíti;
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva;
- az osztályközösség munkájában esetenként vesz részt;
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik; igazolatlanul mulasztott;
- több szaktanári figyelmeztetése és/vagy osztályfőnöki intője van.

Rossz (2) az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti;
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti;
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen;
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik;
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza;
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt;
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

Szorgalom

A szorgalom jegy a tanuló egyéni képességeihez mérten a tanulmányi munkához való viszonyát, munkavégzésének színvonalát, a tanuló kötelességtudatát értékeli. A késések, az igazolatlan órák, az ellenőrzőhiányok elbírálásánál a mindenkorai házirend szabályai érvényesek, és ezt ennek megfelelően kell figyelembe venni.

Az értékelés négy fokozatban történik, havonta: példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2)

Példás (5) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, vagy azt meghaladó egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi;
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi;
- munkavégzése pontos, megbízható;
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz;
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza;
- írásbeli munkája rendezett;
- tanulmányi munkájában megnyilvánul a tudás megszerzésének igénye.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- képességeihez mértén időnként alul teljesít;
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik;
- a tanórákon többnyire aktív, figyelmes, pontos munkát végez;
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti;
- taneszközei tiszták, írásbeli munkái rendezettek.

Változó (3) az a tanuló, akinek:

- tanulmányi eredménye elmarad képességeitől;
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti;
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik;
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja, tanulmányi munkájában visszaesés tapasztalható;
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik, ösztönözni kell; írásbeli munkája elfogadható.

Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- képességeihez mértén keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg;

- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen, jelentősebb visszaesés tapasztalható;
- feladatait többnyire nem végzi el, kötelességtudata alacsony fokú;
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek;
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül; félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen;
- írásbeli munkái hiányosak, rendezetlenek.

Fontos lehet adott helyzetben a tanulók előmenetelének egyéni elbírálása magatartásból és szorgalomból egyaránt. Az egyéni elbíráláskor szem előtt kell tartani az adott helyzet kialakulását befolyásoló tényezőket (pl. a tanuló családi körülményeit, egészségügyi állapotát stb.)

7. Mérések

7.1. e-Dia mérések:

1. évfolyam: Iskolakezdő mérőcsomag (IKM): számolási és olvasási előkészítések + gondolkodási képességek mérése.

Ezeket a tapasztalatokat, eredményeket felhasználjuk a DIFER mérések kiegészítéséhez.

1-4. évfolyam: Diagnosztikus mérések az olvasás-szövegértés, matematika és természettudományok területén.

1-4. évfolyam: Gondolkodási képességek mérése: problémamegoldó gondolkodás, induktív gondolkodás, kombinatív gondolkodás, internetes információkeresési hatékonyság, tanulási módszerek, stratégiák, munkamemória.

7.2. Diagnosztikus fejlődésvizsgáló rendszer alkalmazása (DIFER)

Központi diagnosztikus mérőeszköz-rendszer segíti a pedagógiai folyamat bemeneti pontján (1. évfolyam) a tanulók megismerését, a hiányosságok feltárását. A tanulók eltérő ütemű fejlődéséből adódó egyéni hátrányok csökkentése az alapképességek sikeres megalapozása és kibontakoztatása érdekében. A vizsgálatok eredményeinek megbeszélése - az eredmények elemzése után, - ha ez szükséges- segíti a nevelőket az egyéni fejlesztési tervek elkészítésében a hiányosságok megszüntetése érdekében.

A mérés az iskolai munka kezdő szakaszában nélkülözhetetlen alapképességekre terjed ki.

(Írásmozgás-koordináció; Beszédhanghallás; Relációszókincs, Elemi számolás; Tapasztalati következtetés, Tapasztalati összefüggés-megértés, Szocialitás) A mérés eredménye alapján fordulunk a szakszolgálatához, illetve egyéni fejlesztési tervet készítünk – ha ez szükséges – a hiányosságok pótlására.

A tanulóknál a vizsgálatot a mindenkori tanév rendjében meghatározott határidőig végezzük el, ha az előkészítő időszakban tapasztaltak indokolják.

8. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok teljesítése

A házi feladat célja a tanórai ismeretek megszilárdítása, emlékezetbe vésése, valamint gyakorlás, önálló feldolgozás, ismeretszerzés a tanórai tananyaghoz kapcsolódóan.

A feladatok meghatározásának alapelve, hogy igazodjon a tanulók életkori sajátosságaihoz és terhelhetőségéhez. Segítse a tanulókat az alkalmazóképes tudás megszerzéséhez.

Formája: szóbeli, írásbeli.

A házi feladat:

- tartalmilag legyen összhangban az órán feldolgozott tananyaggal,
- mennyisége legyen arányos a tanulók terhelhetőségével, az ellenőrzésre fordítható idővel
- a feladatok kijelölésében érvényesüljön az egyéni különbségekhez való alkalmazkodás, a differenciálás,
- a kijelölt házi feladat megfelelően előkészített legyen,
- járuljon hozzá az alapvető kulcskompetenciák fejlesztéséhez.

Az őszi, téli tavaszi szünetekre házi feladatot nem adunk.

9. Nemzetiségi oktatás

Intézményünkben több évtizedes hagyománya van a német nemzetiségi nyelv és irodalom oktatásának. A településen élő nemzetiségek 90%-a német nemzetiségű. Fontosnak tartjuk, hogy a gyerekek megismerjék lakóhelyük múltját, szellemi és tárgyi emlékeit, hagyományait. Ennek érdekében szorosan együttműködünk a Német Önkormányzattal közös rendezvények, szakmai támogatás formájában.

A település Tájházában, az iskola nemzetiségi termében számos tárgyi emléket is, őrzünk. A népismeretórákon, nemzetiségi projektnapokon, a táncórákon a nemzetiség kulturális értékeivel ismerkedhetnek a tanulók.

Az ismeretek elsajátítása heti 5 német nemzetiségi nyelv és irodalom + 1 német népismeret óra

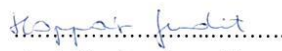
keretében zajlik.

10. Igazgatói nyilatkozat

Az igazgató nyilatkozata

A Szederkényi Általános Iskola Szajki Tagiskolájának Pedagógiai Programjának módosításával kapcsolatban nyilatkozom arról, hogy a Pedagógiai Program a korábban elfogadott program kötelezettségéhez képest, a Mohácsi Tankerületi Központra, mint intézményfenntartóra háruló többletkötelezettséget nem tartalmaz.

Szajk, 2024.08. 31.

tagintézmény-igazgató

11. Legitimáció

Az intézményvezető nyilatkozata

A Szederkényi Általános Iskola Szajki Tagiskolájának pedagógiai programjának módosítását a nevelőtestület bevonásával készítettem el.

Szajk, 2024.08.31.

igazgató

A szülői közösség véleményezési nyilatkozata

A Szederkényi Általános Iskola Szajki Tagiskolájának szülői közössége az intézmény pedagógiai programjának módosításával kapcsolatos véleményezési jogát gyakorolta.

Szajk, 2024. 08.31.

a szülői közösség képviselője